

Comuna Sărata-Galbenă
Raionul Hîncești

Aprobat prin
Decizia Consiliului Local al Comunei Sarata Galbenă
№ 6/5 din 25 noiembrie 2024
Primar – Mihail LOZOVOI

Secretarul consiliului local Sărata Galbenă,
Solomon Albina_____

PRIMĂRIA COMUNEI
SĂRATA GALBENĂ

**PLANUL STRATEGIC
DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ
A COMUNEI SĂRATA-GALBENĂ
(r-nul Hîncești)
2024-2029**

Executant:

Compania „Succes Consulting” SRL
Republica Moldova, mun. Chișinău,

Noiembrie 2024

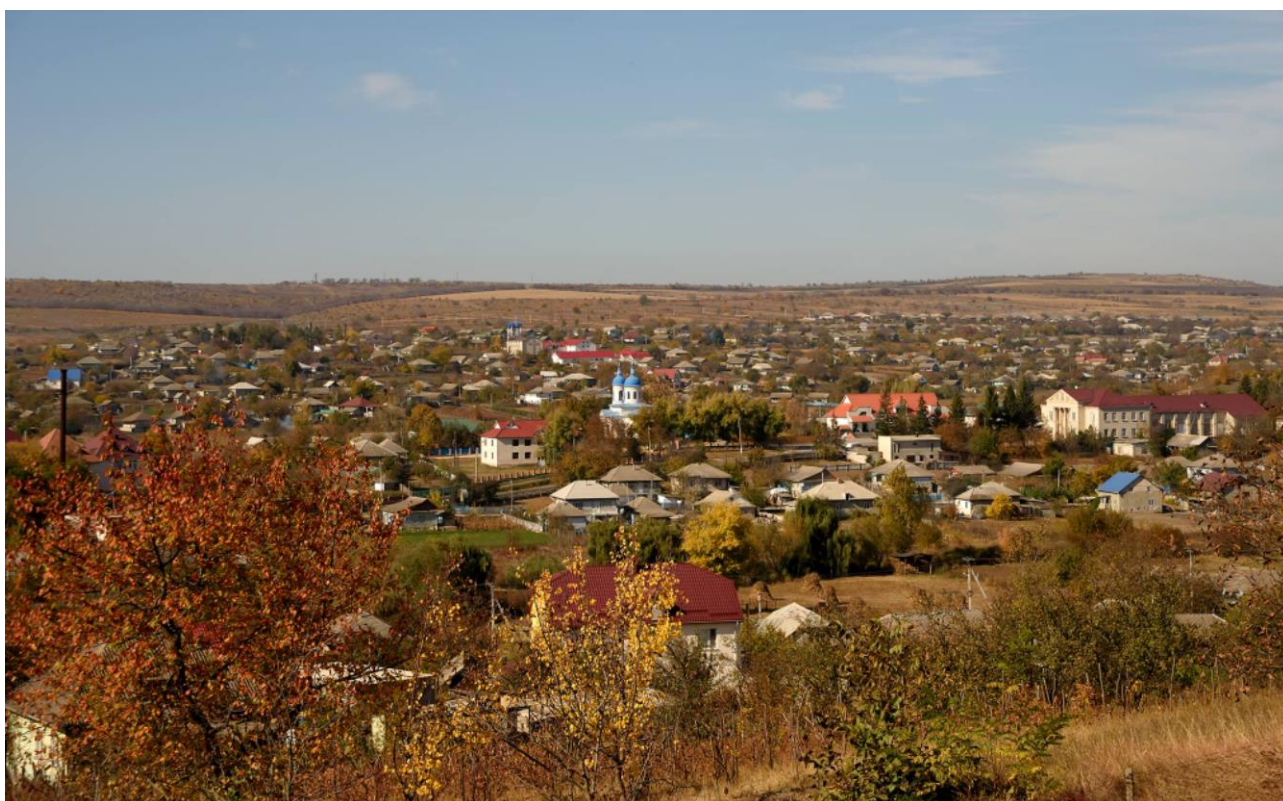
CUPRINS

ABREVIERI	5
INTRODUCERE	6
1. CADRUL GENERAL AL PLANULUI STRATEGIC	9
1.1. VIZIUNEA	9
1.2. MISIUNEA	9
1.3. VALORILE PLANULUI STRATEGIC	9
1.4. OBIECTIVELE PLANULUI STRATEGIC	10
2. PROFILUL SOCIO-ECONOMIC AL LOCALITĂȚII	14
2.1. DATE GENERALE.....	14
2.2. INFRASTRUCTURA DE UTILITĂȚI PUBLICE.....	19
2.2.1. Alimentarea cu energie electrică, iluminat stradal.....	19
2.2.2. Alimentarea cu apă	19
2.2.3. Canalizare	20
2.2.4. Alimentarea cu gaze naturale.....	20
2.2.5. Alimentarea cu căldură	20
2.2.6. Telecomunicații.....	20
2.2.7. Rețeaua de drumuri	21
2.2.8. Fondul locativ	22
2.3. CAPACITATEA INSTITUȚIONALĂ	24
2.4. ECONOMIA LOCALĂ	29
TABELUL 5. AGENTI ECONOMICI MARI DIN S. SĂRATA-GALBENĂ, R-NUL HÎNCEȘTI	29
2.5. EDIFICII SOCIALE	32
2.5.1. Educație	32
2.5.2. Sănătate, asistență socială	33
2.6. MEDIUL AMBIANT	41
3. PROCESUL DE ELABORARE A PLANULUI STRATEGIC DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ A COMUNEI SĂRATA-GALBENĂ, R-NUL HÎNCEȘTI	45
3.1. ÎNȚIEREA PROCESULUI DE PLANIFICARE STRATEGICĂ.....	45
3.2. ÎNFIINȚAREA ECHIPEI DE PLANIFICARE	46
4. STABILIREA OBIECTIVELOR PLANULUI STRATEGIC	52
OBIECTIV STRATEGIC 2. ASIGURAREA CONDIȚIILOR PENTRU CREAREA UNOR ACTIVITĂȚI ECONOMICE RENTABILE, SPORIND NUMĂRUL LOCURILOR DE MUNCĂ.....	54
OBIECTIV STRATEGIC 3. MODERNIZAREA ȘI EFICIENTIZAREA SISTEMULUI DE EDUCAȚIE, OPTIMIZAREA SISTEMULUI DE SĂNĂTATE ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ ÎN COMUNA SĂRATA-GALBENĂ, R-NUL HÎNCEȘTI.....	55
OBIECTIV STRATEGIC 4. REABILITAREA, MODERNIZAREA INFRASTRUCTURII CULTURALE ȘI DE AGREMENT, PUNEREA ÎN VALOARE A PATRIMONIULUI CULTURAL AL LOCALITĂȚII	57
OBIECTIV STRATEGIC 5. PROTECȚIA MEDIULUI AMBIANT, INFORMAREA ȘI IMPLICAREA POPULAȚIEI ÎN VEDEREA UTILIZĂRII RAȚIONALE A RESURSELOR NATURALE	58
OBIECTIV STRATEGIC 6. IMPLEMENTAREA ÎN ACTIVITATEA APL A UNUI SISTEM INSTITUȚIONAL MODERN ȘI TRANSPARENT, IMPLICAREA CIVICĂ ÎN DEZVOLTAREA COMUNEI ȘI ÎN PROCESUL DECIZIONAL.....	59

5. REALIZAREA PLANULUI STRATEGIC	60
5.1. ETAPE DE IMPLEMENTARE.....	60
5.2. RISCURI ȘI IMPEDIMENTE ÎN PROCESUL DE IMPLEMENTARE, METODE DE PREÎNȚAMPINARE.....	61
6. MONITORIZAREA PLANULUI STRATEGIC	63
6.1. CADRUL INSTITUȚIONAL DE MONITORIZARE.....	63
6.2. RAPORTAREA ȘI INDICATORII DE MONITORIZARE	64
7. PLANUL DE ACȚIUNI, TERMENI ȘI RĂSPUNZĂTORI	71
CONSIDERAȚII GENERALE.....	71
OBIECTIV STRATEGIC 1. IMPLEMENTAREA, DEZVOLTAREA ȘI EFICIENTIZAREA INFRASTRUCTURII PUBLICE LOCALE...	72
OBIECTIV STRATEGIC 2. ASIGURAREA CONDIȚIILOR PENTRU CREAREA UNOR ACTIVITĂȚI ECONOMICE RENTABILE, SPORIND TOTODATĂ NUMĂRUL LOCURILOR DE MUNCĂ ÎN LOCALITATE	74
OBIECTIV STRATEGIC 3. MODERNIZAREA, DEZVOLTAREA ȘI EFICIENTIZAREA SISTEMULUI DE EDUCAȚIE, OPTIMIZAREA SISTEMULUI DE SĂNĂTATE ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ ÎN COMUNA SĂRATA-GALBENĂ, R-NUL HÎNCEȘTI.....	76
OBIECTIV STRATEGIC 4. REABILITAREA, MODERNIZAREA INFRASTRUCTURII CULTURALE ȘI DE AGREMENT, PUNEREA ÎN VALOARE A PATRIMONIULUI CULTURAL AL LOCALITĂȚII	82
OBIECTIV STRATEGIC 5. PROTECȚIA MEDIULUI AMBIANT, INFORMAREA ȘI IMPLICAREA POPULAȚIEI ÎN VEDEREA UTILIZĂRII RAȚIONALE A RESURSELOR NATURALE	85
OBIECTIV STRATEGIC 6. IMPLEMENTAREA ÎN ACTIVITATEA APL A UNUI SISTEM INSTITUȚIONAL MODERN ȘI TRANSPARENT, IMPLICAREA CIVICĂ ÎN DEZVOLTAREA COMUNEI ȘI ÎN PROCESUL DECIZIONAL.....	87

Lista tabelelor

Tabelul 1. Obiective strategice.....	12
Tabelul 2. Structura suprafețelor administrative a Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești.....	16
Tabelul 3. Lista ONG-urilor din Comuna Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești.....	24
Tabelul 4. Proiecte implementate în s. Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești în anii 2009-2020.....	24
Tabelul 5. Agenți Economici din s. Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești.....	25
Tabelul 6. Lista întreprinzătorilor ce activează pe teritoriul Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești.....	25
Tabelul 7. Activități economice nelicentiate.....	26
Tabelul 8. Efectivul animalelor și păsărilor în gospodăriile populației.....	26
Tabelul 9. Componența echipei de planificare.....	40

ABREVIERI

APL	Administrația Publică Locală
ADR	Agencia de Dezvoltare Regională
AEÎ	Asociația de Economii și Împrumut
AEE	Agencia pentru Eficiență Energetică din RM
BS	Bugetul de Stat
BL	Bugetul Local
BR	Buget Raional
CIPS	Comisia pentru Implementarea Planului Strategic
CMF	Centrul Medicilor de Familie
CS	Centrul de Sănătate
IMM	Întreprinderi mici și mijlocii
IDEP	Institutul de Dezvoltare și Expertiză a Proiectelor
ICAS	Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice
EP	Echipa de planificare
GȚ	Gospodărie Țărănească
FEN	Fondul Ecologic Național
FEE	Fondul pentru Eficiență Energetică din Moldova
FISM	Fondul de Investiții Sociale din Moldova
FMF	Federația Moldovenească de Fotbal
FNDR	Fondul Național pentru Dezvoltare Regională
FRN	Fondul Rutier Național
MEC	Ministerul Economiei și Comerțului din Republica Moldova
MECC	Ministerul Educației Culturii și Cercetării
ONG	Organizații non-guvernamentale
OMF	Oficiul Medicilor de Familie
PPP	Parteneriat Public Privat
RDC	Regiunea de Dezvoltare Centru
RM	Republica Moldova
SRL	Societate cu Răspundere Limitată
SA	Societate pe Acțiuni
SCT	Succes Consulting
UE	Uniunea Europeană

INTRODUCERE

„Un sistem de administrare este funcțional atunci când dezvoltarea socio-economică locală înregistrează reușite și se asigură libertatea și bunăstarea populației.”

Pentru a avea certitudinea că politicile și programele existente corespund necesităților de dezvoltare a Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești, în cadrul limitărilor impuse de resursele locale disponibile și pentru accesarea fondurilor externe s-a impus elaborarea Planul Strategic de dezvoltare socio-economică a Comunei Sărata-Galbenă, R-nul Hîncești pentru perioada 2024-2029.

Planul Strategic de dezvoltare socio-economică a Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești (în continuare Plan Strategic) pentru perioada 2024-2029, cuprinde un orizont de planificare de 5 ani și este realizat cu suportul Institutului de Dezvoltare și Expertiză a Proiectelor (IDEP). Planul Strategic urmărește o dezvoltare durabilă prin valorificarea potențialului local și se înscrie în cadrul normativ existent la nivel local și municipal.

Scopul Planului strategic – îmbunătățirea condițiilor social-economice de trai a populației Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești, realizarea balanței aspectelor economice, sociale, ecologice și culturale în dezvoltarea Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești, ca bază a ridicării calității vieții și asigurării dezvoltării ascendente durabile a comunității pentru o perioadă îndelungată.

Realizarea acestor obiective va aduce la:

1. Reducerea decalajului între oraș și sat, referitor la nivelul de asigurare cu obiecte de infrastructură, crearea condițiilor pentru ridicarea caracterului prestigios de domiciliere în mediul rural și contribuie la soluționarea problemelor de stat în domeniul politicii de migrație.
2. Stoparea exodului și reîntoarcerea forței de muncă calificate prin lărgirea pieței de muncă în sat și crearea condițiilor pentru diversificarea economiei rurale, crearea parcurilor industriale și agroindustriale, care pot să asigure populației rurale un nivel mai înalt de consum și participare la procesul investițional pe contul veniturilor proprii.
4. Asigurarea accesibilității și acordarea asistenței medicale la un standard calitativ nou, promovarea modului sănătos de viață.
5. Crearea condițiilor pentru dezvoltarea armonioasă a tineretului, familiei și copilului.
7. Valorificarea potențialului turistic rural.
8. Managementul efectiv al resurselor naturale și al deșeurilor.

Elaborarea și implementarea unui plan strategic de dezvoltare socio-economică a localității este condiționat de mai mulți factori. Republica Moldova riscă să între într-o fază de instabilitate și stagnare economică dacă nu vor fi întreprinse acțiuni ce ar ridica standardele de dezvoltare umană. Pentru stoparea fenomenului de migrație a forței de muncă și ridicarea standardelor de dezvoltare umană în mediul rural, se propune spre realizare proiecte conceptuale bazate pe viziuni noi despre dezvoltarea Comunei, în contextul viitoarei aderări la Uniunea Europeană.

Prezentul document este realizat la solicitarea reprezentanților administrației locale din Comuna Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești și reflectă atitudinea Echipei de Planificare, a locuitorilor Comunei și a APL cu privire la prioritatea de dezvoltare a Comunei pe următorii 5 ani. Astfel, în ceea ce privește cercetarea calitativă, operatorii au utilizat interviuri în profunzime, iar cercetarea cantitativă a fost

realizată prin utilizarea anchetelor. Instrumentul de colectare a datelor este chestionarul aplicat cetățenilor Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești. În timpul elaborării planului strategic al comunității s-a pornit de la necesitățile locale, care au fost împărțite pe domenii de interes cu scopul delimitării domeniilor de cuprindere a strategiei care mai apoi să fie integrate în strategiile de dezvoltare a Raionului Hîncești.

Strategia este un instrument de planificare a obiectivelor care reflectă nevoile actuale ale comunității și atingerea acestora în viitor.

Planul Strategic de dezvoltare socio-economică a Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești reprezintă instrumentul de lucru al administrației publice locale și este agreat de întreaga comunitate locală. Prin acest mijloc se vor evita abaterile datorate urgențelor, avantajelor și dezavantajelor ce pot interveni în anumite momente. În aceste condiții, toți factorii interesați de progresul economico-social al Comunei vor beneficia de acest ghid de prezentare a tuturor obiectivelor de dezvoltare, prin care se indică atât direcțiile de dezvoltare specifice, cât și acțiunile punctuale ce se vor constitui ca viitoare proiecte ale administrației publice locale.

Utilizarea instrumentelor de consultare a comunității locale a determinat adaptarea tuturor propunerilor de acțiuni pentru ca într-un final planul strategic de dezvoltare socio-economică să fie în consens cu aspirațiile locuitorilor Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești. Importanța acestui aspect este dată atât de certitudinea implicării viitoare a comunității în implementarea planului strategic de dezvoltare locală, cât și de posibilitatea asumării depline și conștiente a acesteia.

Metodologic, prezentul plan strategic are la bază și se fundamentează pe următoarele instrumente și proceduri de lucru:

- *analiza de conținut*
- *analiza de date statistice din surse organizate și realizate de EP*
- *interviuri în profunzime cu factori decizionali și de opinie din structura domeniilor cheie analizate*
- *analiza SWOT.*

În baza rezultatelor obținute și prin analiza tendințelor de dezvoltare au fost elaborate recomandările pentru dezvoltare socio-economică a Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești pentru următorii 5 ani: obiective – programe - acțiuni/proiecte.

Pentru a putea participa la realizarea obiectivelor cuprinse în Planul Strategic de dezvoltare socio-economică, Primăria Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești își va desfășura activitatea în următoarele direcții:

- *dezvoltarea mediului economic și competitiv, beneficiind de o infrastructură modernă*
- *modernizarea, dezvoltarea și eficientizarea sistemului de educație, medical, cultural, protecție socială în Comuna Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești.*
- *sat curat, cu un Management rațional al resurselor naturale disponibile*
- *promovarea și implementarea în activitatea APL a principiilor buneii guvernări și implicarea publicului în procesul de luare a deciziilor*

Condiții de implementare a planului strategic:

- acordul și susținerea planului de către cetățenii Comunei
- susținerea din partea sectorului privat a direcțiilor strategice de dezvoltare a Comunei

- informarea permanentă a cetățenilor privind progresul implementării planului.

Responsabili de implementarea planului de acțiuni de dezvoltare strategică este Primăria și Consiliul Comunei Sărata-Galbenă, raionul Hîncești, precum și instituțiile administrative locale de profil (educație, sănătate, etc.). Planul de acțiune - ca instrument de planificare și implementare – conține un set de politici sectoriale pe domenii de activitate ce se aplică într-un termen determinat în scopul realizării obiectivelor generale fixate în planul strategic de dezvoltare socio-economică a localității. Periodic, Planul de acțiune necesită a fi revizuit ținându-se cont de evoluția macroeconomică la nivel național, starea economiei la nivel municipal și local, precum și de opiniile comunității locale cu privire la implementarea lui.

Planul strategic este corelat cu cele mai importante documente strategice naționale, sectoriale și regionale:

- Strategia Națională de Dezvoltare Moldova 2030;
- Strategia Națională de Dezvoltare Regională (SNDR) 2022-2028;
- Strategiei de dezvoltare a educației pentru anii 2022-2030 „Educația-2030”;
- Strategia de Dezvoltare a Sistemului de Sănătate pentru perioada 2022 – 2030;
- Strategia de alimentare cu apă și sanitație (2014-2028);
- Strategia de Gestionare a Deșeurilor în Republica Moldova, pentru anii 2013 – 2027;
- Strategia de dezvoltare a turismului "Turism 2025";
- Strategia de Dezvoltare Regională Centru;
- Programul regional sectorial în domeniul alimentării cu apă și canalizare din Regiunea de dezvoltare Centru;
- Programul regional sectorial în domeniul Managementului deșeurilor solide din Regiunea de dezvoltare Centru;
- Programul regional sectorial în domeniul drumurilor regionale și locale din Regiunea de dezvoltare Centru;
- Strategia de Dezvoltare SocioEconomică a Raionului Hîncești

1. CADRUL GENERAL AL PLANULUI STRATEGIC

1.1. Viziunea

„CREȘTEREA BUNĂSTĂRII POPULAȚIEI ÎN BAZA DEZVOLTĂRII STABILE A ECONOMIEI LOCALE, STIMULĂRII INIȚIATIVEI PRIVATE, SUSȚINERII MICULUI BUSINESS, PRIN PROMOVAREA LA TOATE NUVELELE A UNUI MANAGEMENT PERFORMANT, UTILIZAREA EFICIENTĂ A RESURSELOR LOCALE, INIȚIEREA, MENȚINEREA ȘI MULTIPLICAREA AVANTAJELOR CONCURENȚIALE ÎN TOATE ACTIVITĂȚILE”.

Viziunea strategiei de dezvoltare a Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești reprezintă sinteza misiunii, valorilor, obiectivelor strategice, specifice și a acțiunilor necesare pentru implementare în următorii cinci ani.

Rezultatul final al eforturilor comunității trebuie să se concretizeze în dezvoltarea unui mediu atractiv de afaceri, buna utilizare și gestionare a resurselor, protecția mediului și dezvoltarea durabilă. În plan social crearea condițiilor pentru dezvoltare eficientă a infrastructurii, adaptată cerințelor populației, sprijinirea categoriilor sociale defavorizate.

Administrația publică locală trebuie să asigure transparența, consultarea și colaborarea cu antreprenoriatul, societatea civilă.

1.2. Misiunea

Pentru realizarea Viziunii strategice a Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești, misiunea comunității și a autorităților publice locale este:

“DEZVOLTAREA DURABILĂ A COMUNEI SĂRATA-GALBENĂ, R-NUL HÎNCEȘTI, ÎN SCOPUL CREȘTERII CALITĂȚII VIETII PRIN CREAREA UNUI MEDIU ECONOMIC ȘI SOCIAL PROSPER, SĂNĂTOS ȘI PARTICIPATIV, CAPABIL SĂ ASIGURE BUNĂSTAREA CETĂȚENILOR.”

1.3. Valorile Planului Strategic

Realizarea viziunii și misiunii va fi asigurată de acceptarea de către fiecare cetățean al Comunei a unui sistem de valori care vor deveni norme de conduită și atitudine general acceptate în următorii cinci ani. Acest sistem este compus din următoarele valori:

Profesionalism. Această valoare se va manifesta prin competență, rapiditate și calitate în soluționarea problemelor stringente ale comunității.

Responsabilitate. Este valoarea care va asigura dezvoltarea în toate domeniile, care va fi asigurată prin asumarea de către responsabilii de implementare a obligațiilor de a efectua acțiunile până la sfârșit cu asumarea răspunderii pentru consecințe.

Transparență. Activitatea în privința implementării strategiei de dezvoltare se va desfășura fiind permanent îndreptată spre maximizarea căilor și posibilităților de informare reciprocă a factorilor de decizie și a cetățenilor pentru asigurarea clarității și înțelegerii procesului în derulare.

Activism. Această valoare este cheia succesului misiunii și trebuie să se manifeste prin simțul răspunderii în îndeplinirea obligațiilor asumate și prin perseverența la toate etapele realizării planului de acțiune.

Competență. Această valoare se va manifesta prin implicarea în rezolvarea problemelor Comunei a unor persoane care dispun de cunoștințele și abilitățile necesare, investiți cu exercitarea acestor atribuții și responsabili pentru acțiunile lor.

Cooperare. Strategia de dezvoltare va fi implementată doar lucrând împreună și în interes reciproc încercând să diminuăm divergențele la maxim.

Consultare. Orice acțiune cu impact asupra unei mari părți a Comunei va fi discutată cu întreaga comunitate și implementată cu acordul majorității.

Respect reciproc. Atitudine de stimă reciprocă atât în relațiile de serviciu, oficiale, cât și cele cotidiene.

Toleranță. Capacitatea de a te abține în situații critice, în interesul cauzei, a majorității.

Patriotism (local, național). Sentiment de dragoste și devotament față de patrie și de popor, față de locul de baștină, precum și promovarea tradițiilor și valorilor în timp și spațiu.

Meritocrație. Capacitatea de autoanaliză a activității ce se manifestă prin promovarea factorilor de decizie, în funcție de competență, profesionalism și omenie.

Onestitate. Toate părțile implicate în procesul implementării planului strategic vor da dovadă de onestitate pentru a realiza o conlucrare sinceră în vederea realizării cu succes a Planului Strategic.

1.4. Obiectivele Planului Strategic

În cazul strategiilor pe termen lung trebuie să se ia în considerare cu foarte mare atenție viitoarele rezultate. Trebuie luat în calcul și faptul că rezultatul real nu poate fi prevăzut deoarece situațiile neprevăzute pot și ele să exercite o influență importantă asupra lor.

Obiectivele de dezvoltare ale Comunei Sărata-Galbenă se pot realiza numai în condițiile unei strategii care să stabilească cu claritate alternativele de dezvoltare a localității, în funcție de aceasta, să se stabilească și structura cursurilor de calificare.

Durabilitate. Condiții mai bune de trai pentru toți locuitorii Comunei dar în special pentru persoanele defavorizate, precum și un minim de condiții necesare pentru un trai decent, sănătatea și bunăstarea tuturor;

Competitivitate. Permite dezvoltarea economiei proprii în context regional, național și chiar internațional, promovarea unui sector privat productiv și competitiv;

Sprijin financiar. Să poată facilita accesul la o varietate de surse financiare pentru a satisface nevoile de investiții și dezvoltare;

O buna administrare. Reacția eficientă și efectivă la problemele comunității prin responsabilizarea autorităților locale și parteneriatul cu societatea civilă.

Obiectivele strategice constituie produsul final rezultat din contopirea celor trei factori ai procesului de planificare strategică pe termen lung la nivel local: Economia, Societatea, Mediul. Pentru realizarea viziunii strategice activitățile tuturor factorilor implicați în procesul de dezvoltare locală vor fi orientate spre atingerea a 6 obiective strategice:

- I. Implementare, dezvoltarea și eficientizarea infrastructurii de utilități publice de calitate;
- II. Asigurarea condițiilor pentru crearea unor activități economice rentabile, sporind totodată numărul locurilor de muncă în localitate;
- III. Modernizarea, dezvoltarea și eficientizarea sistemului de educație, optimizarea sistemului de sănătate și protecție socială a Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești;
- IV. Reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și de agrement, punerea în valoare a patrimoniului cultural al localității;
- V. Protecția mediului ambiant, informarea și implicarea populației în vederea utilizării raționale a resurselor naturale;
- VI. Implementarea în activitatea APL a unui sistem instituțional modern, transparent și implicarea localnicilor în procesul de luare a deciziilor;

Obiectivele de dezvoltare ale Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești se pot realiza numai în condițiile unei strategii care să stabilească cu claritate alternativele de dezvoltare ale Comunei, în funcție de aceasta, să se stabilească și structura cursurilor de calificare a funcționarilor din APL.

Realizarea obiectivelor de dezvoltare socio-economică durabilă va lua în considerare următoarele criterii:

- coeziunea și solidaritatea cetățenilor
- puterea Comunei
- dezvoltarea durabilă
- obiective de calitate globale locale – integrare

Pentru fiecare dintre acestea în domeniile de acțiune stabilite se formulează câte un obiectiv strategic (proces), astfel:

Tabelul 1. Obiective strategice

Criterii / Planuri	<u>Social</u>	<u>Economic</u>	<u>Urbanism</u>	<u>Mediul înconjurător</u>	<u>Infrastructura</u>
	Plan social	Plan economic	Plan Urbanism	Plan de mediu	Plan infrastructura
Coeziunea / solidaritatea Cetățenilor	Creșterea coeziunii sociale a cetățenilor Acces la informație	Creșterea numărului de locuri de muncă	Politici ale teritoriului în favoarea cetățenilor	Creșterea coeziunii ecologice a cetățenilor	Asigurarea satisfacerii nevoilor de confort și civilizație
Puterea localității	Creșterea puterii sociale a Comunei	Creșterea puterii economice a Comunei	Valoare ridicată a Comunei	Echilibru între activități antropice și poluare	Nivel ridicat de civilizație
Dezvoltarea Durabila	Minime probleme sociale	Minime probleme economice	Valorificarea teritoriului ca resursă	Minime probleme de mediu	Optimizarea raportului nevoi / resurse
Obiective CADRU-CALITATIV	Aliniere la standarde sociale europene	Aliniere la standarde economice europene	Aliniere la standarde europene de urbanism	Aliniere la principii, standarde de mediu europene	Aliniere la standarde europene de civilizație

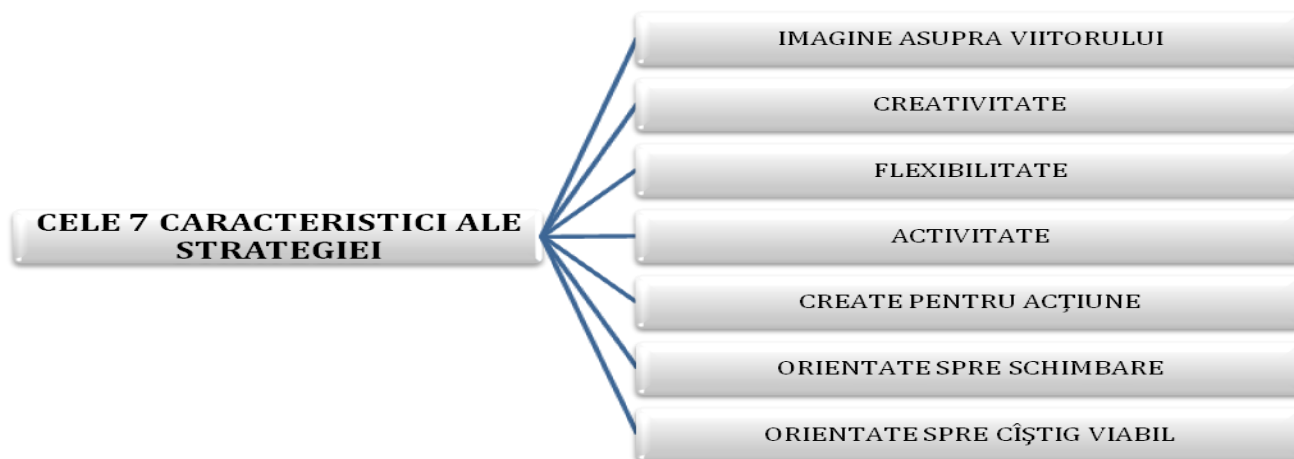
Capacitatea strategiei și a planurilor de acțiune de a răspunde nevoilor actuale, utilizând eficient resursele existente și adaptându-se viziunii generațiilor tinere reprezintă, de asemenea, un criteriu fundamental de realizare a obiectivelor majore descrise în acest capitol.

Pentru fiecare domeniu planificarea strategică se face pe 3 niveluri:

- nivel strategic - pe termen lung
- nivel tactic - pe termen mediu
- nivel de proiecte - pe termen scurt, eșalonat

În acest fel se acoperă complet aria de dezvoltare strategică a Comunei Sărata-Galbenă pentru perioada 2022 – 2026.

Strategia de dezvoltare durabilă are cel puțin șapte trăsături caracteristice care se recomandă managerilor locali responsabili de acest domeniu.

Principalele obiective ale dezvoltării durabile ale Comunei Sărata-Galbenă constau în:

- dezvoltarea infrastructurii de bază a localității;
- protecția mediului;
- întărirea coeziunii sociale și reducerea sărăciei;
- regenerare rurală.

Redactarea strategiei pornește de la următoarele premise:

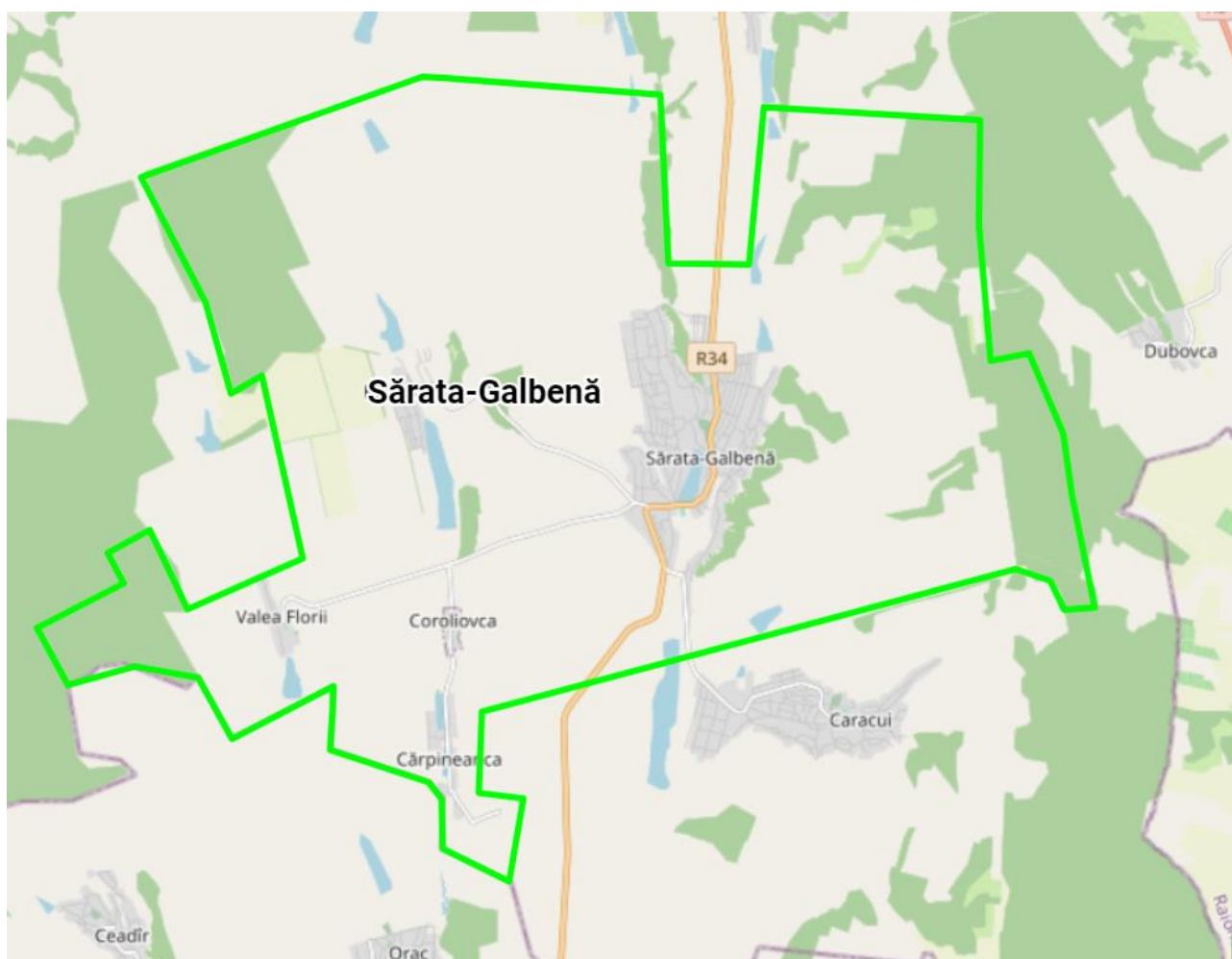
- îmbunătățirea condițiilor de viață ale populației Comunei;
- ridicarea standardului calitativ al aspectului Comunei, al construcțiilor, serviciilor și al imaginii în general;
- oferirea de oportunități pentru intervenția sectorului privat în proiectele Comunei, fie sub forma investițiilor directe în proiecte izolate, fie sub forma parteneriatelor sau consultărilor permanente între parteneri;
- adaptarea la inevitabilele schimbări care au loc în sat.

2. PROFILUL SOCIO-ECONOMIC AL LOCALITĂȚII

2.1. Date generale

Comuna Sărata-Galbenă este situată în centrul Republicii Moldova, la o distanță de 65 km de capitala Moldovei Chișinău, la 16 km de centrul raional Hîncești, la 50 km de Gara Feroviară Iargara, la 75 km de frontiera cu România "Leușeni". Comuna Sărata-Galbenă raionul Hîncești este situată la latitudinea 46.7275 longitudinea 28.5149 și altitudinea de 86 metri față de nivelul mării. Comuna are o suprafață de circa 98,40 kilometri pătrați, cu un perimetru de 64 km. Comuna Sărata-Galbenă este formată din satele Sărata-Galbenă (sat-reședință), Brătianovca, Cărpineanca, Valea Florii și Caraliovca.

Se învecinează la Nord cu satul Mereșeni, la Nord-Vest cu comuna Cărpineni, la Sud cu satul Cneazevca, la Sud-Est cu satul Caracui și la Sud-Vest cu satul Orac din raionul Hîncești.

Harta s. Sărata-Galbenă

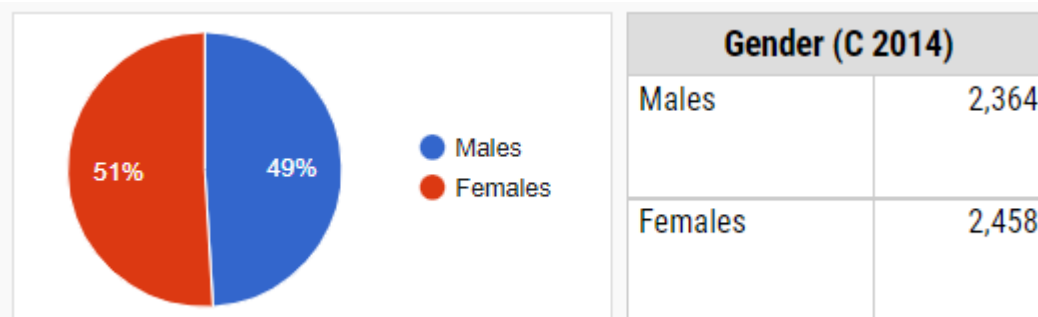
Activitatea de bază a sătenilor este agricultura. Localitatea dispune de mori, olonițe, magazine, o piață comercială ș.a.

Populația beneficiază de serviciile oficiului poștal, casei de cultură, centrului medicilor de familie Sărata-Galbenă, bibliotecii. În sat este amplasată biserica „Sf.Parascheva”, Liceul Teoretic Sărata-Galbenă, Grădinițe de copii, monumente, 3 stadioane, parc, ș.a.

Sătenii sunt vorbitori de limba română, majoritatea fiind ortodoxi.

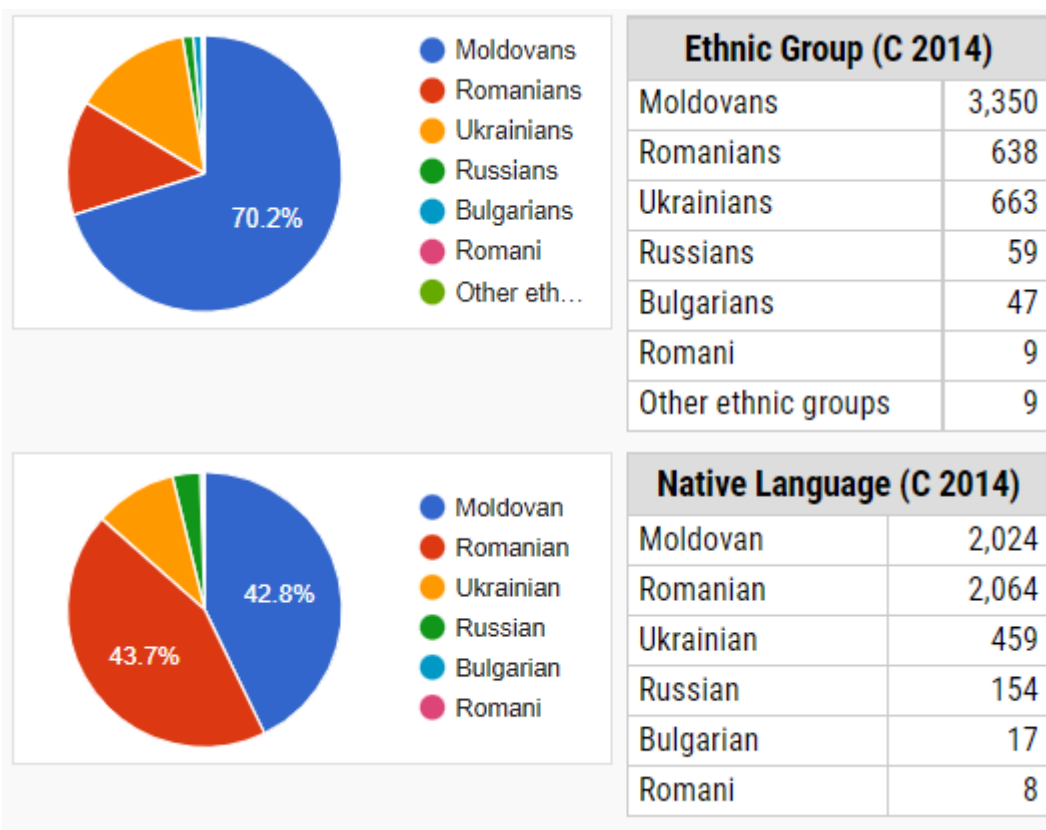
Comuna este alimentată cu apă, dar nu dispune de canalizare, drumurile centrale și câteva dintre cele secundare sunt asfaltate, iar majoritatea străzilor sunt iluminate.

Populația. Conform datelor recensământului din 2014, comuna avea o populație de 48220 de locuitori, în scădere cu 1,7% de la recensământul din 2004. Populația este reprezentată de (2364) 49% - bărbați și (2458) 51% - femei.

În Comuna Sărata-Galbenă sunt înregistrate 1825 de gospodării casnice, iar mărimea medie a unei gospodării este de 3,3 persoane.

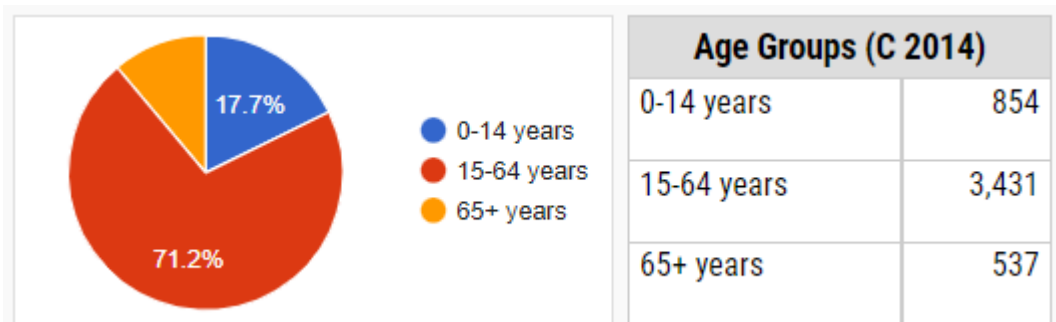
Compoziția etnică a populației Comunei este predominantă de moldoveni/ români, care constituie peste 83% din populație, urmași de ucraineni (13,9%), ruși (1,2%), bulgari (1%) și reprezentanți ai altor naționalități.

Potențialul uman. Circa 860 persoane sunt plecate în străinătate mai mult de 1 an și încă peste 510 persoane sunt plecate temporar. Astfel, populația absentă din sat este de circa 15 % din numărul total al locuitorilor Comunei. Din totalul populației 3431 persoane sunt în vârstă aptă de muncă (cca. 71,2%). Dintre acestea 430 persoane sunt angajate la muncă pe teritoriul Comunei, și încă 300 în afară, iar 23 persoane sunt înregistrate la Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă. Pe lângă locurile

de muncă disponibile localnicilor în cadrul Comunei, o parte a populației se deplasează la munci în or. Hîncești sau Chișinău. În concluzie constatăm o rată destul de înaltă a angajării persoanelor active în câmpul muncii, ceea ce se răsfrânge pozitiv asupra veniturilor populației Comunei per ansamblu și contribuie la dezvoltarea durabilă a localității.

Conform datelor statistice copiii de vârstă 0-14 ani constituie 17,7% (854) din numărul total al populației, iar populația în vârstă pensionării (peste 62 ani – bărbați și peste 57 ani - femei) – 11,1% (537 persoane).

În sat sunt 2002 familii, dintre care 14 au fost înregistrate în ultimul an.

Tendința la capitolul demografic în Comuna Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești este preponderent negativă. Astfel, în ultimul an au fost înregistrați 33 nou-născuți și 55 de decese.

Repere istorice. O veche legendă spune că denumirea satului provine de la unul din locatari pe nume Holban, care și-a înălțat o căsuță pe malul râulețului "Sărata". În urma celor relatate, satul a primit denumirea de Sărata-Galbenă.

În perioada sovietică în sat a fost deschisă o școală medie, care acum este o instituție cu învățământ superior și cu titlu model; un club cu instalație cinematografică, care din păcate nu s-a păstrat; o bibliotecă, care ectivează în continuare; mai multe ateliere de deservire socială, un centru de sănătate, o farmacie, un oficiu poștal, o grădiniță, un magazin, care mai târziu s-au înmulțit și au dezvoltat comuna.

Satul Sărata-Galbenă a fost atestat documentar la 16 august 1609, cu denumirea de Răurești. Conform Legii privind organizarea administrativ teritorială a Republicii Moldova nr.292 XIV din 19 .02. 1999, satul Sărata-Galbenă a fost transformat în comuna Sărata-Galbenă, în componența căreia intră 5 sate: Sărata-Galbenă, Brătianovca, Cărpineanca, Coroliovca și Valea Florii, cu o populație totală de 6100 locuitori.

Satul Sărata-Galbenă are o așezare pitorească, este cuprins de două dealuri Roșculeasa și Ciobanca. Satul este divizat în două părți : partea moldovenească, și partea rusă. Ea reprezintă un model relevant de toleranță și bună-înțelegere între reprezentanții celor șapte minorități etnice naționale, din cele două părți ale satului.

Satul Brătianovca a fost întemeiat în anul 1908 prin strămutarea unei părți a populației din Sărata Galbenă pe o nouă vatră. Denumirea satului vine de la numele proprietarului pământului, Brătianu. Aici proprietarul moșiei ar fi avut un conac. La sfârșitul anilor '30 el a vîndut proprietățile funciare care îi aparțineau, acestea fiind cumpărate de localnicii din Sărata Galbenă.

Satul Cărpineanca a fost întemeiat în anul 1910. În perioada sovietică aici s-a aflat o brigadă de cîmp a gospodăriei colective din Sărata Galbenă. În sat a fost deschisă o școală primară, grădiniță, magazin.

Satul Vale Florii a fost întemeiat în anul 1927. În perioada sovietică aici s-a aflat o brigadă a gospodăriei colective cu sediul în s. Sărata-Galbenă specializat în viticultură și vinificație. În sat a fost deschisă o școală primară, club cu instalație cinematografică, bibliotecă, grădiniță, magazin.

Satul Coroliovca a fost întemeiat în anul 1910.

Suprafața administrativă, fondul funciar. Suprafața totală a teritoriului Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești, constituie cca. 9945,45 ha, dintre care suprafața terenurilor cu destinație agricolă constituie circa 49,13 %, din total (cca. 5712,64 ha).

Suprafața destinată industriei și transportului ocupă o parte destul de restrânsă comparativ cu alte localități din zona 65,99 ha (doar circa 1,27%). Nemijlocit terenul localității se întinde pe o suprafață de cca. 625,27 ha (6,28%). Merită menționat faptul că circa 22 % din terenurile Comunei (2201,29 ha) sunt destinate fondului silvic (detalii în tabelul de mai jos).

Tabelul 2. Structura suprafețelor administrative a Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești

№	Denumirea terenurilor	La 01.01.2020 (ha)
I.	Teren cu destinație agricolă, inclusiv	5712,64
	<i>Teren arabil</i>	4282,13
	<i>Plantații multianuale</i>	635,93
II.	Teren al localității	625,27
III.	Teren destinat industriei și transportului	65,99
IV.	Terenul fondului silvic, inclusiv	2201,29
	<i>Gospodăria silvică I.S. "Intreprinderea pentru silvicultura Hincesti-Silva"</i>	1909,6
	<i>Primăria</i>	291,69
V.	Terenul fondului apelor, inclusiv	96,52
	<i>Agentia "Apele Moldovei"</i>	67,31
	<i>Primăria</i>	12,08
VI.	Terenul fondului de rezervă	1243,74
	<i>Dezvoltarea socială (5%)</i>	11,31
	<i>Uz comun (inclusiv pășuni)</i>	1148,55
	Total terenuri	9945,45

Terenuri proprietate publica a statului	1999,18
Terenurile proprietate publica a unitatilor administrativ-teritoriale	2327,06
Terenurile aflate in proprietate privata	5619,21

Sursa: **Primăria Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești**

Structura fondului funciar al Comunei Sărata-Galbenă permite practicarea intensă a cultivării cerealelor, a plantațiilor pomicole și a viilor.

Pe teritoriul Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești, activează 48 gospodării țărănești.

Cotă funciară per persoană în sat este de 1 ha.

Se constată o fragmentare în continuare a terenurilor agricole, moment negativ pentru dezvoltarea în continuare a agriculturii în teritoriu și aplicarea tehnicilor/tehnologiilor agricole moderne. Consolidarea terenurilor ar permite implementarea sistemelor de irigații la suprafețe mari de teren agricol. Consolidarea terenurilor ar permite implementarea sistemelor de irigații la suprafețe mari de teren agricol. Pe viitor se preconizează implementarea sistemelor de irigații pe terenurile agricole și continuarea procesului de consolidare a terenurilor agricole.

Infrastructură. Comuna Sărata-Galbenă este traversat de drumul republican R34 (Hîncești-Leova-Cahul-Giurgiulești), care asigură legătura cu centrul raional or.Hîncești și drumurile locale L517 (Sărata Galbenă — Valea Florii), L517.1 (drum de acces spre s. Brătianovca), L517.2 (Drum de acces spre s. Cărpineanca) și L518 (drum de acces spre s. Caracui).

Așezarea geografică favorabilă în apropierea or. Hîncești – centru raional, existența unei infrastructuri rutiere favorabile, deschide premise de dezvoltare economică a Comunei, în deosebi prin dezvoltarea activităților agricole și a comerțului. Un loc aparte îi revine sectorului turistic, tocmai prin infrastructura rutieră bine dezvoltată.

Locuitorii comunei dispun de conexiune la apeduct, canalizare și rețeaua de distribuție a gazelor naturale.

Cadru natural. Relieful Comunei este destul de accidentat, predominant de altitudini medii (50 - 150 m), altitudinea medie este de 86 metri față de nivelul mării, cu o bonitate a solurilor (51 baluri) de nivel mediu național.

Pe teritoriul Comunei există terenuri afectate de alunecări de teren și supuse erodării.

Resursele acvatice sunt prezentate de bazinul hidrografic al râului Sărata, de afluenții acestuia, iazuri și izvoare. Importante surse acvatice sunt izvoarele și fântânile alimentate de apele subterane.

Pe teritoriul comunei este amplasată Rezervația naturală Silvică "Sărata-Galbenă" cu suprafața de 424 ha, încadrată în etajul fitoclimatic de silvostepă.

2.2. Infrastructura de utilități publice

2.2.1. Alimentarea cu energie electrică, iluminat stradal

Pe raza Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești există rețea de linii electrice aeriene de tensiune medie și joasă. Comuna este asigurată cu energie electrică de către întreprinderea Î.C.S „Premier Energy” S.R.L. Starea liniilor de distribuție este bună. Rețelele electrice au fost renovate în ultimii ani.

În prezent Comuna dispune de iluminat stradal pe majoritatea străzilor Comunei, iar o parte de piloni utilizează felinare de tip LED, tehnologie cu consum scăzut de energie electrică. Doar în ultimul an rețeaua iluminatului public a fost extinsă pe încă două străzi: 1 Mai și Grădinilor din s.Sărata Galbenă. În prezent se indentifică surse financiare pentru extinderea și renovarea iluminatului stradal pe teritoriul întregii localități..

2.2.2. Alimentarea cu apă

În prezent în Comuna Sărata-Galbenă este implementat un sistem centralizat de alimentare cu apă a caselor de locuit și a edificiilor social-administrative care se alimentează de 5 fantani arteziene.

La momentul actual în com.Sărata-Galbenă sunt puse în funcțiune circa 60 km de rețele de apeduct, la care sunt conectate 1375 dintre gospodăriile Comunei. Rețelele sunt în stare satisfăcătoare. Costul unui m³ de apă este de 12 lei.

Un proiect important pentru aprovizionarea populației cu apă potabilă a fost construcția a încă un rezervor de acumulare a apei potabile, care va îndeștula populația cu cantitatea de apă necesară și va permite finalizarea lucrărilor de aprovizionare a localităților cu apă.

O sursă suplimentară de aprovizionare cu apă potabilă o constituie fântânile de tip mină. În localitate sunt puse în exploatare 168 fântâni de tip mină, ale căror apă este utilizată de către localnici pentru necesitățile casnice de zi cu zi. Există un risc real și continuu ca în unele zone ale localității calitatea

apei din fântâni să fie nesatisfăcătoare. În acest caz, este necesară efectuarea unei analize a calității apei, cu o marcare ulterioară a fântânilor. .

2.2.3. Canalizare

Comuna Sărata-Galbenă nu dispune de un sistem centralizat de canalizare, care ar asigura evacuarea apelor uzate din locuințe și obiectivele economice.

Una din prioritățile de bază pentru perioada următoare este construcția mini stațiilor de epurare a apelor reziduale, construcția sistemului de canalizare și conectarea consumatorilor casnici, precum și conectarea tuturor edificiilor de stat

Accesul cetățenilor la apă și canalizare reprezintă una dintre principalele priorități ale APL Sărata-Galbenă.

2.2.4. Alimentarea cu gaze naturale

Sistemul de alimentare cu gaze naturale din Comuna Sărata-Galbenă este în fază de extindere, fiind montat gazoductul de presiune înaltă din satul Sărata-Galbenă raionul Hîncești. La moment pe teritoriul comunei sunt instalați peste 52 km de rețele de tensiune joasă, la care sunt conectate 80% din locuințele individuale.

În pofida numeroaselor eforturi de asigurare a locuitorilor cu gaze naturale necesar uzului casnic, gospodarii realizează prepararea hranei la aragazuri aprovizionate din butelii de gaz lichefiat /electrice, precum și la cuptoare/sobe cu lemne/cărbune.

2.2.5. Alimentarea cu căldură

În edificiile sociale și marea majoritate a gospodăriilor Comunei Sărata-Galbenă, își asigură căldura în sezonul rece pe baza cazanelor autonome pe bază de gaz sau pe bază de lemne și/sau cărbune, instalațiilor termice improvizate.

Există suficiente premise de a implementa în majoritatea edificiilor social-administrative cazane autonome pe bază de biomasă, care furnizează agent termic la un preț mult mai jos comparativ cu utilizarea gazului natural. Premisele respective sunt legate de existența în regiune a agenților economici producători de bricheți/peleți la prețuri rezonabile, precum și abundența în regiune a materiei prime pentru producerea biomasei.

Ca alternativă de economisire a resurselor financiare pentru resursele energetice este utilizarea energiei solare. Una dintre soluții ar fi utilizarea panourilor solare pentru apă caldă la instituțiile de învățământ din localitate.

2.2.6. Telecomunicații

În Comuna Sărata-Galbenă telefonia fixă este asigurată de către operatorul național – SA Moldtelecom. De telefonie fixă beneficiază 1452 de gospodării casnice.

În raza Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești, acoperirea cu telefonie mobilă este bună. Localitatea se află în aria de acoperire a operatorilor de telefonie mobilă Orange, Moldcell și Unite. Locuitorii Comunei au acces la televiziunea prin cablu și Internet.

2.2.7. Rețeaua de drumuri

Comuna Sărata-Galbenă este traversată de drumul republican R34 (Hîncești-Leova-Cahul-Giurgiulești), care asigură legătura cu centrul raional or. Hîncești și drumurile locale L517 (Sărata Galbenă — Valea Florii), L517.1 (drum de acces spre s. Brătianovca), L517.2 (Drum de acces spre s. Cărpineanca) și L518 (drum de acces spre s. Caracui).

Deplasarea populației Comunei spre centrul raional este asigurată de 5 rute zilnice și de transportul de tranzit, iar din centrul raional se asigură deplasarea spre capitală. Astfel nu există probleme legate de transportarea populației. Comuna dispune de o stație auto amenajată.

Rețeaua de drumuri a Comunei Sărata-Galbenă se extinde pe o lungime totală de cca. 75,1 km dintre care 22 km sunt construite în variantă albă, iar 15,2 km sunt asfaltați și restul drumurilor sunt drumuri de țară.

Îmbunătățirea infrastructurii rutiere este una din prioritățile APL Sărata-Galbenă. Astfel în ultimii ani a fost construit în varianta beton drumul de pe strada Miciurin, a fost asfaltat drumul de acces către grădinița Nr.2 „Romanița”, strada Gagarin din s. Sărata Galbenă, două porțiuni de drum, cu acces la satul Caracui, traseul ce duce spre satele comunei, Cărpineanca, Coroliovca și Valea Florii, și o porțiune de drum din regiunea spitalului, a fost pavat drumul din cimitir și a fost reparat capital podul de pe strada Frații Solomon. Aceste lucrări au fost posibile cu suportul Consiliului Raional Hîncești și a Fondului Rutier Național.

În ultimii ani au fost făcute investiții serioase în amenajare drumurilor locale și în construcția unor noi porțiuni de trotuare și a fost procurată tehnică pentru salubritate și deservire a drumurilor.

Drumurile din localitate sunt în stare satisfăcătoare, deși necesită reparații curente. Este necesară și repararea și amenajarea a noi porțiuni de trotuare, în deosebi ale celor din centrul Comunei.

Pe teritoriul Comunei sunt 6 poduri, care se află în stare satisfăcătoare și necesită lucrări de reparații, precum și construcția unor punți pentru pietoni.

O infrastructură rutieră adecvată este imperativă pentru dezvoltarea economică a Comunei și pentru atragerea turiștilor în zonă.

Pentru următorii ani se propunea construcția și renovarea unor noi tronsoane de drumuri, ce va contribui la crearea unor comunități durabile, sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri în regiune și crearea locurilor de muncă; îmbunătățirea infrastructurii de acces prin asigurarea unei infrastructuri de transport.

2.2.8. Fondul locativ

Populația s. Sărata-Galbenă număra 4822 de persoane. Actualmente, Comuna Sărata-Galbenă dispune de 1740 locuințe individuale particulare. Fondul locativ al Comunei se ridică la 55681 m². Densitatea populației este de 49,00 locuitori/km².

La moment în Comuna Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești, sunt înregistrate 1470 familii, iar pe parcursul ultimului an au fost înregistrate 14 căsătorii și 33 nou-născuți.

Analiza SWOT

<u>PUNCTE TARI</u>	<u>PUNCTE SLABE</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Instituții sociale funcționale • Existența rețelelor de electricitate funcționale în regim econom, precum și asigurarea cu agent termic a edificiilor social-culturale • Asigurarea cu iluminat stradal și intenția de a extinde sistemul pe teritoriul Comunei • Existența rețelelor de cablu TV și internet în localitate • Racordarea la rețeaua de apeduct și gazoduct • Existența drumului republican R43 care asigură conexiunea cu centrul raional, a drumurilor locale L517 și L518 • Rețea de drumuri locale reabilitate și modernizate/ restul fiind în curs de execuție 	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea insuficientă a infrastructurii sociale (aria de acoperire a apeductului, iluminatului stradal ș.a) • Deversarea apelor reziduale menajere în locuri neamenajate, fapt ce duce la poluarea apelor (de suprafață și subterane) și solului • Starea precară a unor porțiuni de drum în unele regiuni din sat • Lipsa mijloacelor de transport adecvate și a căilor speciale de acces pentru persoanele cu handicap, în instituțiile social-cultural • Lipsa sistemului de irigare • Asigurarea ineficientă cu agent termic a unor edificii social-administrative
<u>OPORTUNITĂȚI</u>	<u>AMENINȚĂRI</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Atragerea investițiilor externe • Existența unor programe cu finanțare nerambursabilă pentru reabilitarea termică • Renovarea drumurilor locale și amenajarea canalelor de scurgere a apelor pluviale • Extinderea rețelelor de utilități publice în tot Comuna • Ridicarea nivelului de trai al populației prin aducerea la un nou nivel a calității întregii infrastructuri sociale • Identificarea posibilităților de conectare a tuturor consumatorilor casnici la sistemul de apeduct și canalizare 	<ul style="list-style-type: none"> • Cadrul legislativ instabil • Costuri ridicate pentru conformarea la standardele europene de calitate • Incapacitatea financiară a locuitorilor Comunei de a acoperi desinestătător costurile de racordare la rețelele de apeduct, gazificare ș.a.

2.3. Capacitatea instituțională

Primăria Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești dispune de propriul sediu. Edificiul este arendat de la un agent economică. Starea tehnică a clădirii este bună. Sediul este conectat la electricitate, telecomunicații, canalizare și apeduct. Încălzirea clădirii Primăriei este asigurată la moment prin intermediul agentului termic pe bază de gaze naturale.

Aparatul primăriei poate fi calificat drept competent cu o bogată experiență în domeniu. Din componența aparatul primăriei fac parte: primarul, secretarul consiliului local, inginerul cadastral, 2 contabili, perceptor fiscal, 1 asistent social și 1 lucrători sociali, polițist de sector. Toți specialiștii dispun de un stagiul de muncă de minim 1 an. Consiliul primăriei este alcătuit din 13 consilieri. Activitatea aparatului Primăriei este foarte bine concepută. Regulat se petrec ședințe de lucru ale aparatului Primăriei, unde se discută despre toate problemele Comunei și se precaută soluțiile de a le rezolva.

Sărata-Galbenă are înregistrate propriile stemă și drapel, care au fost aprobate de către Consiliul local pe data 21.01.2010 (decizia № 1/02), iar de către Comisia Națională de Heraldică la 6.01.2010.

Scutul stemei prezintă într-un câmp verde, un triskel în sensul acelor de ceasornic, îmbrăcat în pantaloni argintii și încălțat în postoluri de aur, însoțit în cantoane de trei flori aurii de rușcuță de primăvară (*Adonis vernalis*) și cu o fântână heraldică suprapusă, împovărată deasupra cu un cap de mistreț negru (hure de sanglier) cu colți de argint. Scutul este încoronat cu o coroană rurală de aur.

Drapelul s.Sărata-Galbenă prezintă un patrat de culoare galbenă, în mijlocul căruia într-un cerc cu câmp verde, este amplasat un triskel în sensul acelor de ceasornic, îmbrăcat în pantaloni argintii și încălțat în postoluri de aur, însoțit în cantoane de trei flori aurii de rușcuță de primăvară (*Adonis vernalis*) și cu o fântână heraldică suprapusă, împovărată deasupra cu un cap de mistreț negru (hure de sanglier) cu colți de argint

Comuna Sărata Galbenă este înfrățită cu două comuni din România: comuna Dorna-Arini, un sat în comuna cu același nume din județul Suceava, Moldova, România și satul Scorțeni, satul de reședință al comunei cu același nume din județul Prahova, Muntenia, România.

În condițiile actuale când se necesită, în mod prioritar, atragerea surselor financiare externe pentru demararea proiectelor de importanță majoră pentru sat, funcționarii primăriei/consilierii urmează a fi instruiți în domeniul atragerii fondurilor externe/investițiilor, Managementului proiectelor. Primăria împreună cu consiliul local și agenții economici din teritoriu depun eforturi pentru a atrage mai multe investiții din exterior, prin colaborare strânsă cu Consiliul Raional.

Securitatea cetățenilor în cadrul Comunei este asigurată de șeful de sector al sectorului de poliție (Sărata-Galbenă) al inspectoratului de poliție Hîncești. Sediul poliției locale se află în incinta Primăriei. Starea criminogenă în cadrul Comunei Sărata-Galbenă este bună.

Pentru a spori gradul de securitate pe teritoriul c.Sărata-Galbenă a fost instalat un sistem modern de supraveghere din 10 camere, care au fost montate la instituțiile din localitatea Sărata Galbenă, dar și la trecerile de pietoni din centrul localității și L.T., „Universum,,. Aceste camere au fost instalate pentru preîntâmpinarea unor evenimente negative, care se pot întâmpla dar și pentru monitorizarea traficului în zonele critice. În scurt timp, astfel de sistem se va monta în partea rusă a satului, în preajma grădiniței „Romanița,, și străzii Gagarin.

În Comuna Sărata-Galbenă este amplasat Oficiul Poștal. Oficiu poștal oferă o gamă variată de servicii. Starea oficiului este bună, deși nu este conectat la nici una din utilitățile publice, dar dispune de încălzire autonomă.

În cadrul proiectului „ Construcția postului de pompieri și crearea echipei de salvare și combatere a incendiilor și dezastrelor din zona de intervenție Sărata Galbenă rn.Hincesti,, a fost construit sediul postului de pompieri, care a fost dotat cu o mașină de pompieri (donație din partea Asociației Obștești CMIAID cu sediul în s. Zîrnești, rn. Cahul),

Primăria Sărata-Galbenă dispune de Întreprinderea Municipală "Galbver", fondată la 20 februarie 2004. Aceasta se ocupă cu prestarea serviciilor la nivel de aprovizionarea cu apă, colectarea deșeurilor, amenajarea cimitirului și gestionarea activității pieței agricole din localitate. În cadrul Î.M "Galbver" activează zece persoane.

Comuna Sărata-Galbenă este deschisă către public, este prezentă activ în cadrul trusturilor media, posturilor de televiziune, radiou, presă, fapt ce sporește notorietatea comunității locale.

Comuna Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești dispune de surse media proprii. Populația Comunei preponderent se informează de pe panourile informative instalate în incinta și în fața primăriei, precum și în locuri special amenajate din perimetrul Comunei. Cetățenii mai sunt informați prin intermediul presei republicane, TV, posturile de radio regionale și republicane, anunțuri și avize informative. Comuna Sărata-Galbenă are o pagină oficială <http://saratagalbena.md/ro>, care conține informații relevante activității Primăriei și vieții Comunei, și dispune și de o pagină oficală pe rețelele de socializare <https://www.facebook.com/dinsaratacudrag>.

Sectorul asociativ: În Comuna Sărata-Galbenă activează mai multe organizații obștești. Pe parcurs se va impune deschiderea unor organizații în așa domenii ca: mediu, protecție socială și juridică, etc. Un rol aparte îl are Asociația băștinașilor.

Anexa nr.3: Lista organizațiilor obștești de pe teritoriul Comunei

Nº	Denumirea ONG-ului	Domeniul de activitate
	ASOCIAȚIA OBȘTEASCĂ "COPII ÎN SIGURANȚĂ"	Social Proiect: „Consolidarea actorilor comunitari în domeniul dizabilității : suport pentru îmbunătățirea serviciilor sociale pentru copii și tineri cu CES”
	ASOCIAȚIA OBȘTEASCĂ "AVÎNTUL"	Îmbunătățirea calității vieții și contribuirea la integrarea în societate a persoanelor cu dizabilități si a bătrînilor singuratici din comuna Sărata Galbenă prin acordarea serviciilor sociale de înaltă calitate.

Portofoliul de proiecte realizate: Pe parcursul ultimilor ani în cadrul Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești au fost demarate și finisate în termen mai multe proiecte.

Anexa nr.4: Lista proiectelor implementate în comună în anii 2016-2024

No	Denumirea proiectului	Perioada implemen- tării	Costul total, lei	Sursa de finanțare
1	Extinderea iluminatului public stradal	2016-2023	1100000	Bugetul Local
2	Construcția sistemului ghidrotehnic pentru protecția solului împotriva inundațiilor, reabilitarea albiei râurilor și canalelor.	2014-2106	1700000	Direcția Relații Funiculare și Cadastru
3	Lucrări de reparație a Liceului Teoretic, com.Sărata-Galbenă(termoizolarea blocurilor și acoperișilor)	2014-2020	4480000	Bugetul Local,FEE,AEE
4	Reparația Liceului (Integrarea copii cu dizabilități în școlile generale)	2019-2021	1800000	Bugeul Local,APL2,FISM
5	Reabilitarea drumurilor din comună.	2016-2023	8000000	Bugel Local, APL2
6	Satul viitorului. Microbusul pentru centru social „Viitorul,, și Gr „Albinuța,, 2017	2016	200000	Fondul EDELWEIS
7	Implementarea măsurilor de Eficiență Energetică în cadrul sistemului de Iluminat public în com.Sărata Galbenă	2016-2018	1525000	FEE,AEE
8	Reparația pe exterior la Grădinița „Albinuța,, și acoperirea galereilor. 2017	2017	460000	APL2
9	Reparația capitală a blocului alimentar și dotare cu utilaj la Grădinița „Albinuța,, 2018	2018	580000	APL2,
10	Drumuri bune	2017-2019	5500000	Administrația Drumuri de Stat,Guvernul
11	Forarea sondei arteziene în cadrul proiectului construcția apeductului	2020-2021	1200000	Bugetul Local
12	Iluminatul public sportiv.	2018	156000	Bugetul Local,FEE
13	Construcția terenului sportiv cu acoperire artificială pentru LT,,Universum,,	2022-2024	1580000	Bugetul Local,APL2, AO Petrocub
14	Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare locale prin construcția rețelelor de canalizare în comuna Sarata Galbena, raionul Hincesti			

Anexa nr.5: Lista proiectelor prognozate de implementat în comună în anii 2024-2029

No	Denumirea proiectului	Perioada implemențării	Costul total, lei	Sursa de finanțare	Responsabili de proiect
1	Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare locale prin construcția rețelelor de canalizare în comuna Sarata Galbena, raionul Hincesti (etapa 2)	2025-2026	10832 000	FNDRL APL1	Lozovoi Mihail
2	Proiect, Construcția drumului str. Iurii Gagarin de la pod pînă la frigorierele industriale.	2025-2028	22 300 000	ADR CENTRU APL1	Lozovoi Mihail
3	PLAN URBANISTIC GENERAL	2025	560000	FNDRL APL1	Lozovoi Mihail
4	Proiect, Organizarea teritoriului. Delimitarea masivă,,	2024-2025	4000000	ASP Agenția geodezie și cartografie, Banca mondială, APL1	Lozovoi Mihail
5	Proiect, Reconstrucția acoperișului și eficientizarea energetică a Grădiniței,, Albinuța,,	2025-2028	11 000000	-	Lozovoi Mihail
6	Proiect, Eficientizarea energetica a Grădiniței,, Romanița,,	2025-2028	1600 000	-	Lozovoi Mihail
7	Amenajarea unui teren de sport polivalent, care să poată fi folosit pentru fotbal, volei, baschet și alte activități sportive. Acesta ar putea include și un spațiu pentru evenimente sportive de anvergură	2025-2029			Lozovoi Mihail
8	Reabilitate drumurilor din comună și satele adiacente .	2025-2029			Lozovoi Mihail
9	Extinderea rețelelor de canalizare în com. Sărata Galbenă	2025-2029			Lozovoi Mihail
10	Amenajarea de terenuri de joacă moderne și sigure în diverse zone ale localității, oferind astfel un spațiu recreativ pentru cei mici.	2025-2029			Lozovoi Mihail

Analiza SWOT

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • Aparatul primăriei este calificat, cu o bogată experiență în domeniu • Activitatea aparatului Primăriei este bine concepută și organizată, • APL dispune de calculatoare conectate la Internet • Comuna are o pagină proprie pe rețelele de socializare • Membrii APL dețin abilități și experiență în domeniul dezvoltării proiectelor • Adunările cu localnicii sunt petrecute frecvent, în funcție de necesitate • În viziunea sătenilor, dinamica din ultimii 10 ani este pozitivă în soluționarea problemelor cu care se confruntă localitatea • Localnicii sunt gata să se implice în suportul administrației publice locale în procesul de implementare a proiectelor • Securitatea cetățenilor este asigurată de către sectorul de poliție 	<ul style="list-style-type: none"> • Nivel scăzut de implicare și informare a cetățenilor cu privire la problemele Comunei și în procesul de luare a deciziilor • Societatea civilă este insuficient implicată în activitățile de ordin social a localității • Fluctuația cadrelor • Salariu nemotivant
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> • Atragerea investițiilor externe • Implicarea mai activă a tineretului în dezvoltarea Comunei • Actualizarea informativă a paginii electronice a Comunei • Suplinirea paginilor de pe rețelele de socializare cu informații irelevante activității APL • Stabilirea unor contacte durabile și colaborarea cu localități din țările vecine în vederea soluționării unor probleme comune (proiecte, măsuri culturale, schimb de experiență) • Promovarea unei imagini pozitive a Comunei • Participarea membrilor APL în cadrul proiectelor internaționale, cursuri de perfecționare • Gestionarea eficientă a bugetului local • Optimizarea activității APL • Modificarea organigramei prin suplinirea statelor 	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa resurselor financiare la nivel local, insuficiente pentru sprijinirea și/sau promovarea unor investiții majore • Instabilitate legislativă națională • Salarizare nemotivantă a persoanelor cu studii superioare și de specialitate, care activează în domeniul administrării publice; • Lipsa ONG care s-ar implica în soluționarea problemelor Comunei

2.4. Economia locală

Economia locală este reprezentată de 14 întreprinderi individuale, 15 SRL-uri (societate cu răspundere limitată), o societate pe acțiuni și una comercială.. Conform datelor Biroului de statistică activitățile economice nelicențiate sunt orientate în special pe activități de comerț, cultivarea legumelor și a cerealelor, creșterea animalelor (vezi tabelul de mai jos).

Tabelul 5. Agenți Economici mari din s. Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești

Nr. Ord.	Denumirea Companiei	Data inregistrării	Statutul
1	SRL ANA-LUCIA	2015-04-29	Activa
2	SRL EBEN-EZER	2015-04-15	Activa
3	SRL ALIXTE	2015-03-30	Activa
4	SRL VICOGEN LUX	2014-11-03	Activa
5	II VIZITIU ION	2014-10-17	Activa
6	SRL A.T. GRAIN	2014-07-16	Activa
7	SRL JESS S & L	2014-03-28	Activa
8	SRL ELENIL-AGRO	2014-01-17	Activa
9	SRL BUILD FOR YOU	2013-12-13	Activa
10	II MOCANU VASILE	2013-11-06	Activa
11	SRL NUSIEMY	2013-10-11	Activa
12	II SLIVKA SVETLANA	2013-10-01	Activa
13	SRL PAVAS AUTO	2013-02-14	Activa
14	II PAVLOVSCHI ALEXANDRU	2012-11-14	Activa
15	II VIHODET VLADIMIR	2012-03-15	Activa
17	SRL PETIN-TV	2011-09-14	Activa
18	II CIUBOTARU ELENA	2011-08-24	Activa
19	SRL DIMLILS	2011-07-18	Activa
20	II BREABIN MARIA	2011-06-16	Activa
21	SRL MIAN-AGRO	2010-09-15	Activa
23	II ASAFTEI ECATERINA	2010-05-05	Activa
24	II RIMBU ION	2010-04-29	Activa
25	SRL ROMGABI	2010-03-31	Activa
26	CAP Agrosargal	30 septembrie 1992	Activă
27	SRL Agrovalgor	19 mai 2000	Activă
28	ÎM Elody Farm SRL		Activă

Domeniul agricol fiind un domeniu prioritar, în Comuna Sărata-Galbenă activează producători agricoli mari.

Deși în general sectorul agricol este caracterizat printr-o rentabilitate scăzută, determinată în primul rând de poziția dominantă a culturilor cu valoare redusă în producția agricolă în detrimentul culturilor

cu valoare înaltă, în Comuna Sărata-Galbenă se realizează diversificarea prin extinderea suprafețelor ocupate de vii și livezi, prin cultivarea legumelor în spații protejate. În continuare majoritatea terenurilor sunt acoperite de culturi cu valoare scăzută (cum ar fi cereale, plante oleaginoase și culturi furajere), în timp ce viile și livezile ocupă doar o mică parte din suprafața totală a terenurilor agricole.

Deși, în general, agricultura în Comuna Sărata-Galbenă se axează pe culturi cu valoare redusă, urmează de atras atenția sectoarelor de producere a fructelor, pomușoarelor, nucilor și a mierii. Aceste produse au acces la piețele UE și sunt exportate cu succes nu doar în UE, dar și pe alte piețe.

Sectorul agricol este dominat de producția vegetală, sectorul zootehnic având un rol mai mic în producere. În ultimul deceniu dezvoltarea sectorului zootehnic a fost impulsionată de implementarea unui șir de proiecte investiționale. Sectorul zootehnic se confruntă cu constrângeri provocate de resursele interne, precum și presiuni dure cauzate de importul de produse de import mai ieftine. Furnizarea de furaje locale este limitată din cauza lipsei pășunilor de bună calitate, care este la rândul său, cauzată de condițiile meteorologice nefavorabile și a capacităților limitate de irigare. Pe de altă parte, costurile interne de producție relativ ridicate, productivitatea scăzută și rasele de animale necompetitive reduce izbitor capacitatea produselor animaliere. Numărul animalelor este prezentat în tabelul de mai jos.

Tabelul 8. Efectivul animalelor și păsărilor în gospodăriile populației

Efectiv	Nr. capete
Bovine	108
Ovine	3300
Porcine	385
Cabaline (cai, măgari, etc.)	28
Păsări de toate speciile	90000

Sursa: Primăria Comuna Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești

Structura ramurală a agenților economici este diversificată, fiind încadrată mai mult în activitățile comerciale și agricultură, deși un număr considerabil de persoane merg la muncă în oraș.

Sectorul industrial al Comunei este reprezentat prin Depozitul de prelucrare a produselor cerealiere, ferma de prci, brutarie, moară, oloiniță ș.a.

Localnicii dispun de servicii precum: CS, farmacie, biblioteca, 4 case de cultură, magazine și o piața comercială ș.a.

Economia locală oferă perspective reale pentru deschiderea întreprinderilor mici și mijlocii în domeniile comerciale. Garant al succesului este potențialul uman, infrastructura rutieră favorabilă, apropierea de centrul raional și capitală ș.a.

Un compartiment aparte la capitolul perspective revine proiectelor de implementare a parteneriatelor publice private.

Comuna Sărata-Galbenă, raionul Hîncești, cu o populație relativ stabilă, dispune și de un însemnat potențial comercial fiind situat în imediata apropiere de centrul raional.

Analiza SWOT

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • Așezarea geografică favorabilă dezvoltării agriculturii • Infrastructura de acces favorabilă pentru dezvoltarea mediului economic • Piața de desfacere apropiată (or. Hîncești) • Disponibilitatea resurselor umane • Costul relativ scăzut al forței de muncă • Terenuri agricole cu o bonitate medie a solului, cu potențial existent pentru obținerea de produse agricole ecologice • Terenuri agricole preponderent consolidate • Prezența agenților economici 	<ul style="list-style-type: none"> • Potențialul economic al Comunei este slab valorificat în comparație cu posibilitățile de dezvoltare • Slaba valorificare a resurselor naturale și a materiilor prime din mediul rural • Lipsa specialiștilor calificați; • Resurse financiare la nivel local, insuficiente pentru susținerea /promovarea unor investiții; • Slaba implementare a sistemului de asigurare a calității producției agricole conform normelor europene • Lipsa capitalului străin în economia locală
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> • Valorificarea potențialului legat de așezarea geografică a Comunei • Atragerea investițiilor externe • Stimularea antreprenorilor locali și potențiali (sectorul agricol: frigidere industriale, linii de sortare și ambalare, prestări servicii populației, industria de producere și prelucrătoare) • Stimularea producătorilor locali prin aplicarea tehnicilor și tehnologiilor moderne • Încurajarea și dezvoltarea parteneriatelor de tip public-privat; • Atragerea turiștilor prin deschiderea zonelor de agrement, agropensiuni • Investiții directe în târguri, festivaluri, piețe tradiționale și alte manifestări tradiționale locale • Existența în raion a organizațiilor care oferă consultanță în sfera businessului. 	<ul style="list-style-type: none"> • Insuficientă informare și educare a populației pentru dezvoltarea durabilă a agriculturii, protecția mediului • Nivelul scăzut al veniturilor majorității populației • Capacitatea scăzută de atragere de investiții • Nivelul scăzut de receptivitate a populației locale la programele de finanțare • Autoritățile locale dispun de atribuții și pârghii extrem de reduse pentru susținerea financiară a micului business; • Creșterea ponderii muncii la negru, cu efecte negative asupra pieței muncii, economiei locale și asistenței sociale în perspectivă • Scăderea volumului transferurilor făcute de persoanele plecate la muncă peste hotarele țării • Rata ridicată a dobânzii la credite • Instabilitatea cadrului legislativ național • Lipsa subvenționării principalelor ramuri ale economiei din partea statului • Migrarea populației apte de muncă

2.5. Edificii sociale

2.5.1. Educație

Pe teritoriul Comunei activează Liceul Teoretic „Universum” din s.Sărata-Galbenă și 3 IET Grădinița de copii „Romanița”, Grădinița de copii "Albinuța" și Gradinita de Copii din satul Brătianovca.

Starea tehnică a instituțiilor educaționale este bună, fiind efectuate în ultimii ani lucrări de reparații/renovare. Regimul de lucru în instituțiile educaționale este de 5 zile în săptămână.

Liceul Teoretic „Universum” dispune de un sediu aparte, standart, cu 40 săli de clasă, cu o suprafață totală de 5780 m². Instituția este preconizată pentru 960 de elevi, iar la moment învață peste 600 copii, numărul elevilor fiind în scădere. În instruirea educațională a elevilor activează un total de 41 cadre didactice și 22 lucrători ai personalului tehnic.

Liceul Teoretic dispune de săli de clasă spațioase, bine amenajate, sală de sport, teren sportiv, terenului de minifotbal, sală de festivități pentru 200 de locuri, cantină pentru 150 de locuri. Clădirile Liceul Teoreticului sunt conectate la toate rețelele de utilități publice. Agentul termic este furnizat în perioada rece a anului de la cazangerie autonomă pe bază de gaze naturale.

Este necesară de schimbat gardul și portile din jurul școlii, de pavat toate trotuarele din curte și de la intrare, de construit VVC nou în curte, de construit terenuri sportive p/u Baschet, volei și tenis de câmp, de reparat capital cu tigla metalică acoperișul, de schimbat ușile la intrările de avariere în blocurile de studii, de reparat cosmetic scările la intrare, de schimbat robinetele la blocurile sanitare, de instalat uscătoare p/u main, de instalat plase de protecție a insectelor la geamurile necesare, de schimbat sistemul de iluminat, de schimbat pardoseala la sala mică de sport, de schimbat sistemul de iluminare de protecție a becurilor în sala mare, de schimbat panourile cu cosurile p/u baschet, de procurat un frigider și un cuptor în blocul alimentar,

Pentru a asigura un învățământ modern este nevoie de perfecționarea continuă a cadrelor didactice înnoirea continuă a materialelor didactice și dotarea cu mijloace TIC, modernizarea tehnică a sălilor de studii, precum și dezvoltarea sistemului social de atragere în sat a cadrelor didactice tinere.

În s Sărata-Galbenă activează instituția preșcolară Grădinița de copii "Albinuța", frecventată de 294 de copii, care sunt educați și îngrijiți de 8 educatori și 12 lucrători auxiliari, directorul grădiniței,

lucrătorul muzical și sora medicală. Starea tehnică a edificiului este bună. Edificiul are o suprafață de 1.188m², și poate găzdui circa 320 copii, este electrificată, conectată la apeduct, rețelele de telecomunicații și dispune de pavilioane de joacă (trebuie renovate), cantină și depozit.

În ultimii ani la grădinița „Albinuța,, au fost schimbate 40 de uși vechi pe uși noi de termopan, a fost instalat un cazan nou și modernizat sistemul de încălzire. Și a fost elaborat proiectul termoizolare a fațadelor.

La Grădinița de copii „Romanița” din s.Sărata-Galbenă a fost construit în varianta albă accesul spre blocul alimentar și rezervorul de stocare a apelor uzate. Pe viitor urmează de reparat drumul ce duce spre gradinita, de reinnoit gardul pe tot perimetrul ter.gradinitei, de construit doua pavilioane,de largit si pavat trotuarele din curte(spre vvc,cazangerie), de reparat capital acoperisul si fatada, de instalat perile la scarile de la intrare, de facut un gard decorativ ce delimiteaza terenul de joaca si terenul agricol, pe parcursul reparatiei fatadei de facut un geam la biroul directorului.

Grădinița de copii din s. Bratianovca are o suprafață totală de 120m², și dispune de locuri pentru 35 de copii. La moment grădinița este frecventată de 23 de copii, care sunt educați și îngrijiți de 2 educatori și 5 lucrători auxiliari.

Este necesară procurarea unor noi seturi de jucării și accesorii auxiliare, dotarea cu inventar sportiv, dotarea cu tehnică de calcul, cât și ridicarea continuă a nivelului de calificare a educatorilor și a personalului auxiliar.

2.5.2. Sănătate, asistență socială

Domeniul medical al Comunei este reprezentat prin Centrul de Sănătate Sărata-Galbenă, care acordă asistență medicală profilactică și curativ-diagnostică populației. Concomitent acordă servicii consultative și diagnostică în baza contractului încheiat cu CNAM.

Pentru acordarea asistenței medicale specializate populației sunt atașate Oficiile Medicilor de Familie Bratianovca, Caracui și Valea Florii.

Asistența medicală primară este setul de servicii medicale, care includ activități de profilaxie, consultanță în scop curativ și de suport, oferite de medicul de familie și echipa sa.

Asistența medicală primară este acordată tuturor persoanelor, inclusiv celor care nu sunt asigurate.

Sediul principal al Centrului de Sănătate se află în partea de nord al cominei Sărata Galbena și este amplasat la câțiva zeci de metri de la strada centrală.

Este prevăzut accesul persoanelor cu nevoi speciale. La pacienții cu nevoi speciale, serviciile se acordă în sala de triaj. În cazuri excepționale la domiciliu.

Instituția medicală dispune de edificii separate, aflat în stare tehnică bună, conectate la telecomunicații și apeduct și dispune de un nivel mediu de asigurare cu aparataj și utilaj medical, în special sala de fizioterapie.

Asistența medicală primară în Centrul de Sănătate este asigurată de către 4,5 medici de familie și 6 asistenți medicali de familie, pe lângă asistenți medicali de familie care activează în oficiile medicale de familie situate în fiecare localitate. Centrul de Sănătate Sărata-Galbenă este asigurat cu unitate de transport sanitar.

La Centrul de sănătate se prestează aproximativ toate serviciile prevăzute de CNAM, cu un succes mai redus fizioterapia, masajul și aprecierea vederii de către oculist. La fel sunt prestate următoarele servicii: administrarea medicamentelor intramusculare și intravenoase, acordarea serviciilor medicale în caz de urgență. Pentru viitor se impune diversificarea serviciilor oferite și recalificarea continuă a personalului medical

În cadrul Comunei își desfășoară activitatea 1,5 asistent social, care împreună cu cei 2 lucrători sociali deserveșc grupele de persoane socialmente vulnerabile, preponderent singuraticice, care necesită deservire la domiciliu. Persoanele date prestează servicii specializate persoanelor și familiilor care sunt beneficiari de asistență socială și duc evidența lor. Persoanelor socialmente vulnerabile li se acordă și ajutoare sociale, precum sunt: alocații de șomaj, indemnizații pentru motive de sănătate, compensații pentru perioada de iarnă, indemnizații de îngrijire a copiilor.

În localitate activează Azilului pentru persoane în vîrstă și persoane cu dizabilități din com. Sărata-Galbenă. Azilul pentru persoane în vîrstă și persoane cu dizabilități din comuna Sărata-Galbenă reprezintă o instituție care prestează asistență socială, temporară sau permanentă, persoanelor în vîrstă și persoanelor cu dizabilități. În ultimii ani au fost reparate capital blocurile locative, blocul alimentar și depozitul au fost capital renovate cu suportul Consiliului Raional Hîncești.

Centrul Comunitar de Asistența Socială „Viitorul”, asigură reintegrarea socială a copiilor cu dizabilități, a copiilor din familii social vulnerabile și a celor aflați în situații de risc. Scopul Centrului constă în protecția, educarea, întreținerea temporară a copiilor aflați în dificultate, socializarea și reintegrarea acestora în familia biologică, extinsă sau adoptatoare și în comunitate.

2.5.3. Sport

Potențialul sportiv al Comunei este valorificat pe măsură. În temei tânăra generație, iubește și practică sportul, iar competițiile sportive, meciurile de fotbal, volei, lupte libere, șah, dame sunt nelipsite din activitățile localității. În ceea ce privește domeniul sportiv, Comuna dispune de trei terenuri de fotbal: două cu acoperire naturală și unul cu acoperire artificială, cu capacitatea de aproximativ 1500 de locuri. Astfel, toți iubitorii de fotbal au posibilitatea de a-și dezvolta capacitățile sportive, pentru a obține performanțe remarcabile. Pentru următorii ani se planifică diversificarea activităților sportive și petrecerea mai multor competiții locale și naționale.

Stadioanele din Sărata Galbenă sunt întreținute la un nivel înalt, inclusiv cu susținerea FMF și FC Petrocub, folosind o tehnică de ultimă generație. Cu ajutorul echipamentului tehnic de ultimă generație a Federației Moldovenești de Fotbal, pe terenul artificial s-au efectuat niște lucrări speciale de întărire a suprafeței de joc cu granule de cauciuc, iar pe celelalte două terenuri naturale - lucrări de întreținere și mentenanță, și anume: scarificarea, aerarea, însămânțarea și nisiparea ierbii. Actualmente, pe cele două stadioane din Sărata Galbenă se antrenează circa 200 de copii, aceștia fiind din Sărata Galbenă, dar și din localitățile vecine: Buțeni, Fundul Galbenei, Mereșeni, Hîncești și Sărata Galbenă, etc. care sunt aduși cu transportul pus la dispoziție de Clubul Sportiv Petrocub. Din cauza creșterii numărului mare de amatori de fotbal, au mai fost procurate pe terenul artificial încă câteva porți, pentru a antrena paralel 4 grupe de copii. În curând, cu susținerea financiară a Consiliului raional și FMF, pe acest teren, vor demara lucrările de construcție a vestiarelor noi, care să corespundă normativelor Diviziei Naționale. La moment, pentru Campionatele Republicii Moldova, Clubul sportiv Petrocub dispune de 4 echipe în Divizia Națională și 3 echipe în divizia copii și juniori.

Analiza SWOT

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • În comună activează un Liceul Teoretic și 3 grădiniță de copii • Instituțiile de învățământ au fost modernizate și sunt asigurate cu toate comunicațiile necesare • Prezența cadrelor didactice cu experiență • În comună există oficiu poștal, • Locuitorii beneficiază de servicii medicale de calitate la Centrul de sănătate și OMF • Educația medicală la nivel • Grupele de persoane social-vulnerabile sunt sub supravegherea asistentului social • Comuna dispune de 3 terenuri sportive, sală de sport la Liceul Teoretic, și este reprezentat prin echipa de fotbal Petroclub • Comuna dispune de un Centru comunitar de asistență socială pentru copii și azilul de bătrâni 	<ul style="list-style-type: none"> • Baza tehnico-materială a instituțiilor de învățământ preșcolar și gimnazial insuficient extinsă • Fonduri insuficiente destinate asistenței medicale și sociale • Domeniul sportiv în cadrul Comunei cu rezerve de diversificare • O parte a populației active a migrat în străinătate, copiii acestor persoane fiind lăsați în grija bunicilor sau rudelor
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> • Lărgirea gamei de servicii medicale prestate • Implementarea unor programe complexe de monitorizare a stării de sănătate a localnicilor • Suplinirea personalului medical rezident și permanent • Deschiderea unui centru educațional-sanitar • Implementarea unor programe consistente de asistență socială • Crearea unui ONG axat pe probleme sociale, problemele tineretului 	<ul style="list-style-type: none"> • Scăderea interesului față de efectuarea studiilor în localitate • Dificultăți în susținerea financiară a proiectelor de investiții cu caracter social • Resurse financiare insuficiente pentru finanțarea și co-finanțarea proiectelor sociale • Nereceptivitatea față de posibilitatea efectuării unor lucrări concrete în teritoriu prin intermediul granturilor străine și accesării fondurilor europene • Nu există persoane care să reprezinte interesele comunității în mod organizat și pe o perioadă lungă de timp • Reducerea ponderii populației active și îmbătrânirea acesteia

2.5.4. Cultură și turism

Patrimoniul cultural al Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești, constituie una din cele mai reprezentative file din moștenirea valorică a localității, menită să conserveze tradițiile și datinile băștinașe, care urmează a fi transmise generațiilor următoare.

În sat activează Casa de cultură, care este centrul vieții culturale din sat. Casa de cultură din s.Sărata-Galbenă, deschisă în 1962, poate găzdui până la 650 de persoane. Se află în stare tehnică bună. Clădirea nu este conectată la nici una din utilitățile publice și nu este asigurată cu cazangerie și agent termic. Pentru a menține edificiul în stare satisfăcătoare APL și administrația Casei de cultură depun o muncă continuă. Recent au fost realizate lucrări de întărire a soclului, au fost demontare și replasate porțiuni de pavaj și făcute reparații la sistemul de scurgeri.

În afară de Casa de cultură din s.Sărata-Galbenă, în comună activează Căminul cultural din Bratianovca cu 200 de locuri, Căminul cultural Cărpineanca cu 100 locuri, și Căminul cultural din Valea -Florii cu 50 de locuri.

În cadrul Casei de cultură activează școala de muzică Sărata-Galbenă.

Comuna se mîndrește cu Orchestra de muzică populară "Arcușul" - dirijor Botgros Vasile; Fanfara - conducător Țugui Dumitru; Ansamblul de dansuri populare "Arcușul" - coregraf Negru Ion; Ansamblul folcloric de maturi "Busuioc" - conducător artistic Daud Gheorghii; Ansamblul folcloric pentru copii "Lăstărașii" - conducător artistic Talmazan Angela; Orchestra de muzică populară pentru copii "Stejăreii" - dirijor Tulbu Ion; Ansamblul de dans modern "Ritmuri Vesele" - coregraf Mîțu Eugenia.

Toate aceste colective promovează cultura și contribuie la o bună dezvoltare a acesteia, implicînd copii și maturi în activitatea zilnică a formațiilor, cultivînd astfel simțul estetic și învățîndu-i să iubească arta. Comuna Sărata Galbenă a reușit să-și scrie propria filă a istoriei prin prisma acestor colective, care i-au dus faima în țară și peste hotarele ei.

Conform planului de lucru și Calendarul petrecerii măsurilor culturale, locuitorii Comunei participă la toate sărbătorile Naționale și religioase: concerte tematice; sărbători în cadrul Comunei, măsuri culturale de suflet, participă la festivalurile r-nale și după posibilități republicane; etc...

În scopul utilizării potențialului educativ al datinilor și obiceiurilor populare, conducerea localității insistă la organizarea a diferitor activități, cum ar fi șezători, serate în memoria scriitorilor și poezilor, seminare pentru profesori, educatori, cu diferite genericuri, pentru calificarea cadrelor implicate în educație.

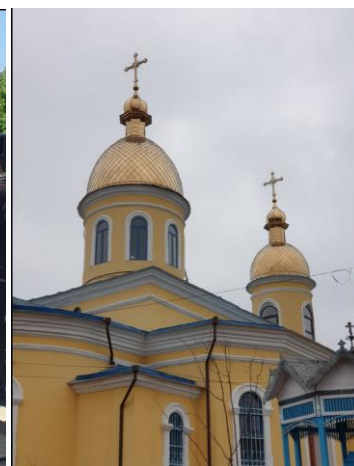
Comuna Sărata-Galbenă dispune de 2 parcuri: cel de pe teritoriul Casei de Cultură și cel de pe teritoriul Liceului Teoretic "Universum". Acestea sînt puse la dispoziția tuturor celor care vor să se relaxeze, să respire aer curat sau pur și simplu să mediteze.

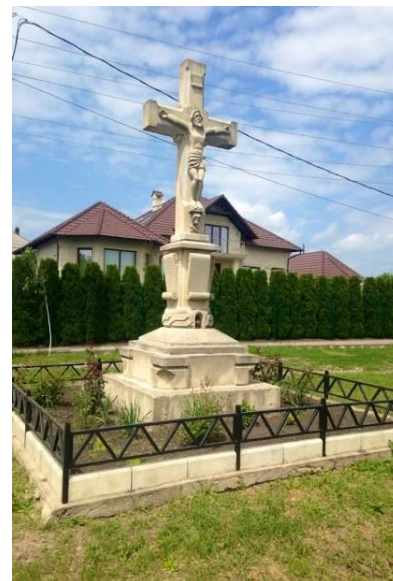
În Comuna Sărata-Galbenă activează cu succes Biblioteca Publică. Edificiul este în stare satisfacătoare, este încălzit cu convector. Biblioteca publică dispune de 3 calculatoare și o imprimantă, în urma participării în proiectul Novateca. Pentru îmbunătățirea serviciilor de calitate și atragerea cititorilor este nevoie de achiziție de carte, renovarea și suplینirea mobilierului și a stilajelor. În Biblioteca Publică Sărata-Galbenă regulat în afară de serviciul de bază se petrec diverse activități cu caracter cultural și educativ. La fel este necesară suplینirea fondului de carte, deși biblioteca este dotată cu necesarul de manuale didactice și artistice.

În comuna Sărata-Galbenă sunt mai multe monumente din diferite perioade istorice. În Registrul Monumentelor ocrotite de stat sunt incluse: Biserica „Sf. Cuvioasa Paraschiva” (1896), Monument la mormântul ostașilor căzuți (152) în 1941-1945, și un tumul ce datează cu epoca antică.

În afară de monumentele menționate mai sus comuna se mândrește cu câteva răstigniri și monumente.

Pentru Comuna Sărata-Galbenă turismul este un domeniu de perspectivă, care ar putea asigura creșterea economică a Comunei, precum și deschiderea locurilor de muncă pentru localnici și ar asigura bunăstarea lor.

Premize pentru dezvoltarea turismului este faptul că com. Sărata-Galbenă dispune de un cadru natural valoros, tradiții locale păstrate și o bucătărie locală ș.a.

Comuna Sărata-Galbenă și-a păstrat tradițiile și obiceiurile străbunilor. Comuna se mândrește cu meșterii populari: Solomon Andrei – se ocupă cu confecționarea instrumentelor muzicale aerofone și a dus faima satului prin participarea la diferite expoziții ("Centrul expozițional „MoldExpo”), festivaluri naționale și internaționale ("Festivalul vinului", "Коренская Ярмарка", "Nedeea românilor", "Festivalul Cetinii" – Suceava 2007,2008); Pavliuc Ion – se ocupă cu împletitul în lozie și răchită, realizând astfel minunate lucrări, cu care participă la expoziții și care chiar pot fi procurate; Roșciuc Claudia – a făcut o pasiune pentru croșetat și broderit și a participat împreună cu Solomon Andrei la expozițiile și festivalurile enumerate mai sus; Botez Vasile – se ocupă cu șlefuirea tablei și creează lucrări inedite, care fac parte din patrimoniul cultural al satului.

Locuri atractive în valorificarea turistică a comunei sunt Poiana Tinerilor, Poiana lui Nicanor, Rezervația de plante medicinale „Sărata Galbenă”- o arie naturală, care se întinde pe o suprafață de 220,9 ha, protejată de stat în ocolul silvic Cărpineni; "Iazul lui Ceantev" care este locația perfectă pentru sărbători de familie, petrecere veselă cu prietenii, pescuit, dar și serbări corporative.

Mediul rural constituie o sursă importantă pentru prestarea serviciilor de cazare tradițională de tip rural, pentru oferirea unor posibilități vizitatorilor de a se încadra în activitățile și preocupările rurale, pentru familiarizarea cu folclorul, distracțiile și tradițiile locale, pentru prezentarea meșteșugurilor cu posibilitatea de participare la procesul de lucru al acestuia și oferirea unor posibilități de procurare a produselor meșteșugărești. Astfel că, un posibil turist interesat de focul din vatră, pîinea coaptă după vechile tradiții, gustarea, dar mai întâi participarea la împletirea sarmalelor, de țesutul covoarelor tradiționale, ori participarea la culesul roadelor în toiul toamnei, încă se mai poate bucura de o atmosferă patriarhală la care contribuie, ce-i drept, mai mult bătrînii Comunei.

Analiza SWOT

<u>PUNCTE TARI</u>	<u>PUNCTE SLABE</u>
<ul style="list-style-type: none"> • În comună activează Casa de cultură, și căminele culturale, care se află în stare satisfăcătoare • În com.Sărata-Galbenă activează Școala muzicală • Tradițiile populare bine păstrate • Existența colectivelor artistice: • Existența unei bucătării locale specifice • Pe parcursul anului se petrec activități etno-culturale, sportive și de agrement • Monumente de importanță locală și națională • În comună există biserica creștin- ortodoxă, • Cimitirul local este îngrădit și dispune de drum de acces • Comuna dispune de bibliotecă publică modernă • Starea criminogenă în sat este „relativ bună” 	<ul style="list-style-type: none"> • Potențialul cultural-turistic al Comunei este slab valorificat, comparativ cu potențialul existent • Lipsa unei strategii de dezvoltare a turismului local
<u>OPORTUNITĂȚI</u>	<u>AMENINȚĂRI</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Identificarea surselor alternative de susținere financiară a activității colectivelor folclorice • Dezvoltarea și stimularea activității echipelor sportive locale existente și înființarea a noi echipe • Valorificarea potențialului local (turistic, cultural, istoric, natural) • Existența potențialului de dezvoltare a agroturismului. • Valorificarea potențialului turistic al satului • Crearea unui Parc duminical 	<ul style="list-style-type: none"> • Infrastructura de transport slab dezvoltată și nemodernizată poate avea ca efect ocolirea zonei turistice a Comunei; • Resurse financiare insuficiente pentru contribuțiile proprii la proiectele finanțate, în special în mediul rural.

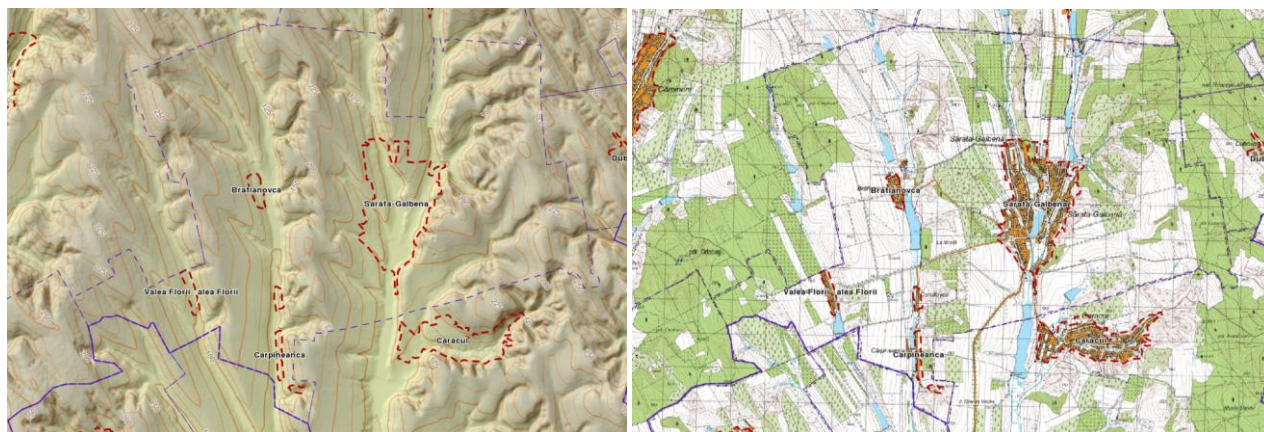
2.6. Mediul ambiant

Din punct de vedere geografic raionul Hîncești este situat în partea centrală a Republicii Moldova.

După structura geomorfologică, relieful terenurilor Comunei aparține Podișului Moldovei Centrale (Codru), partea de nord-est, reprezintă o combinație de cumpene înguste în formă de creastă cu văi adânci și largi, versanții cărora sunt fragmentați de depresiuni numite hârtoape. Relieful, ca factor principal de formare a solului, are un rol deosebit. El influențează asupra repartizării energiei solare, curenților de aer, regimul de apă, repartizarea precipitațiilor atmosferice și altele.

Relieful Comunei este predominat de altitudini medii (50 - 150 m), altitudinea medie este de 96 metri față de nivelul mării, cu o bonitate a solurilor (51 bal/ha) sub nivelul mediu național. Altitudinea maximală de 264 m se atestă în extrema de nord-vest a Comunei în pădurea Cărpineni. Altitudinile minimale se atestă în lunca r. Sărata.

Condițiile geomorfologice în principiu influențează pozitiv pentru dezvoltarea diferitor ramuri în agricultură.

Relieful com. Sărata-Galbenă

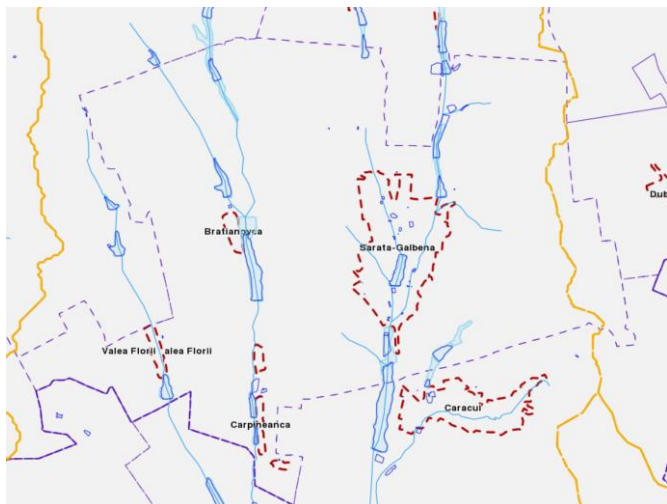
Capitalul natural. Fondul forestier, flora și fauna. Suprafețele totale ale fondului forestier ale Comunei reprezintă 2201,29 ha, dintre care 1909,6 ha sunt gestionate de Întreprinderea pentru silvicultură Hîncești, iar restul 291,69 ha sunt proprietate publică a UAT Sărata-Galbenă. Diversitatea florei și faunei este tipică pentru Podișul Moldovei Centrale fiind prezentată de pădurile de fag, carpen, frasin, ulm și în special stejarul, care sunt principalii formatori ai pădurilor din Hîncești, iar în fâșiile forestiere sunt prezente: cornul, păducelul, măcieșul, liliacul ș.a. arbuști. Fauna este sărăcită numeric deși este diversă: vulpea, pisica sălbatică, jderul de pădure, iepurele, veverița, mierla, porumbelul de pădure, gaița, cinteza, vulturul.. Distribuția speciilor de plante și animale este puternic influențată de faptul că sectoarele cu vegetație nealterată de activitățile agricole sunt foarte limitate, lipsind condiții adecvate pentru dezvoltarea și răspândirea acestora.

Apele de suprafață și apele subterane. Comuna este traversată de r. Sărata – patrimoniul străvechi. Fondul apelor este reprezentat de iazurile, izvoarele și fântânile de pe teritoriul comunei. Fondul apelor Comunei ocupă o suprafață de 96,52 ha, dintre care 67,31 ha sunt gestionate de Agenția "Apele Moldovei" iar restul 29,21 ha sunt în gestiunea UAT.

În cadrul proiectului „Reabilitarea iazului din Sărata Galbenă,, se petrec lucrări de curățire a albiei lacului, prin săparea canalului de evacuare și în același timp ridicarea și întărirea acostamentului de pe lângă traseul principal. Un alt proiect important este aprovizionarea populației cu apă potabilă în

cadrul căruia a fost construit încă un rezervor de acumulare a apei potabile, care va îndestula populația cu cantitatea de apă necesară și va permite finalizarea lucrărilor în proiectul dat.

În cadrul unui proiect de mediu finanțat din Fondul Ecologic Național vor fi efectuate lucrări de ameliorare și renovare pentru a combate inundațiile, va fi curățată suprafața lacului pentru a soluționa problema de mediu, precum și lucrări de sporire a atractivității turistice. Costul total al proiectului constituie circa 18 milioane de lei. Pentru realizarea lucrărilor planificate în prima etapă a proiectului au fost alocați 3 mln de lei.

În prezent apele subterane se află la o adâncime de 18-22 m. Principala problemă cu care se confruntă APL privind apele subterane din localitate este imposibilitatea folosirii acestora din cauza indicatorilor calității. Apele subterane pot fi folosite numai în scopuri tehnice.

Sursele de apă potabilă. Localitatea își îndestulează necesitățile în apă potabilă prin intermediul apeductului, la care sunt conectate peste 100 de gospodării. Rețelele sunt noi. Suplimentar, ca surse de apă potabilă, sînt folosite cele circa 136 fântîni de mină și 2 fântîni arteziene.

Clima și aerul. Raionul Hîncești se caracterizează printr-o climă temperată continentală, cu iarna blîndă și scurtă (temperaturile medii a lunii ianuarie: -3 – 5°C), vara caldă și lungă (temperaturile medii a lunii iulie +20 +22 °C) cu o cantitate relativ mică de precipitații.

În funcție de latitudine, altitudine și particularitățile orografice pe teritoriul raionului se delimitează trei zone climaterice, în care temperaturile medii în fiecare zonă variază cu 2-3 grade. Temperatura medie a anului este de 8,6 – 9,2°C. Minimum absolut de temperatură constituie -39 -40°C, maximum absolut variază între +33 +36°C.

Primele înghețuri apar în octombrie, ultimele primăvara la sfîrșitul lui aprilie.

Durata perioadei de temperatură fără ger este de 165 – 180 zile, pe sol 145 – 150 zile. Suma temperaturilor mai mari de 100 C în perioada activă de vegetație a plantelor este de 27500 – 285000 C. Perioada de vegetație este de 210 zile.

Acoperirea solului cu zăpadă se petrece în anii geroși, atinge o înălțime de 15 – 25 cm. În perioada anului predomină curenții de aer nord-vest și nordice.

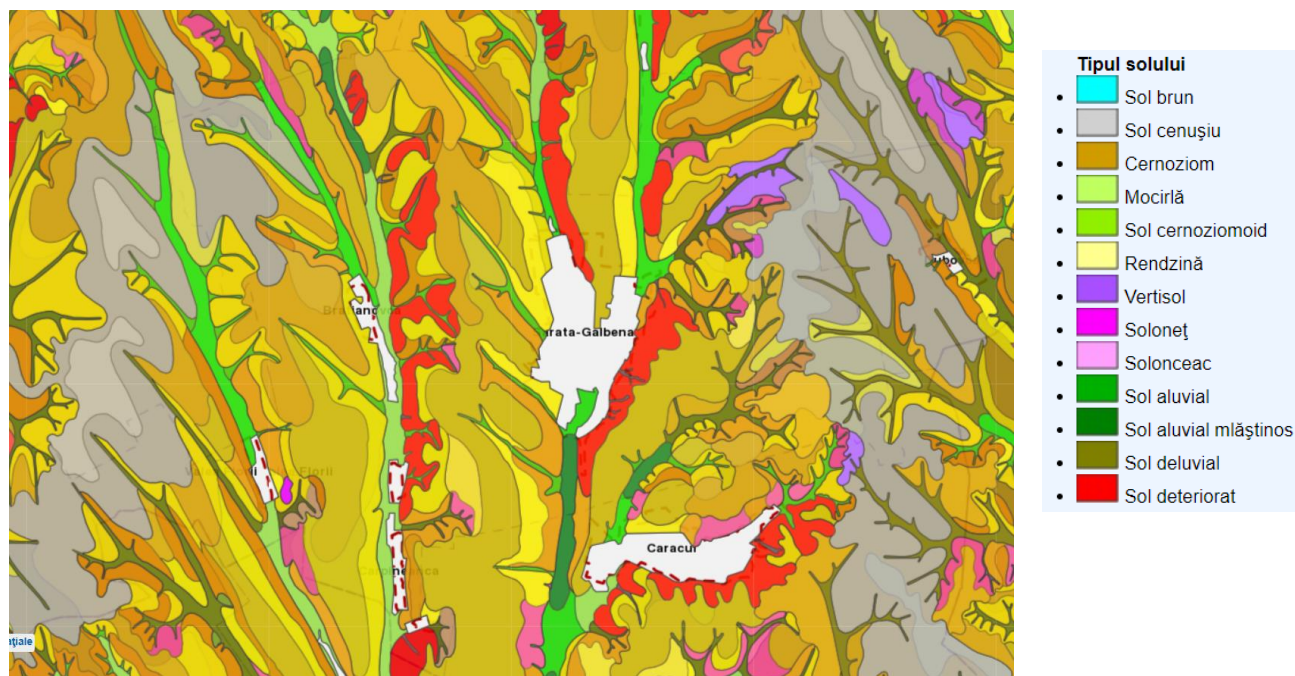
Cantitatea anuală de precipitații atmosferice variază anual în limitele a 450 – 550 mm. Din suma anuală de precipitații aproximativ 65 – 70 % cad în perioada caldă a anului (aprilie – noiembrie) și numai 30% în perioada rece (decembrie – martie) sub formă de zăpadă și lapoviță. Prima zăpadă

apare la sfârșitul lunii noiembrie, începutul lunii decembrie. Perioada secetoasă începe în luna iulie și durează 2-3 luni. Sunt frecvente și vânturi uscate.

Coeficientul hidrotehnic variază de la 1,2 – 1,1.

Resursele agroclimaterice a teritoriului formează condiții favorabile pentru cultivarea și creșterea culturilor agricole, plantațiilor de viță de vie și livezilor.

Solurile și subsolurile. Solurile sunt principala bogăție a localității. De prelucrarea și utilizarea eficientă a acestora depinde atât economia Comunei, raionului, cât și cea națională. Capitalul funciar al s.Sărata-Galbenă, r-nul. Hîncești ocupă o suprafață de circa 9945,45 ha dintre care 5712,64 ha sunt terenuri cu destinație agricolă. Semnificativ este faptul că, calitatea solurilor din care este constituit capitalul funciar este înaltă. Circa 80% din teritoriul Comunei este acoperit cu cernoziomuri. Bonitatea medie a solurilor este apreciată cu 51 baluri. Analiza denotă, că majoritatea din terenurile capitalului funciar pot fi folosite în scopuri agricole oferind posibilitatea atingerii unor randamente înalte de utilizare a acestora, excepție fiind terenuri degradate. Datele analizate ne demonstrează că în s.Sărata-Galbenă acest capital natural de calitate este utilizat la maximum.

Harta solurilor Comunei Sărata-Galbenă

Subsolul localității Sărata-Galbenă nu dispune de resurse naturale specifice.

O parte din solurile s. Sărata-Galbenă sunt afectate de diverse forțe de distrugere: sunt supuse alunecărilor de teren, sau sunt erodate.

Starea mediului ambiant al Comunei este satisfăcătoare. Comuna dispune de o gunoiște autorizată, și are organizat sistemul de colectare centralizată a deșeurilor. Colectarea și transportarea deșeurilor nu se face separat.

Necătând la existența gunoiștii autorizate, în preajma Comunei periodic apar gunoiști stihiiice.

Este necesară organizarea colectării centralizate a deșeurilor, este absolut necesară plantarea unei fâșii forestiere în jurul gunoiștii, pentru a evita răspândirea deșeurilor de către vânt, precum și împădurirea terenurilor degradate. La fel este necesară creșterea gradului de conștientizare a populației locale despre importanța gestionării eficiente a deșeurilor, inclusiv prin reducerea

volumului de deșeuri depozitate odată cu creșterea cantității materialelor reciclabile, scăderea nivelului de poluare a solului și a apelor subterane, creșterea calității vieții populației prin reducerea riscurilor de îmbolnăvire.

Analiza SWOT

<u>PUNCTE TARI</u>	<u>PUNCTE SLABE</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Resurse acvatice disponibile r.Sărata, iazul, izvoare, prezența unui număr mare de fântâni de tip mină (132) • Organizarea sistemului de colectare și transportare centralizată a deșeurilor menajere • Existența gunoiștili autorizate • Respectarea, în general, de către populație a normelor de transportare și depozitare de deșeurilor la gunoiște • Interesul sporit al APL în vederea îmbunătățirii stării mediului ambiant din localitate • Utilizarea redusă a pesticidelor • Existența apeductului și a sistemului de canalizare • Suprafețe împădurite 	<ul style="list-style-type: none"> • Fântânile de mină nu sunt marcate cu plăcuțe de informare privind calitatea apei • Educația ecologică la nivel superficial • Expunerea la hazardurile naturale sezoniere, în special la secetă și inundații • Insuficienta preocupare a agenților economici în recuperarea și re folosirea ambalajelor • Solurile sunt afectate de factori de degradare precum eroziune, sărăturare;
<u>OPORTUNITĂȚI</u>	<u>AMENINȚĂRI</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Implimentarea proiectului de colectare selectivă a deșeurilor • Amenajarea și curățarea tuturor fântânilor de tip mină • Curățirea zonelor din preajma saului • Menținerea străzilor Comunei într-o stare curată • Informarea populației privind necesitatea protecției mediului ambiant și utilizării raționale a resurselor naturale • Promovarea educației ecologice a tinerei generații pentru a proteja mediul și a folosi rațional resursele naturale • Creșterea interesului autorităților locale pentru promovarea de parteneriate în vederea protecției mediului; • Disponibilitatea finanțărilor proiectelor de mediu prin intermediul fondurilor europene nerambursabile. • Crearea unui ONG axat pe probleme ecologice 	<ul style="list-style-type: none"> • Impactul negativ al schimbărilor climatice asupra sectorului agricol (secete, grindină) • Dificultăți în susținerea financiară a proiectelor de investiții de mediu • Sărăcia, lipsa surselor de existență sau alte necesități vitale îi constrânge pe cetățeni să încalce legea, inclusiv la capitolul tăieri ilicite. • Costuri ridicate pentru conformarea cu standardele europene de calitate în materie de mediu • Neglijarea tradițiilor locale în domeniul protecției mediului • Resurse financiare insuficiente pentru finanțarea și co-finanțarea proiectelor legate de mediu

3. PROCESUL DE ELABORARE A PLANULUI STRATEGIC DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ A COMUNEI SĂRATA-GALBENĂ, R-NUL HÎNCEȘTI

3.1. Inițierea procesului de planificare strategică

Comuna Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești, trebuie să-și însușească și să promoveze o viziune strategică în ceea ce privește dezvoltarea sa în viitor. Lipsa unei asemenea viziuni duce la o activitate administrativă dezorganizată, în cadrul căreia se pot rata oportunități și se pot consuma irațional resurse prețioase. Experiența internațională a arătat că proiectele și programele operaționale funcționează cel mai bine atunci când fac parte dintr-un cadru încheșat și când există o coordonare la nivel strategic.

Procesul de planificare strategică are ca scop definirea reperelor strategice de dezvoltare a Comunei pe o perioadă de 5-7 ani. Etapele metodologice principale ale procesului de planificare strategică au fost următoarele: realizarea unei analize preliminare, stabilirea viziunii asupra dezvoltării strategice a Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești, analiza sectorială a domeniilor strategice principale și articularea documentului strategic propriu-zis.

Principiile care au stat la baza procesului de planificare strategică au fost:

- implicarea comunității,
- transparența,
- obiectivitatea,
- coerența și
- continuitatea proceselor.

Elementul-cheie în inițierea procesului de planificare strategică este identificarea resurselor locale, care pot fi văzute ca principalele oportunități de dezvoltare pe viitor a Comunei.

Inițierea procesului de planificare strategică a început, după semnarea contractului de prestare a serviciilor de consultanță, urmată cu înființarea Echipei de Planificare (EP), desemnată de „Succes Consulting” SRL.

În urma dezbaterilor interne Echipa de Planificare a beneficiat de instruire din partea Institutului de Dezvoltare și Expertiză a Proiectelor (IDEP) prin facilitarea procesului de planificare. Facilitatorul a explicat importanța elaborării planului, pașii de urmat, metode și tehnici de abordare a comunităților, metode de analiză a comunității în vederea identificării necesităților pentru stabilirea domeniilor de cuprindere a strategiei pentru elaborarea Planului Strategic de Dezvoltare Socio-economică a Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești. Au fost expuse metodele de consultare a comunității: workshopuri, metoda discuției, ședință de analiză, chestionare. Membrii EP au decis să utilizeze metoda chestionarelor. Procesul de consultare a comunității, interviuarea, a durat 3 săptămâni, după care a urmat ședința de analiză și interpretare a cercetărilor efectuate.

Pentru a da rezultate, planificarea strategică trebuie însoțită de promovare la nivelul administrației publice locale a unui Management strategic integrat, la toate nivelurile, capabil să identifice și să speculeze oportunitățile apărute în beneficiul Comunei.

3.2. Înființarea echipei de planificare

Echipea de planificare socio-economică a Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești a fost constituită pe baza propunerilor: IDEP, SCT și APL care au nominalizat persoanele investite cu încrederea pentru a-i reprezenta și a transmite problemele pe care aceștia le resimt și doresc a fi rezolvate în vederea îmbunătățirii vieții și dezvoltării durabile a localității Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești (vezi tabelul de mai jos). Membrii EP au fost selectați astfel încât să fie acoperite toate domeniile de cuprindere a planului strategic. La înființare EP s-a ținut cont de voința fiecărui membru propus de a se implica în procesul de planificare strategică a Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești.

Tabelul 9. Componența echipei de planificare

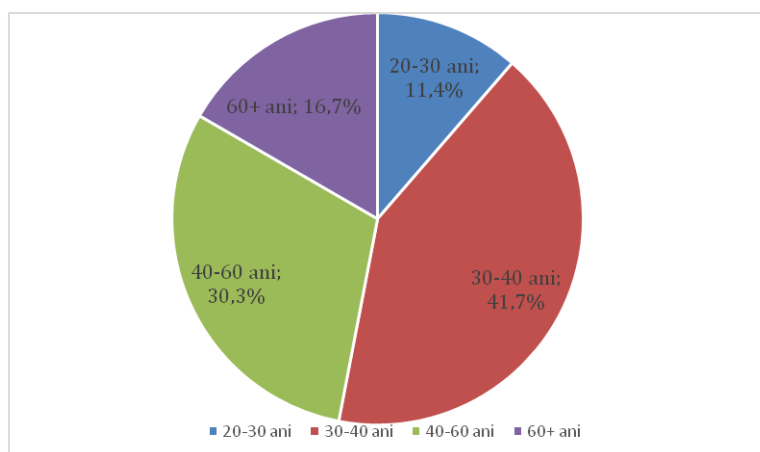
Nº	Numele și prenumele
1.	Calestru Iurie – expert APL, SCT, IDEP
2.	Mihail Lozovoi – primar, Comuna Sărata-Galbenă, R-nul Hîncești
3.	Solomon Albina - Secretar al Consiliului local, Primăria Sărata-Galbenă, R-nul Hîncești
4.	Blănuță Svetlana - Contabil – șef, Primăria Sărata-Galbenă, R-nul Hîncești
5.	Papuc Maria - Perceptor fiscal, Primăria Sărata-Galbenă, R-nul Hîncești
6.	Vlas Lilia - Inginer Cadastral, Primăria Sărata-Galbenă, R-nul Hîncești
7.	Lozovoi Larisa - Asistent Social Primăria Sărata-Galbenă, R-nul Hîncești
8.	Deliu Valeriu - Polițist de sector, Primăria Sărata-Galbenă, R-nul Hîncești
9.	Vlas Igor – consilier, s.Sărata-Galbenă
10.	Pavliuc Ivan – consilier, s.Sărata-Galbenă
11.	Scripnic Vera - consilier, s.Sărata-Galbenă
12.	Vlas Ștefan – consilier, s.Sărata-Galbenă
13.	Negru Nina - consilier, s.Sărata-Galbenă
14.	Sîrbu Nicanor – consilier, s.Sărata-Galbenă
15.	Prozorovschi Nadejda – consilier, s.Sărata-Galbenă
16.	Pascaru Simion – consilier, s.Sărata-Galbenă
17.	Mereuță Victor - consilier, s.Sărata-Galbenă
18.	Vlas Aurica - consilier, s.Sărata-Galbenă
19.	Costiuc Mihail - consilier, s.Sărata-Galbenă
20.	Ciornii Victor - consilier, s.Sărata-Galbenă
21.	Rotari Nicolae - consilier, s.Sărata-Galbenă
22.	Negru Marcela - directorul Liceul Teoreticui, Comuna Sărata-Galbenă, R-nul Hîncești
23.	Marcenco Ludmila - directorul grădiniței Romanița din s. Sărata-Galbenă, R-nul Hîncești
24.	Solomon Tatiana - directorul grădiniței Albninuța din s. Sărata-Galbenă, R-nul Hîncești
25.	Lîsîi Boris - Medic de familie, CS Sărata-Galbenă, R-nul Hîncești
26.	Daud Ghiorghe - director Casa de cultură, s.Sărata-Galbenă, R-nul Hîncești
27.	Daud Elena - Bibliotecar principal, Biblioteca Publică s. Sărata-Galbenă, R-nul Hîncești
28.	Bordeniuc Rodica – oficiul Postal
29.	Iepure Anatolie - Pompier

3.3. Intervievarea locuitorilor

Procesul de planificare strategică a fost precedat de un sondaj sociologic de opinii, conceput de către Institutul de Dezvoltare și Expertiză a Proiectelor și realizat de Echipa de Planificare în colaborare cu Primăria Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești. Au fost anchetate 110 persoane de diferite categorii sociale și de vârstă, inclusiv 45 bărbați și 65 femei. În baza datelor acumulate au fost stabilite problemele de ordin economic, social și ecologic cu care se confruntă populația Comunei. În funcție de vârstă, structura eșantionului rezultat este prezentată de persoane cu vârsta cuprinsă între 20-30, 30-40 ani, urmată de categoriile de vârstă 40-60 ani și 60+.

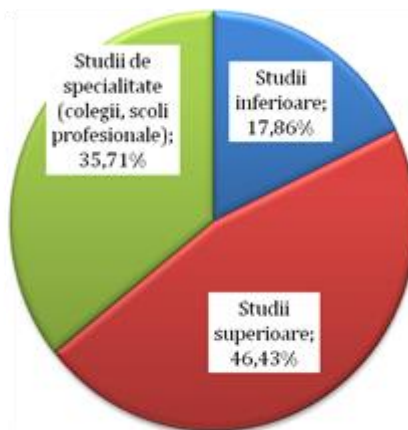
În urma prelucrării datelor chestionării au rezultat următoarele concluzii:

Structura eșantionului interviuat după vârstă

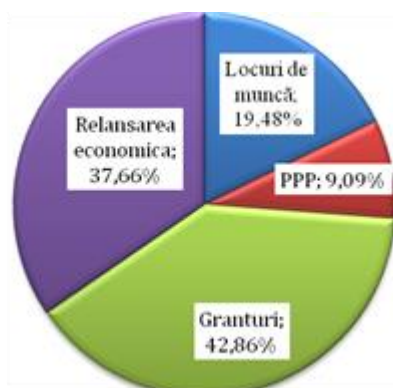
Structura eșantionului în funcție de pregătirea socială

În cadrul eșantionului sunt prezente categorii de persoane din toate nivelele de pregătire profesională, cu o predominare a respondenților cu studii medii și studii de specialitate.

Soluția pentru atragerea fondurilor pentru APL

Se scot în evidență de către persoanele intervievate câteva soluții pentru accesarea granturilor, relansarea economică, cu predominarea deschiderii de noi locuri de muncă.

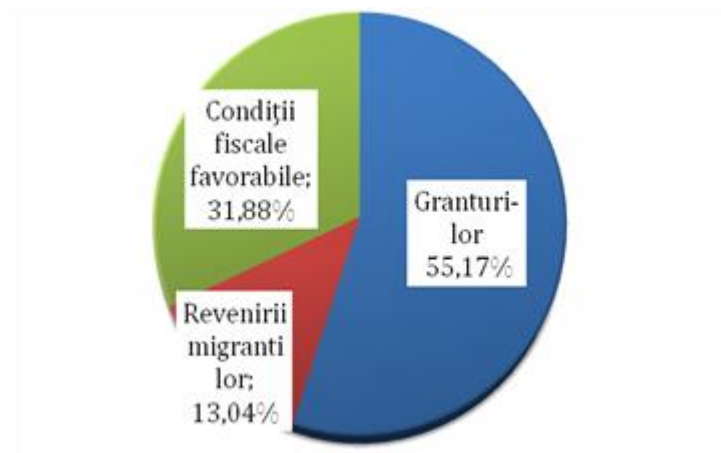
Viitorul APL

O bună parte din cei intervievați privesc cu optimism viitorul acestei instituții, prin prisma elaborării de proiecte, cooperării și relansării economice. Dispariția acestei instituții în viitorul apropiat nu este văzută de nici unul dintre respondenți.

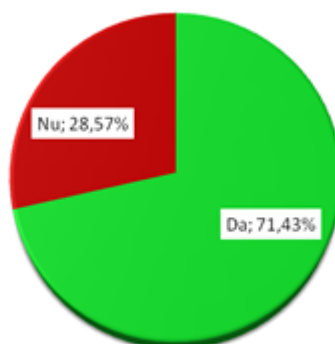
Relansarea economică a APL:

Accentul în, înviorarea economică a APL-urilor se pune primordial pe accesarea granturilor și revenirea migranților.

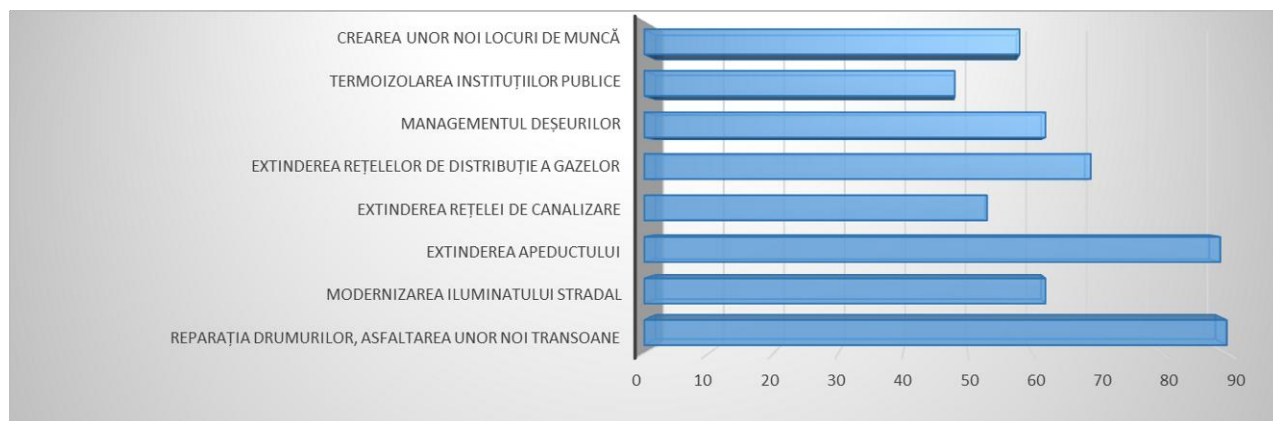
Coordonarea acțiunilor administrației Comunei cu localnicii

Marea majoritate a intervievaților consideră că acțiunile administrației APL sunt coordonate în prealabil cu populația Comunei, fapt ce denotă existența unei coeziuni strânse în APL și comunitate.

Problemele ce necesită soluționate de urgent:

Locuitorii Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești consideră prioritar de soluționat în cadrul Comunei 8 probleme, cele mai stringente fiind: extinderea și modernizarea rețelei de iluminare stradală pe întreg teritoriul Comunei Sărata-Galbenă, reparația drumurilor, extinderea sistemului centralizat de apeduct, extinderea sistemului de canalizare, extinderea rețelei de distribuție a gazelor naturale, modernizarea sistemului de management al deșeurilor, crearea unor noi locuri de muncă, amenajarea spațiilor verzi și ... etc.

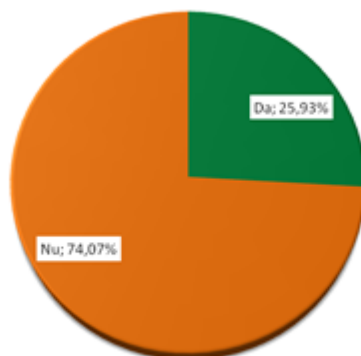

Cunoașterea planurilor de dezvoltare a localității de către localnici

Planurile de dezvoltare a localității sunt cunoscute de 60,61% din respondenți, iar cca. 1/2 din persoanele interviuate nu cunosc planurile de viitor ale APL (39,39%).

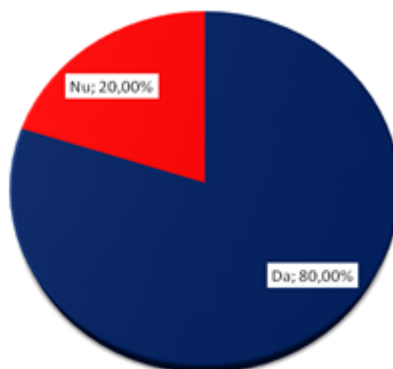

Cointeresarea locuitorilor Comunei în obținerea unui grant pentru lansarea în afaceri
25,93 % din persoanele intervievate își manifestă interesul în obținerea unui grant pentru lansarea în domeniul afacerilor, pe când alte 74,07 % nu sunt cointeresați să se dezvolte în domeniul dat.

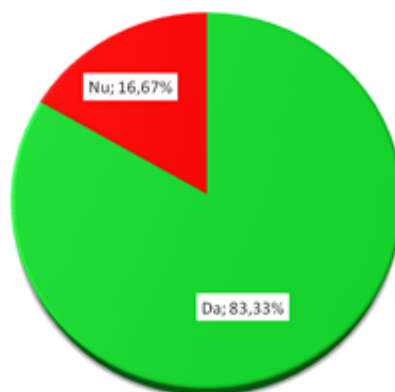
Dorința populației locale de a se implica în suportul APL pentru implementarea proiectelor

Opiniile localnicilor sunt privite pozitiv la capitolul – implicare în susținerea APL în procesul de implementare a proiectelor. Circa 80% din respondenți sunt gata să se implice în suportul administrației publice locale în procesul de implementare a proiectelor.

Dinamica soluționării problemelor în ultimii 10 ani.

În viziunea majorității din respondenți, dinamica din ultimii 10 ani este considerată ca fiind pozitivă în ceea ce privește soluționarea problemelor cu care se confruntă Comuna.

3.4. *Concordanța strategiilor de dezvoltare a Raionului Hîncești cu cea locală*

La elaborarea Planul Strategic de Dezvoltare socio-economică a Comunei Sărata-Galbenă s-a ținut cont de prevederile din Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2030”, Programul de dezvoltare a Raionului Hîncești 2016-2022, Programul Sectorial în Eficiența Energetică pentru Regiunea de Dezvoltare Nord, Strategia reformei cadrului de reglementare a activității de întreprinzător (2016-2022), Programul Regional Sectorial de Management al Deșeurilor Solide pentru Regiunea de Dezvoltare Nord și alte documente de politici relevante.

APL a participat la toate întrunirile ce au vizat stabilirea priorităților, obiectivelor pe termen mediu și lung în vederea definirii planului strategic de acțiuni de dezvoltare socio-economică durabilă a Raionului Hîncești. Nemijlocit Comuna Sărata-Galbenă este identificat în programele de dezvoltare ale Raionului Hîncești la așa compartimente precum: creșterea competitivității producției locale, diversificarea producției agricole, dezvoltarea turismului, renovarea rețelelor de drumuri locale și salubritatea teritoriului.

Avantajele concordanței Planul Strategic de Dezvoltare Socio-Economică a Comunei Sărata-Galbenă, raionul Hîncești cu strategiile sus menționate se vor materializa în posibilitatea accesării mai multor surse de finanțare pentru infrastructura publică de utilități (apă potabilă, sistemul de canalizare, infrastructura drumurilor, etc.), creșterea suportului financiar din partea donatorilor externi (BERD, BL, BEI, Comisiile UE).

4. STABILIREA OBIECTIVELOR PLANULUI STRATEGIC

La stabilirea obiectivelor strategice au servit informațiile din sondajul sociologic, analiza punctelor slabe și tari, oportunităților și riscurilor mediului extern, viziunile EP și a APL asupra viitorului Comunei.

După analiza pe baza unui set de criterii și după ierarhizarea problemelor, au fost stabilite drept prioritare 6 obiective strategice.

Obiectiv Strategic 1. Implementare, dezvoltarea și eficientizarea infrastructurii publice locale

№	Programe	Acțiuni/Proiecte
1	Elaborarea și implementarea sistemului de măsuri pentru reabilitarea drumurilor, iluminatului stradal	<p>1.1. Reabilitare drumurilor din comună și satele adiacente .</p> <p>1.2. Asfaltarea sau betonarea unor noi tronsoane de drum (drumurile centrale din Coroliovca, Cărpineanca, Bratianovca și din Valea Florilor, și a drumurilor adiacente din s.Sărata-Galbenă)</p> <p>1.3. Proiect,„Constructia drumului str.lurii Gagarin de la pod pina la frigoriferele industriale.</p> <p>1.4. Întreținerea drumurilor locale (profilarea drumurilor cu autogrederul) și întreținerea canalelor de scurgere a apelor pluviale</p> <p>1.5. Amenajarea și menținerea drumurilor principale pe câmpurile agricole</p> <p>1.6. Amenajarea trotuarelor de-a lungul drumurilor centrale din satele comunei</p> <p>1.7. Reparația podurilor și construcția podețelor peste r.Sărats</p> <p>1.8. Amenajarea unor noi stații de așteptare</p> <p>1.9. Soluționarea problemelor legate de transportul public în s.Coroliovca, s.Cărpineanca și s.Bratianovca</p> <p>1.10. Extinderea și modernizarea rețelei de iluminat stradală pe întreg teritoriul Comunei Sărata-Galbenă</p>
2	Extinderea rețelelor ingierești de alimentare cu apă potabilă și canalizare	<p>1.11. Extinderea sistemului de aprovizionare cu apă a localității</p> <p>1.12. Soluționarea problemelor legate de aprovizionare cu apă potabilă a s.Valea Florilor, Cărpineanca, Coroliovca</p> <p>1.13. Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare locale prin construcția rețelelor de canalizare în comuna Sarata Galbena, raionul Hincesti (etapa 2)</p> <p>1.14. Extinderea rețelelor de canalizare în com. Sărata Galbenă</p> <p>1.15. Construcția ministațiilor de epurare</p> <p>1.16. Amenajarea și întreținerea fântânilor publice din localitate în conformitate cu normativele în vigoare</p>
3	Conectarea la rețelele ingierești de aprovizionare cu gaze naturale	<p>1.17. Extinderea rețelei de distribuție a gazelor naturale în com. Sărata-Galbenă</p>
4	Asigurarea cu agent termic a edificiilor sociale, diversificarea surselor energetice	<p>1.18. Reabilitarea termică a instituțiilor de învățământ și clădirile publice</p> <p>1.19. Diversificarea surselor de energie regenerabilă prin instalarea de panouri solare ș.a. pe clădirile publice și private</p>

5	Dezvoltarea infrastructurii instituțiilor publice	1.20. Procurarea unui autocar pentru transportarea copiilor la liceu și grădinițe
		1.21. Menținerea stării tehnice bune a clădirilor publice
		1.21. Conectarea edificiilor publice la toate rețelele de utilități publice
		1.22. Dotarea cu mobilier a edificiilor publice

Obiectiv Strategic 2. Asigurarea condițiilor pentru crearea unor activități economice rentabile, sporind numărul locurilor de muncă

№	Programe	Acțiuni/Proiecte
1	Diversificarea și susținerea micului business	<p>2.1. Accesarea unor surse de finanțare sub formă de grant sau investiționale pentru dezvoltarea business-ului rural</p> <p>2.2. Stimularea dezvoltării sectorului servicii (<i>deservirea socială a populației: frezerie, reparația încălțăminteii atelier de croitorie ș.a., ecoturism, agroturism, confecții, ș.a.</i>)</p> <p>2.3. Stimularea dezvoltării sectorului de crteștere, păstrare și prelucrare a producției agricole (<i>mini-întreprinderi de procesare a producției agricole, cultura în spații protejate, acvacultura, crearea asociațiilor (holdingurilor) agricole etc.</i>)</p> <p>2.4. Atragerea investițiilor prin programele PARE 1+1 și PNAET.</p> <p>2.5. Promovarea organizării lanțului alimentar compet, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole.</p> <p>2.6. Încurajarea transferului de cunoștințe, a instruirii și a inovării în business.</p> <p>2.7. Cultivarea spiritului antreprenorial în deosebi în rândul tinerilor</p> <p>2.8. Deschiderea unui magazin de produse alimentare în s.Carpineanca si Coroliovca (sau deservirea cu produse alimentare cu un transport specializat)</p>
2	Dezvoltarea infrastructurii agricole	<p>2.9. Crearea lanțului complet de producere, care va finaliza cu exportul produsului finit</p> <p>2.10. Construcția sistemelor de irigare la scară mică a terenurilor agricole</p> <p>2.11. Stimularea lansării de noi afaceri în domeniul agricol și activităților conexe</p>
3	Valorificarea terenurilor agricole și a producției agricole	<p>2.12. Facilitarea procesului de consolidare a terenurilor agricole, înființarea de noi asociații agricole</p> <p>2.13. Promovarea tehnologiilor de cultivare a culturilor cu potențial înalt</p>
4	Valorificarea potențialului turistic al Comunei	<p>2.14. Identificarea tuturor atracțiilor turistice din perimetrul Comunei.</p> <p>2.15. Elaborarea și implimentarea unui plan local de măsuri în vederea dezvoltării turismului în s. Sărata-Galbenă</p> <p>2.16 Dezvoltarea infrastructurii de deservire a turiștilor</p> <p>2.17. Promovarea s. Sărata-Galbenă ca destinație turistică</p> <p>2.18. Plasarea indicatoarelor spre atracțiile turistice</p>

Obiectiv Strategic 3. Modernizarea și eficientizarea sistemului de educație, optimizarea sistemului de sănătate și protecție socială în Comuna Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești

№	Programe	Acțiuni/Proiecte
1	Dezvoltarea unui învățământ școlar și preșcolar local competitiv	3.1. Reînnoirea bazei tehnico-materiale a instituțiilor de învățământ în corespundere cu particularitățile de vârstă a elevilor și copiilor
		3.2. Asigurarea instituțiilor de învățământ din c.Sărata-Galbenă cu tehnică de calcul
		3.3. Suplinirea fondului de carte a bibliotecii din sat
		3.4. Stimularea unei perfecționări continue a cadrelor didactice implicate în procesul educațional
		3.5. Dotarea instituțiilor de învățământ cu inventar sportiv
		3.6. Dotarea Grădinițelor de copii cu jucării, material didactic și mobilier,
		3.7. Susținerea socială a cadrelor didactice tinere, pentru a evita exodul acestora
2	Îmbunătățirea infrastructurii mediului școlar și preșcolar	3.8. Termoizolarea Liceul Teoreticului din s.Sărata-Galbenă
		3.9. Schimbarea gardului și a porților din jurul Liceului Teoreticului din s.Sărata-Galbenă
		3.10. Pavarea curții și aleilor de pe teritoriul Liceului Teoreticului din s.Sărata-Galbenă
		3.11. Reparația capitală cu tigla metalică a acoperisului de la Liceul Teoreticului din s.Sărata-Galbenă
		3.12. Construcția unui grup sanitar nou în curtea Liceul Teoreticului din s.Sărata-Galbenă
		3.13. Amenajarea la Liceul Teoreticului s.Sărata-Galbenă a unui teren de sport polivalent pentru baschet, volei și tenis de câmp
		3.14. Schimbarea ușilor la ieșirile de urgență în blocurile de studii a Liceului Teoretic din s.Sărata-Galbenă
		3.15. Reparații cosmetice a scărilor de la intrarea în Liceul Teoretic din s.Sărata-Galbenă
		3.16. Schimbarea robinetelor și instalarea uscătoarelor p/u mâini la blocurile sanitare din Liceul Teoretic din s.Sărata-Galbenă
		3.17. Instalarea plaselor de protecție contra insectelor la geamurile Liceului Teoretic din s.Sărata-Galbenă
		3.18. Schimbare sistemului de iluminat a Liceului Teoretic din s.Sărata-Galbenă, inclusiv a sistemului de protecție a becurilor în sala mare de sport
		3.19. Schimbarea pardoselii în sala mică de sport a Liceului Teoretic din s.Sărata-Galbenă, schimbarea panourile cu cosurile p/u baschet
		3.20. Procurarea unui frigider și a unui cuptor de copt în blocul alimentar a Liceului Teoretic din s.Sărata-Galbenă
		3.21. Reabilitarea gardului ce delimitează Centrul de asistență socială „Viitorul” și Grădinița de copii „Albinuța” din s.Sărata-Galbenă
		3.22. Pavarea trotuarele din curtea Grădinițelor de copii „Albinuța” și „Romanița” din s.Sărata-Galbenă
		3.23. Reparația capitală a pavilioanelor de la Grădinița de copii „Albinuța” din s.Sărata-Galbenă

		<p>3.24. Delimitarea terenurilor de joaca de la Gradinițele de copii „Albinuța” și „Romanița” din s.Sărata-Galbenă prin plantarea gardurilor verzi</p> <p>3.25. Proiect,Reconstrucția acoperișului și eficientizarea energetică a Grădiniței,„Albinuța,,</p> <p>3.27. Reparația scărilor Grădiniței de copii „Albinuța” din s.Sărata-Galbenă și instalarea trapului pentru copii cu desabilitati</p> <p>3.26. Reparația blocurilor sanitare și a sistemului de canalizare a Grădiniței de copii „Albinuța” din s.Sărata-Galbenă</p> <p>3.28. Reparația sistemului de iluminare a Grădinițele de copii „Albinuța” și „Romanița” din s.Sărata-Galbenă</p> <p>3.29. Reparația capitală a grupelor Grădiniței de copii „Albinuța” din s.Sărata-Galbenă si dotarea lor cu utilajele necesare</p> <p>3.30. Reparația capitală a spalatoriei Grădiniței de copii „Albinuța” din s.Sărata-Galbenă si dotarea ei cu tehnica necesara</p> <p>3.31. Reparația capitală a birourile administrative de la Grădinița de copii „Albinuța” din s.Sărata-Galbenă si dotarea lor cu utilitățile necesare</p> <p>3.32. Reparația unei încăperi neutilizate, amenajarea și dotarea unei sală pentru sport la Grădinița de copii „Albinuța” din s.Sărata-Galbenă</p> <p>3.33. Proiect,„Eficientizarea energetica a Grădiniței,, Romanița,,</p> <p>3.34. Reparația coridoarelor si a scărilor Grădiniței de copii „Albinuța” din s.Sărata-Galbenă</p> <p>3.35. Reabilitarea gardului pe tot perimetrul teritoriului Grădiniței de copii „Romanița” din s.Sărata-Galbenă</p> <p>3.36. Plantarea unui gard verde decorativ ce delimiteaza terenul de joaca și terenul agricol la Grădinița de copii „Romanița” din s.Sărata-Galbenă</p> <p>3.37. Construcția și dotarea a doua pavilioane la Grădinița de copii „Romanița” din s.Sărata-Galbenă</p> <p>3.38. Reparația capitală a acoperișului si fațadei la Grădinița de copii „Romanița” din s.Sărata-Galbenă, instalarea perilelor la scarile de la intrare, de facut un geam la biroul directorului.</p>
3	Îmbunătățirea stării de sănătate a populației Comunei	<p>3.39. Asigurarea CS cu personal medical calificat</p> <p>3.40. Întreținerea stării curente a CS</p> <p>3.41. Dotarea CS cu mobilierul și aparatajul necesar, tonometrul ocular și echipament pentru fizioterapie</p> <p>3.42. Lărgirea gamei de servicii medicale prestate locuitorilor Comunei la CS</p> <p>3.43. Elaboarea și implimentarea programelor de educație sanitară pentru copii, tineri, adulți și vârstnici</p>
4	Asigurarea unui nivel de trai decent pentru grupurile social vulnerabile	<p>3.44. Susținerea activității Centrului de asistență socială „Viitorul” și a Azilului de bătrâni</p> <p>3.45. Implementarea serviciilor socio–medicale și de socializare destinate persoanelor vulnerabile, persoanelor cu dizabilități și persoanelor în etate</p> <p>3.46. Acordarea suportului social și psihologic copiilor, părinții cărora sunt plecați peste hotare și a copiilor din familiile social vulnerabile</p> <p>3.47. Susținerea ONG orientat pe probleme sociale</p>

Obiectiv Strategic 4. Reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și de agrement, punerea în valoare a patrimoniului cultural al localității

№	Programe	Acțiuni/Proiecte
1	Dezvoltarea infrastructurii necesară pentru desfășurarea activităților culturale	<p>4.1. Întreținerea stării tehnice bune a Casei de cultură Sărata-Galbenă și a căminelor culturale</p> <p>4.2. Construcția unui teatru de vara în preajma stadionului de pe șes</p> <p>4.3. Reabilitarea havuzului din parcul Casei de cultura din s.Sărata-Galbenă</p> <p>4.4. Crearea muzeului Comunei</p> <p>4.5. Asigurarea colectivelor artistice cu atributele necesare</p>
2	Dezvoltarea infrastructurii de odihnă și agrement a populației	<p>4.6. Întreținerea stadioanelor din s.Sărata-Galbenă</p> <p>4.7. Amenajarea unui teren de sport polivalent, care să poată fi folosit pentru fotbal, volei, baschet și alte activități sportive. Acesta ar putea include și un spațiu pentru evenimente sportive de anvergură</p> <p>4.8. Completarea cu inventarul necesar (saltele, greutati, mese de tenis, тренажоре) a sălii sportive mari de la Liceul Teoretic „Universul”</p> <p>4.9. Amenajarea unui parc de agrement (în centrul satului la fostul izvor, lângă grădinița nr.2 pe terenul fostei biblioteci), adaptat pentru personae de toate generațiile și dotarea lui cu utilitățile necesare. (teren de joaca p/u copii, lumini, pavaj, banci, тренажоре)</p> <p>4.10. Amenajarea unei zone de odihnă cu plajă pe malul iazului dn s.Cărpineanca</p> <p>4.11. Construcția Taberei de odihnă pentru copii pe teritoriul fostului lagar</p> <p>4.12. Amenajarea de terenuri de joacă moderne și sigure în diverse zone ale localității, oferind astfel un spațiu recreativ pentru cei mici.</p> <p>4.13. Amenajarea unei zone de odihna în anexa de pe teritoriul Căminului cultural din s.Bratianovca</p> <p>4.14. Crearea unităților de agrement și deservire a turiștilor</p>
3	Reabilitarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural din Comuna Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești	<p>4.15. Asigurarea activității colectivelor artistice</p> <p>4.16. Promovarea copiilor, tinirilor talentați prin susținerea participării lor la diferite concursuri, festivaluri la nivel național și internațional</p> <p>4.17. Menținerea și dezvoltarea continuă a activităților sportive (fotbal, volei, trântă etc.) și dotarea cu echipament sportiv necesar, transport etc.</p> <p>4.18. Asigurarea activității cercurilor pe interese</p> <p>4.19. Organizarea și petrecerea evenimentelor cultural-artistice și sportive în localității</p> <p>4.20. Încurajarea activităților meșteșugărești, artizanale</p> <p>4.21. Valorificarea patrimoniului cultural a Comunei prin organizarea festivalurilor, concursurilor, târgurilor ș.a.</p> <p>4.22. Identificarea și promovarea produselor tradiționale locale</p>

Obiectiv Strategic 5. Protecția mediului ambiant, informarea și implicarea populației în vederea utilizării raționale a resurselor naturale

№	Programe	Acțiuni/Proiecte
1	Crearea sistemului de Management al deșeurilor în conformitate cu standardele moderne de performanță în domeniu	<p>5.1. Amenajarea gunoiștii, împrejmuirea ei cu gard și amenajarea teritoriului adiacent</p> <p>5.2. Întreținerea sistemului centralizat de colectare a deșeurilor menajere</p> <p>5.3. Proiectarea și construcția platformelor de colectare a deșeurilor menajere</p> <p>5.4. Plantarea fâșiilor forestiere de protecție în jurul gunoiștii</p> <p>5.5. Elaborarea și implementarea unui mecanism de avertizare și sancționare a persoanelor care încalcă regulile de depozitare a deșeurilor casnice</p> <p>5.6. Lichidarea gunoiștilor stihinice</p>
2	Asigurarea unui mediu sănătos și ecologic curat	<p>5.7. Curățirea și amenajarea fântânilor publice de pe teritoriul Comunei</p> <p>5.8. Organizarea zilelor ecologice (curățire, amenajare și înverzire a spațiilor publice)</p> <p>5.9. Curățirea și înverzirea albiei bazinelor acvatice și eliminarea canalelor de scurgere</p> <p>5.10. Construcția canalurilor de scurgere a apelor pluviale</p> <p>5.11. Curățirea, reconstrucția și amenajarea râulețului Sărata, amenajarea digurilor cu plăci de beton</p> <p>5.12. Amenajarea și înverzirea șesurilor cu delimitarea de trasee și drumuri prin sadirea copacilor decorativi,</p> <p>5.13. Reabilitarea izvorului din centrul satului Sărata-Galbenă</p> <p>5.14. Împădurirea terenurilor degradate și cu pericol de eroziune</p> <p>5.15. Împădurirea zonelor de protecție a bazinelor acvatice</p> <p>5.16. Întreținerea și amenajare anuală a cimitirului</p>
3	Informarea și instruirea publicului în domeniul protecției mediului ambiant	<p>5.17. Marcarea fântânilor publice în funcție de indicii de calitate a apei (cerculețe verzi, galbene, roșii), actualizarea pașapoartelor</p> <p>5.18. Informarea populației asupra folosirii echilibrate a resurselor de apă și prevenirea poluării mediului</p> <p>5.19. Inițierea unor campanii de informare și conștientizare a publicului în vederea protecției mediului înconjurător</p> <p>5.20. Combaterea tăierilor ilicite di fondul forestier</p> <p>5.21. Implementarea programelor de educație ecologică a copiilor, tinerilor etc.</p>

Obiectiv Strategic 6. Implementarea în activitatea APL a unui sistem instituțional modern și transparent, implicarea civică în dezvoltarea Comunei și în procesul decizional

№	Programe	Acțiuni/Proiecte
1	Asigurarea transparenței în activitatea APL	<p>6.1. Organizarea regulată sau periodică (<i>după caz</i>) a audierilor publice, dezbaterilor, adunărilor cu localnicii pe marginea temelor și problemelor Comunei Sărata-Galbenă</p> <p>6.2. Menținerea panourilor informative de pe teritoriul Comunei</p> <p>6.3. Suplinirea site-ului și paginilor de pe rețelele sociale cu informații relevante Comunei</p>
2	Dezvoltarea capacităților de atragere și planificare a resurselor financiare	<p>6.4. PLAN URBANISTIC GENERAL</p> <p>6.5. Proiect, „Organizarea teritoriului. Delimitarea masivă,</p> <p>6.6. Organizarea de către Primărie sau participarea funcționarilor publici la cursuri de calificare în administrare publică</p> <p>6.7. Întărirea capacităților funcționarilor publici abilitați în atragerea fondurilor, investițiilor</p> <p>6.8. Instruirea personalului care are nevoie de cunoștințe adăugătoare (programe de calculator, baze de date, inginerie, etc.)</p> <p>6.9. Stabilirea unor parteneriate, înfrățiri cu satele/comunele din RM și de peste hotarele ei, în vederea soluționării unor probleme comune (măsurile culturale, schimb de experiență, proiecte transfrontaliere, etc.)</p>
3	Dezvoltarea spiritului asociativ și civic în rândul cetățenilor Comunei	<p>6.10. Instituirea „Zilei faptelor bune”</p> <p>6.11. Serbarea Hramului Comunei</p> <p>6.12. Instituirea „Supravegherii de vecinătate”</p> <p>6.13. Instalarea camerelor de supraveghere de-a lungul traseului național</p> <p>6.14. Conștientizarea populației despre necesitatea proiectelor canalizare/gaz/apă pentru participare cu contribuții</p> <p>6.15. Acordarea suportului pentru înființarea de ONG-uri și organizații locale (asociații de proprietari, asociații profesionale, etc.) cât și susținerea asociațiilor prezente pe teritoriul Comunei</p> <p>6.16. Inițierea și derularea unor acțiuni de implicare civică de genul: cea mai curată stradă, cea mai amenajată gospodărie, cea mai frumoasă fântână, etc.</p>

5. REALIZAREA PLANULUI STRATEGIC

5.1. Etape de implementare

Succesul realizării Planului Strategic de dezvoltare socio-economică a Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești depinde, în mare măsură, de participarea tuturor locuitorilor la procesul de implementare și monitorizare a acestuia, de prezența unei coaliții încheiate în societate. În procesul realizării Planului Strategic de dezvoltare socio-economică a Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești vor fi implicați mai mulți actori, fiecare urmând un scop personal, îndeplinind rolul de implementator al acțiunilor planificate. Aceștia sunt :

1. Administrația publică locală (Consiliul Local , Primarul, Primăria)
2. Comunitatea Locală - locuitorii Comunei și instituțiile publice locale
3. Societatea civilă (ONG, femeile, tineretul, pensionarii, organizațiile confesionale și profesionale)
4. Agenții economici
5. Structuri externe (Consiliul Raional Hîncești, Organizațiile internaționale, Guvernul).

Implementarea Planului Strategic de Dezvoltare Socio-Economică a Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești poate fi divizată convențional în 3 etape:

Adoptarea Planului Strategic de Dezvoltare. În cadrul acestei etape, Planul Strategic de Dezvoltare va fi supus dezbaterilor publice la Adunarea Comunei. După dezbateri, scopul căreia este ajustarea propunerilor și recomandărilor făcute, Planul Strategic de Dezvoltare Socio-Economică a Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești va fi înaintat Consiliului Local spre aprobare. După aprobarea strategiei, Primăria va coordona elaborarea planurilor de acțiuni trimestriale și anuale privind realizarea strategiei în conformitate cu Planul Strategic de Acțiuni.

Implementarea Planului Strategic de dezvoltare se va efectua prin realizarea acțiunilor, activităților, măsurilor și proiectelor concrete de implementare. Pentru fiecare acțiune, proiect vor fi stabilite obiective, planul activităților necesare, perioada de desfășurare (durata), responsabilii și partenerii care vor realiza proiectul. De asemenea, vor fi identificate/concretizate și asigurate sursele de finanțare a proiectelor propuse spre implementare.

Monitorizarea Planului Strategic de dezvoltare. În perioada de implementare responsabilii de realizarea planului de acțiuni vor raporta îndeplinirea activităților, proiectelor și atingerea obiectivelor specifice. Monitorizarea proiectelor, acțiunilor și strategiilor se va efectua prin intermediul Indicatorilor de implementare stabiliți. În cazul în care se vor identifica devieri de la Planul de acțiuni se vor iniția măsuri de corectare sau ajustare a acestui plan.

5.2. Riscuri și impedimente în procesul de implementare, metode de preîntâmpinare

Realizarea cu succes a acțiunilor propuse în Planul Strategic de Dezvoltare Socio-Economică a Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești poate fi împiedicată de prezența anumitor riscuri și impedimente de implementare. Riscurile și impedimentele aferente implementării Planului Strategic de dezvoltare pot fi divizate în două categorii: (a) interne și (b) externe.

Domeniu	Descriere
Riscuri și impedimente interne	
Managementul implementării planului strategic	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Confruntări de interese privind implementarea planului strategic ➤ Experiență insuficientă în elaborarea, promovarea și gestionarea proiectelor de dezvoltare ➤ Prevalarea intereselor personale ➤ Resurse financiare limitate ➤ Lipsa capacităților de atragere a investițiilor ➤ Management defectuos
Parteneriat	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Neconlucrarea autorităților publice locale cu sectorul de afaceri și comunitatea ➤ Indiferența și neimplicarea populației în susținerea activităților Comunei ➤ Lipsa de experiență a structurilor societății civile și neimplicarea lor în soluționarea problemelor comunității ➤ Neimplicarea partenerilor rezidenți și nerezidenți
Dezvoltarea economică	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lipsa interesului din partea comunității de afaceri în dezvoltarea bazei economice locale ➤ Dependența sectorului agrar de condițiile naturii ➤ Posibilitățile financiare reduse ale APL și a agenților economici pentru investiții ➤ Nivel jos de acumulare a impozitelor ➤ Capacitatea redusă de cumpărare a consumatorilor din sat
Social	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Resurse limitate pentru acordarea asistenței sociale ➤ Degradarea continuă a condițiilor de trai a populației ➤ Emigrarea forței de muncă ➤ Îmbătrânirea demografică ➤ Lipsa sprijinului comunității în renovarea obiectelor de infrastructură socială
Mediu	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nedorința populației de a conștientiza pericolul folosirii apei poluarea supra sănătății lor ➤ Lipsa doritorilor de a presta servicii de salubritate
Riscuri și impedimente externe	
Cadrul politico-juridic	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Instabilitatea politică ➤ Lipsa unui jurist în cadrul APL ➤ Contradicția și inconsecvența legislației în vigoare
Relațiile cu partenerii Externi	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lipsa conlucrării cu autoritățile publice raionale și centrale ➤ Micșorarea cuantumului transferurilor de la bugetul raional
Starea economiei	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Potențial investițional redus ➤ Inaccesibilitatea piețelor de desfacere de peste hotare ➤ Infrastructură de afaceri nedezvoltată ➤ Risc de țară

La fel au fost identificate pericolele majore ce pot sta în fața implementării activităților planificate și posibilitățile de aplanare a acestora.

Tabelul 1. Metode de preîntâmpinare a riscurilor legate de implementarea proiectelor

Riscuri	Metode de micșorare/preîntâmpinare
Indiferența membrilor comunității	<ul style="list-style-type: none"> - organizarea adunărilor generale - organizarea audierilor publice - organizarea meselor rotunde și a ședințelor tematice - prezentarea exemplurilor de succes - desfășurarea concursurilor tematice (ziua faptelor bune)
Insuficiența resurselor financiare	<ul style="list-style-type: none"> - participare la concursuri de proiecte - inițiative ale agenților economici prin crearea și dezvoltarea parteneriatelor - crearea ONG-lor - contribuția populației - aportul donatorilor
Lipsa specialiștilor	<ul style="list-style-type: none"> - pregătirea specialiștilor - motivarea specialiștilor - colaborarea cu organizațiile specializate - colaborare cu instituțiile de învățământ - pregătirea în teritoriu
Informarea redusă a populației	<ul style="list-style-type: none"> - utilizarea mijloacelor mass-media - plasarea avizelor - organizarea adunărilor, seminarelor - publicarea buletinelor informative - plasarea informațiilor pe pagina electronică a localității - montarea panourilor de informare
Migrarea populației	<ul style="list-style-type: none"> - crearea noilor locuri de muncă - îmbunătățirea sferei sociale
Instabilitate politică	<ul style="list-style-type: none"> - informare privind programele politice - colaborare cu partidele politice - prezentarea propunerilor în cadrul întrunirilor

6. MONITORIZAREA PLANULUI STRATEGIC

6.1. Cadrul instituțional de monitorizare

Procesul de monitorizare a strategiei constă în: (a) evaluarea atingerii obiectivelor strategice și obiectivelor specifice care va fi realizată prin intermediul indicatorilor de implementare și (b) raportarea rezultatelor evaluării.

În scopul asigurării transparenței procesului de implementare, precum și a participării locuitorilor în implementarea Planului Strategic de dezvoltare socio-economică a Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești, va fi creat Comitetul sătesc, în care vor intra săteni de diferite vârste, din toate părțile Comunei (circa 15 gospodării). Comitetul va contribui la antrenarea cât mai activă a tuturor locuitorilor în rezolvarea obiectivelor Strategiei, cât și în procesul de luare a deciziilor privind implementarea proiectelor din cadrul Planului Strategic, astfel consolidându-se societatea civilă din sat.

Atribuțiile Comitetului Comunitar vor consta în:

- 1) Planificarea și realizarea activităților de implementare în sector a Strategiei
- 2) Coordonarea activităților de implementare în sector
- 3) Stabilirea legăturii directe între sector și Comisia de Implementare.

Monitorizarea implementării planului strategiei se va efectua de Comisia pentru Implementarea Planului Strategic (în continuare CIPS). CIPS va fi creată cu statut de Comisie obștească pe lângă Consiliul Local și Primărie în componența căreia va fi asigurată reprezentarea tuturor factorilor implicați în dezvoltarea Comunei, inclusiv membrii Consiliului Participativ Local:

- ✓ Consiliul local (președinții comisiilor consultative de specialitate și secretarul Consiliului)
- ✓ Primărie (Primarul, specialistul în domeniul regimului funciar și contabilul șef)
- ✓ Comunitatea oamenilor de afaceri (directorii sau reprezentanții principalilor structuri economice din localitate)
- ✓ Instituțiile educaționale (directorii Liceul Teoretic și al grădiniței de copii)
- ✓ Organizațiile non-guvernamentale (reprezentanți ai ONG-urilor ce activează în localitate).

În implementarea strategiei responsabilitățile de bază ale CIPS vor fi:

- Planificarea implementării acțiunilor
- Elaborarea și promovarea adoptării deciziilor privind acțiunile de implementare
- Coordonarea activităților de implementarea acțiunilor și proiectelor de dezvoltare
- Coordonarea activităților de atragere a surselor financiare alternative în scopul realizării problemelor identificate
- Monitorizarea implementării planului de acțiuni
- Elaborarea rapoartelor și prezentarea lor către Consiliul Local
- Acordarea asistenței tehnice și consultative în toate domeniile
- Elaborarea și dezbaterile proiectelor prioritare de dezvoltare
- Analiza deciziilor privind diverse probleme ale Comunei
- Elaborarea și inițierea modificărilor în planul strategic

CIPS își va desfășura activitatea în ședințe care se vor desfășura cel puțin o dată în lună.

Un rol important în procesul de implementare a Planului Strategic îl are Consiliul Local, care se va ocupa nemijlocit de monitorizarea și evaluarea procesului de implementare a Planului Strategic de

dezvoltare socio-economică a Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești. Competențele Consiliului local se vor axa pe :

- Coordonarea activităților de antrenare a populației în acțiunile de realizare a proiectelor
- Promovarea dialogului permanent cu locuitorii, asigurarea transparenței în activitatea APL
- Încurajarea Voluntarilor în diverse activități publice
- Stimularea și coordonarea conlucrării actorilor comunității în realizarea obiectivelor comune ale Strategiei
- Parteneriatul cu APL, ONG, agenții economici în cea ce privește implementarea, monitorizarea și evaluarea Planului Strategic de dezvoltare socio-economică a Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești.

6.2. Raportarea și indicatorii de monitorizare

Raportarea implementării strategiei se va efectua prin elaborarea și prezentarea de către responsabilii de implementare a rapoartelor trimestriale către CIPS privind realizarea planului de acțiuni și a obiectivelor specifice. Anual CIPS va prezenta Consiliului Local raportul de evaluare a implementării Planului Strategic.

Evaluarea implementării Planului Strategic se va efectua prin analiza indicatorilor de performanță. Pentru fiecare acțiune planificată sunt stabiliți anumiți indicatori de implementare care vor fi monitorizați. În baza informațiilor furnizate de la responsabilii de implementare, beneficiari sau instituții specializate se vor stabili nivelul și gradul de implementare a acțiunilor și atingere a obiectivelor fixate.

Obiectiv Strategic 1. Implementare, dezvoltarea și eficientizarea infrastructurii publice locale

Nr	Program	Indicatori de monitorizare
1	Elaborarea și implementarea sistemului de măsuri pentru reabilitarea drumurilor, iluminatului stradal	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Program de reabilitare a drumurilor locale elaborat și aprobat ▪ Nr/km de drumuri locale renovate în <i>variantă asfaltată</i> și a celor renovate în alte variante ▪ Nr/km de drumuri cu trotuar pavat ▪ Lungimea canalelor de scurgere a apelor pluviale amenajate ▪ Program de iluminare stradală a drumurilor elaborat și aprobat ▪ Nr de piloni electrici noi montați ▪ Stațiile electrice de transformare din perimetrul Comunei Sărata-Galbenă renovate ▪ Nr de piloni cu felinare economice dați în exploatare în termenii planificați ▪ Nr/km de drumuri agricole întreținute /amenajate

2	<p>Extinderea rețelelor ingineresti de alimentare cu apă potabilă și canalizare</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Program elaborat de creare a rețelei ingineresti de canalizare ▪ Implementarea și darea în exploatare în termenii planificați a rețelei ingineresti de canalizare ▪ Lungimea totală a rețelei de canalizare dată în exploatare ▪ Nr de gospodării conectați la canalizare ▪ Nr de edificii sociale conectate la canalizare ▪ Gradul de racordare la apeduct și canalizare a caselor de locuit ▪ Program elaborat de extindere a rețelei ingineresti de apeduct ▪ Implementarea și darea în exploatare în termenii planificați a rețelei extinse de apeduct ▪ Lungimea totală a rețelei de distribuție a apei ▪ Numărul de gospodării conectate la rețeaua de apeduct ▪ Volumul mediu de apă potabilă furnizată unui locuitor pe lună ▪ Nr de măsuri întreprinse în vederea construcției și eficientizării funcționării stației de tratare a apei ▪ Apa din fântânile arteziene/de tip mină îmbunătățită
3	<p>Extinderea rețelelor ingineresti de aprovizionare cu gaze naturale</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Măsuri întreprinse în vederea extindere a rețelei de gazificare a c.Sărata-Galbenă ▪ Nr de gospodării conectate la rețeaua de gaze naturale în urma implementării proiectului de gazificare ▪ Gradul de racordare la rețeaua de gaze naturale a caselor de locuit noi conectate la rețea ▪ Lungimea totală a rețelei de distribuție a gazelor naturale prin sat ▪ Volumul mediu lunar de gaze naturale furnizat unei gospodării
4	<p>Asigurarea cu agent termic a edificiilor sociale, diversificarea surselor energetice</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Măsurile întreprinse în vederea asigurării instituțiilor social administrative cu apă caldă ca urmare a instalării panourilor solare ▪ Nr de instituții asigurate cu apă caldă ca urmare a instalării panourilor solare ▪ Economia de mijloace financiare a instituțiilor ce au diversificat surselor energetice de asigurare cu agent termic ▪ Nr de instituții asigurate cu apă caldă ca urmare a instalării panourilor solare ▪ Proiect de rehabilitare termică a edificiilor publice

Obiectiv Strategic 2. Asigurarea condițiilor pentru crearea unor activități economice rentabile, sporind totodată numărul locurilor de muncă în localitate		
№	Program	Indicatori de monitorizare
1	Diversificarea și susținerea micului business	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de programe și proiecte accesate ▪ Nr de surse de finanțare externe atrase ▪ Sumele de finanțare externe atrase în programele accesate ▪ Diversificarea activităților economice ▪ Volumul investițiilor în sectorul de producere ▪ Nr de întreprinderi noi-create ▪ Nr de activități meșteșugărești și artisanale lansate ▪ Nr locurilor de muncă noi create ▪ Nr de parteneriate stabilite, contracte semnate ▪ Volumul produselor și mărfurilor comercializate ▪ Volumul investițiilor în sectorul servicii
2	Dezvoltarea infrastructurii agricole	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr târgurilor și expozițiilor vizitate ▪ Nr unităților tehnice procurate ▪ Nr de tehnici și tehnologii moderne aplicate în agricultura Comunei ▪ Km de apeduct pentru irigare construiți și dați în exploatare ▪ Suprafața terenurilor irigate
3	Valorificarea terenurilor agricole și a producției agroalimentare	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de asociații agricole noi-înființate ▪ Nr de întreprinderi noi-create în sfera agricolă ▪ Creșterea procentului de consolidare a terenurilor agricole pe întreaga localitate ▪ Nr punctelor de colectare și achiziționare a producției agricole create și funcționale ▪ Crearea pieții agroalimentare în sat ▪ Creșterea cantității producției agroalimentare locale comercializate ▪ Nr programelor de care au beneficiat producătorii agricoli
4	Valorificarea potențialului turistic al Comunei	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Plan local de măsuri de dezvoltare a turismului în s. Sărata-Galbenă elaborat și aprobat ▪ Nr de agropensiuni, unități de cazare, deschise și funcționale ▪ Nr locuri de muncă noi deschise ca urmare a lansării activității turistice în sat ▪ Nr mediu de turiști ce vizitează Comuna ▪ Venitul obținut de către APL și agenții economici/populație ca urmare a lansării activității turistice în sat

Obiectiv Strategic 3. Modernizarea și eficientizarea sistemului de educație, optimizarea sistemului de sănătate și protecție socială a Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești		
№	Program	Indicatori de monitorizare
1	Dezvoltarea unui învățământ școlar și preșcolar local competitiv	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de săli amenajate și dotate cu mobilierul, echipamentul și utilajul necesar ▪ Nr de unități de tehnică de calcul, mobilier, utilaj procurate ▪ Nr de materiale didactice achiziționate, necesare desfășurării procesului instructiv-educativ ▪ Nr de cărți care satisfac necesitățile curriculumului școlar achiziționate. ▪ Procentul de cărți în raport cu numărul necesar pentru acoperirea necesităților curriculare ▪ Nr de programe lansate spre diminuarea migrării cadrelor didactice ▪ Nr de cadre didactice stabile
2	Îmbunătățirea infrastructurii destinate copiilor	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Teren de joacă amenajat conform normelor de securitate și necesităților copiilor ▪ Număr de elemente de joacă pentru copii amenajate pe teritoriul terenului de joacă ▪ Numărul sălilor de studii asigurate cu iluminat artificial ▪ Starea tehnică bună la început de an școlar a instituțiilor de învățământ școlar /preșcolar
3	Îmbunătățirea stării de sănătate a populației Comunei	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Numărul de utilaj și echipament medical achiziționat în cadrul CS din s. Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești ▪ Nivelul de eficiență a utilizării noului echipament medical procurat ▪ Calitatea și activitatea personalului medical rezident și permanent ▪ Nr serviciilor medicale noi prestate locuitorilor Comunei la centrul de sănătate ▪ Nr de pacienți ai Comunei ce au beneficiat timp de 1 an de servicii medicale prestate la centrul de sănătate din localitate ▪ Nr de programe de educație sanitară pentru copii, tineri, adulți și vârstnici implementate
4	Asigurarea unui nivel de trai decent pentru grupurile social vulnerabile	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr și tipul serviciilor lansate pentru păturile social vulnerabile și familiile tinere ▪ Nr familiilor tinere și a persoanelor social-vulnerabile beneficiare de serviciile lansate după implementarea programelor de susținere ▪ Crearea și funcționarea ONG axat pe probleme sociale

Obiectiv Strategic 4. Reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și de agrement, punerea în valoare a patrimoniului cultural al localității		
№	Programe	Indicatori de monitorizare
1	Dezvoltarea infrastructurii necesară pentru desfășurarea activităților culturale	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proiectarea și darea în exploatarea a localului pentru festivități și agrement ▪ Nr de servicii prestate în incinta sălii de festivități și agrement ▪ Nr anual de beneficiari ai serviciilor Centrului pentru copii și tineret ▪ Nr de manifestări petrecute în incinta sălii de agrement ▪ Venitul mediu anual încasat din activitatea sălii de festivități ▪ Reprofilarea vechii grădinițe în Centru pentru tineret ▪ Inventarul echipamentului tehnic nou achiziționat pentru școala de arte ▪ Inventarul și costumația nouă achiziționată pentru colectivele artistice din sat ▪ Nr de evenimente culturale la care au participat colectivele artistice din sat ▪ Nr de manifestații culturale organizate în sat.
2	Renovarea și modernizarea bibliotecii locale	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Baza tehnico-materială a bibliotecii publice reînnoită ▪ Nr de cărți achiziționate/donate ▪ Nr de servicii noi lansate în incinta bibliotecii ▪ Nr de cititori
3	Dezvoltarea infrastructurii de odihnă și agrement a populației	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr mediu de persoane ce practică sportul pe stadionul sportiv ▪ Elaborarea proiectului și realizarea unui Parc public ▪ Număr de persoane care își petrec timpul în zona de agrement amenajată ▪ Proiect elaborat de amenajarea a unui teren de joacă pentru copii ▪ Darea în exploatare în termenii planificați a terenului de joacă pentru copii în localitate ▪ Crearea zonei de agrement în preajma lacului
4	Reabilitarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural din Comuna Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Numărul de instrumente, aparataje, costumații achiziționate pentru buna funcționare a colectivelor artistice ▪ Numărul cercurilor de creație sau echipe sportive înființate în perioada de planificare ▪ Nr evenimentelor cultural-artistice și sportive petrecute anual în cadrul Comunei ▪ Măsurile întreprinse în vederea deschiderii muzeului Comunei ▪ Deschiderea în termenii planificați a muzeului Comunei ▪ Nr de exponate expuse în muzeu ▪ Nr de vizitatori ai muzeului Comunei-localnici, străini ▪ Nr de activități meșteșugărești și artisanale practicate ▪ Numărul de măsuri întreprinse în vederea lansării brândului local ▪ Numărul de activități de promovare a brândului local

Obiectiv Strategic 5. Protecția mediului ambient, informarea și implicarea populației în vederea utilizării raționale a resurselor naturale

Nr	Programe	Indicatori de monitorizare
1	Crearea sistemului de Management al deșeurilor în conformitate cu standard moderne de performanță în domeniu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de intervenții efectuate în vederea întreținerii gunoiștii autorizate ▪ Nr de platforme dotate cu tomberoane construite pe perimetrul Comunei ▪ Cantitatea de deșeuri casnice evacuate și depozitate la gunoiștea autorizată ▪ Regulament comunitar aprobat privind avertizarea și sancționarea persoanelor care încalcă regulile de depozitare a deșeurilor casnice ▪ Nr de persoane avertizate/sancționate lunar pe motivul încălcării regulilor de depozitare a deșeurilor casnice ▪ Nr de puncte neautorizate de colectare a deșeurilor lichidate ▪ Nr gunoiștilor neautorizate apărute după implementarea sistemului de Management al deșeurilor
2	Asigurarea unui mediu sănătos și ecologic curat	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de fântâni de tip mină curățite ▪ Calitatea apei îmbunătățită din fântânile de tip mină ▪ Sistem de amenajare și îngrijire a zonelor verzi, de odihnă și agrement elaborat și aprobat ▪ Numărul de intervenții în teritoriu în vederea amenajării și îngrijirea zonelor verzi, de odihnă și agrement din sat ▪ Nr de intervenții în teritoriu în vederea curățirii și amenajării râului din perimetrul Comunei ▪ Albia râului din sat curățită și amenajată anual ▪ Suprafața spațiilor verzi din preajma râului de pe teritoriul Comunei curățite și amenajate anual ▪ Cimitirile din perimetrul Comunei curățite și amenajate anual
3	Informarea și instruirea publicului în domeniul protecției mediului	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Numărul și diversitatea programelor de educație ecologică lansate și desfășurate ▪ Nr de fântâni de tip mină marcate în funcție de indicii de calitate a apei ▪ Nr de campanii de informare și conștientizare a publicului în vederea gestionării eficiente a deșeurilor desfășurate ▪ Crearea și funcționarea ONG de mediu ▪ Nr de activități desfășurate de membrii ONG

Obiectiv Strategic 6. Implementarea în activitatea APL a unui sistem instituțional modern și transparent, implicarea civică în dezvoltarea Comunei și în procesul decizional

Nr	Program	Indicatori de monitorizare
1	Asigurarea transparenței în activitatea APL	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de audieri publice anuale ▪ Nr de adunări cu localnicii petrecute pe perioada planificată ▪ Nr cetățenilor participanți la ședințele consiliului local, implicați în elaborarea bugetului Primăriei ▪ Nr de panouri informative amplasate pe perimetrul Comunei ▪ Nr de măsuri întreprinse în vederea creării și funcționalității paginii Web a Comunei ▪ Nr de accesări a paginii Web ▪ Nr. și frecvența postărilor ▪ Nr de legături externe a paginii Web
2	Dezvoltarea capacităților de atragere și planificare a resurselor financiare	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de funcționari participanți la instruirile de planificare strategică și elaborarea cererilor de finanțare, etc. ▪ Nr de funcționari care cunosc limbi de circulație internațională ▪ Nr de cereri de finanțare elaborate și înaintate spre finanțare ▪ Nr de investiții atrase în comunitate ▪ Nr de cetățeni implicați în atragerea resurselor externe ▪ Procentul de computerizare și utilizare a tehnicii de calcul în activitatea APL
3	Dezvoltarea spiritului asociativ și civic în rândul cetățenilor Comunei Sărata-Galbenă	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de ONG-uri și organizații locale (asociații de proprietari, asociații profesionale, etc.) înființate ▪ Nr de persoane din sat implicate în activitatea ONG-urilor și organizațiilor locale ▪ Nr acțiunilor de implicare civică organizate pe parcursul anului ▪ Nr persoanelor implicate în acțiunile civice organizate
4	Dezvoltarea infrastructurii APL	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Suprafața extinsă ▪ Nr de persoane angajate ▪ Nr de persoane deservite

7. PLANUL DE ACȚIUNI, TERMENI ȘI RĂSPUNZĂTORI

Considerații generale.

Planul Acțiune (PA) este un instrument de planificare și implementare și conține un set de politici pe domenii de activitate ce se vor aplica într-un termen determinat în scopul realizării obiectivelor generale fixate într-o strategie.

Periodic, PA va fi revizuit, astfel încât obiectivele fixate să țină cont de evoluția macroeconomică la nivel național, starea economiei la nivel regional și local, precum și de opiniile comunității locale cu privire la implementarea lui. Cu cât revizuirea se face la intervale mai scurte, cu atât marja de eroare în privința evaluării resurselor la un proiect este mai mică, având în vedere că, pe măsură ce se înaintează în timp, variabilele economice ce trebuie luate în calcul la o prognoză economică se multiplică.

Planul de Acțiune pentru implementarea Planului Strategic de dezvoltare socio-economică a Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești, reprezintă un pachet de măsuri și proiecte necesare schimbării comunității locale pentru atingerea unor parametri specifici societății moderne, astfel ca durabilitatea sa devină punctul forte al acesteia.

Dimensiunile dezvoltării actuale economice, sociale, de mediu și tehnologice ale Comunei Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești au fost analizate în cadrul procesului de analiză-diagnostic din cadrul Planului Strategic de Dezvoltare, iar obiectivele strategice au fost creionate, fixându-se câteva repere ca referințe pentru dezvoltările ulterioare.

Scopul Planului de Acțiune îl reprezintă prezentarea principalelor acțiuni și proiecte necesare fazei de planificare și implementare a dezvoltării economico – sociale a Comunei, astfel încât procesul să poată fi evaluat continuu prin indicatorii selecționați ca relevanți pentru Comuna Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești.

Obiectiv Strategic 1. Implementarea, dezvoltarea și eficientizarea infrastructurii publice locale

No	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare/parteneri	Responsabil
1	Elaborarea și implementarea sistemului de măsuri pentru reabilitarea drumurilor, iluminatului stradal	1.2. Reabilitare drumurilor din comună și satele adiacente .	2024-2029	Se identifică	BL	Primar, CL, Grup de lucru
		1.2. Asfaltarea sau betonarea unor noi tronsoane de drum (drumurile centrale din Coroliovca, Cărpineanca, Bratianovca și din Valea Florilor, și a drumurilor adiacente din s.Sărata-Galbenă)	2024-2029	Se identifică	BL, BR, Fondul Rutier Național, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		1.3. Proiect,,Constructia drumului str.Iurii Gagarin de la pod pina la frigoriferele industriale.	2025-2028	22 300 000	ADR CENTRU APL1	Primar, CL, Grup de lucru
		1.4. Întreținerea drumurilor locale (profilarea drumurilor cu autogrederul) și întreținerea canalelor de scurgere a apelor pluviale	2024-2029	Se identifică	BL, BR, Fondul Rutier Național, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		1.5. Amenajarea și menținerea drumurilor principale pe câmpurile agricole	2024-2029	Se identifică	BL, BR, Fondul Rutier Național, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		1.6. Amenajarea trotuarelor de-a lungul drumurilor centrale din satele comunei	2024-2029	Se identifică	BL, BR, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		1.7. Reparația podurilor și construcția podețelor peste r.Sărats	2024-2029	Se identifică	BL, BR, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		1.8. Amenajarea unor noi stații de așteptare	2024-2029	Se identifică	BL, BR, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		1.9. Soluționarea problemelor legate de transportul public în s.Coroliovca, s.Cărpineanca și s.Bratianovca	2024-2029	Se identifică	BL, BR, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		1.10. Extinderea și modernizarea rețelei de iluminat stradală pe întreg teritoriul Comunei Sărata-Galbenă	2024-2029	Se identifică	BL, BR, Fondul de Eficiență Energetică, beneficiarii, alte surse,	Primar, CL, Grup de lucru

2	Extinderea rețelelor ingineresti de alimentare cu apă potabilă și canalizare	1.11. Extinderea sistemului de aprovizionare cu apă a localității	2024-2029	Se identifică	BL, BR, contribuția populației, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		1.12. Soluționarea problemelor legate de aprovizionare cu apă potabilă a s.Valea Florilor, Cărpineanca, Coroliovca	2024-2029	Se identifică	BL, BR, FEN, alte surs	Primar, CL, Grup de lucru
		1.13. Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare locale prin construcția rețelelor de canalizare în comuna Sarata Galbena, raionul Hincesti (etapa 2)	2025-2026	10832 000	FNDRL APL1	Primar, CL, Grup de lucru
		1.14. Extinderea rețelelor de canalizare în com. Sărata Galbenă	2022-2025	Se identifică	BL, BR, FEN, alte surs	Primar, CL, Grup de lucru
		1.15. Construcția ministațiilor de epurare	2024-2029	Se identifică	BL, BR, contribuția populației, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
3	Conectarea la rețelele ingineresti de aprovizionare cu gaze naturale	1.17. Extinderea rețelei de distribuție a gazelor naturale în com. Sărata-Galbenă	2024-2029	Se identifică	Contribuția populației, BR, SA "Moldovagaz" , alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
4	Asigurarea cu agent termic a edificiilor sociale, diversificarea surselor energetice	1.18. Reabilitarea termică a instituțiilor de învățământ și clădirile publice	2024-2029	Se identifică	BL, BR, BS, Agenția de Eficiență Energetică, Ambasadele din RM, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		1.19. Diversificarea surselor de energie regenerabilă prin instalarea de panouri solare ș.a. pe clădirile publice și private	2024-2029	Se identifică		
5	Dezvoltarea infrastructurii instituțiilor publice	1.20. Procurarea unui autocar pentru transportarea copiilor la liceu și grădinițe	2024-2029	Se identifică	BL, BR, alte surse	Primar
		1.21. Menținerea stării tehnice bune a clădirilor publice	2024-2029	Se identifică	BL, BR, alte surse	Primar
		1.21. Conectarea edificiilor publice la toate rețelele de utilități publice	2024-2029	Se identifică	BL, BR, alte surse	Primar
		1.22. Dotarea cu mobilier a edificiilor publice	2024-2029	Se identifică	BL, BR, agenți economici, alte surse	Primar

Obiectiv Strategic 2. Asigurarea condițiilor pentru crearea unor activități economice rentabile, sporind totodată numărul locurilor de muncă în localitate

№	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Responsabil
1	Diversificarea micului business	2.1. Accesarea unor surse de finanțare sub formă de grant sau investiționale pentru dezvoltarea business-ului rural	2024-2029	Se identifică	Surse atrase	Primar, CL, Agenți economici
		2.2. Stimularea dezvoltării sectorului servicii (desrvirea socială a populației: frezerie, reparația încălțăminteii atelier de croitorie ș.a., ecoturism, agroturism, confecții, ș.a.)	2024-2029	Se identifică	BL, agenti economici, surse atrase	Primar, CL, Persoane private
		2.3. Stimularea dezvoltării sectorului de crteștere, păstrare și prelucrare a producției agricole(mini-întreprinderi de procesare a producției agricole, cultura în spații protejate, acvacultura, crearea asociațiilor (holdingurilor) agricole etc.)	2024-2029	Se identifică	BL, Agenți economici, surse atrase	Primar, CL, Persoane private
		2.4. Atragerea investițiilor prin programele PARE 1+1 și PNAET.	2024-2029	Se identifică	BL, donatori,alte surse	Primar, CL
		2.5. Promovarea organizării lanțului alimentar compet, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole.	2024-2029	Se identifică	BL, donatori, agenți economici, alte surse	Primar, CL
		2.6. Încurajarea transferului de cunoștințe, a instruirii și a inovării în business.	2024-2029	Se identifică	BL, donatori,alte surse	Primar, CL
		2.7. Cultivarea spiritului antreprenorial în deosebi în rândul tinerilor	2024-2029	Se identifică	Organizații de consultanță	Primar, CL

Planul Strategic de Dezvoltare Socio-economică a Comunei Sărata-Galbenă, raionul Hîncești

		2.8. Deschiderea unui magazin de produse alimentare în s.Carpineanca si Coroliovca (sau deservirea cu produse alimentare cu un transport specializat)	2024-2029	Se identifică	BL	Primar, CL
2	Dezvoltarea infrastructurii agricole	2.9. Crearea lanțului complet de producere, care va finaliza cu exportul produsului finit	2024-2029	Se identifică	BL, agenți economici, surse atrase	Primar, GȚ, ACSA, Lideri locali
		2.10. Construcția sistemelor de irigare la scară mică a terenurilor agricole	2024-2029	Se identifică	FIDA, FEN, FISM, alte surse	GȚ, Primar, CL, Agenți economici
		2.11. Stimularea lansării de noi afaceri în domeniul agricol și activităților conexe	2024-2029	Se identifică	BL, Proiecte surse atrase	Primar,CL, GȚ, Agenți economici
3	Valorificarea terenurilor agricole și a producției agroalimentare	2.12. Facilitarea procesului de consolidare a terenurilor agricole, înființarea de noi asociații agricole	2024-2029	Se identifică	BL, Capital privat, surse atrase	Primar,CL, GȚ, Agenți economici
		2.13. Promovarea tehnologiilor de cultivare a culturilor cu potențial înalt	2024-2029	Se identifică	BL, Proiectul Agricultură competitivă în RM, surse atrase	Primar,CL, GȚ, Agenți economici
4	Valorificarea potențialului turistic al Comunei	2.14. Identificarea tuturor atracțiilor turistice din perimetrul Comunei.	2024-2029	Se identifică	BL, alte surse	Primar,CL, Agenți economici
		2.15. Elaborarea și implimentarea unui plan local de măsuri în vederea dezvoltării turismului în s. Sărata-Galbenă	2024-2029	Se identifică	Sector de afaceri, alte surse	Agenți economici, CL, Primar
		2.16 Dezvoltarea infrastructurii de deservire a turiștilor	2024-2029	Se identifică	Sector de afaceri, alte surse	Agenți economici, CL, Primar
		2.17. Promovarea s. Sărata-Galbenă ca destinație turistică	2024-2029	Se identifică	BL, alte surse	Primar,CL, Agenți economici
		2.18. Plasarea indicatoarelor spre atracțiile turistice	2024-2029	Se identifică	BL, alte surse	CL, Primar

Obiectiv Strategic 3. Modernizarea, dezvoltarea și eficientizarea sistemului de educație, optimizarea sistemului de sănătate și protecție socială în Comuna Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești

№	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Responsabil
1	Dezvoltarea unui învățământ școlar și preșcolar local competitiv	3.1. Reînnoirea bazei tehnico-materiale a instituțiilor de învățământ în corespundere cu particularitățile de vârstă a elevilor și copiilor	2024-2029	Se identifică	BL, Direcția raională Educație, surse atrase	Directorii instituțiilor locale de învățământ
		3.2. Asigurarea instituțiilor de învățământ din c.Sărata-Galbenă cu tehnică de calcul	2024-2029	Se identifică	BL, surse atrase	Directorii instituțiilor locale de învățământ
		3.3. Suplinirea fondului de carte a bibliotecii din sat	2024-2029	Se identifică	BL, , surse atrase	Directorul bibliotecii
		3.4. Stimularea unei perfecționări continue a cadrelor didactice implicate în procesul educațional	2024-2029	Se identifică	BL, Direcția raională Educație, surse atrase	Directorii instituțiilor locale de învățământ
		3.5. Dotarea instituțiilor de învățământ cu inventar sportiv	2024-2029	Se identifică	BL, BR,, surse atrase	Primarul, CL, Grup de lucru
		3.6. Dotarea Grădinițelor de copii cu jucării, material didactic și mobilier,	2024-2029	Se identifică	BL, MECC, surse atrase	Directorul instituției
		3.7. Susținerea socială a cadrelor didactice tinere, pentru a evita exodul acestora	2024-2029	Se identifică	BL, MECC, surse atrase	Directorii instituțiilor locale de învățământ

2	Îmbunătățirea infrastructurii mediului școlar și preșcolar	3.8. Termoizolarea Liceul Teoreticului din s.Sărata-Galbenă	2024-2029	Se identifică	BL, BR, FISM, surse atrase	Primarul, CL, Grup de lucru
		3.9. Schimbarea gardului și a porților din jurul Liceului Teoreticului din s.Sărata-Galbenă	2024- 2027	Se identifică	FISM, BL, BR, alte surse	Primarul, CL, Grup de lucru
		3.10. Pavarea curții și aleilor de pe teritoriul Liceului Teoreticului din s.Sărata-Galbenă	2024-2029	Se identifică	BL, MECC, surse atrase	Directorii instituțiilor locale de învățământ
		3.11. Reparația capitală cu tigla metalică a acoperisului de la Liceul Teoreticului din s.Sărata-Galbenă	2024-2029	Se identifică	BL, MECC, surse atrase	Directorii instituțiilor locale de învățământ
		3.12. Construcția unui grup sanitar nou în curtea Liceul Teoreticului din s.Sărata-Galbenă	2024-2029	Se identifică	BL, MECC, surse atrase	Directorii instituțiilor locale de învățământ
		3.13. Amenajarea la Liceul Teoreticului s.Sărata-Galbenă a unui teren de sport polivalent pentru baschet, volei și tenis de camp	2024-2029	Se identifică	BL, MECC, surse atrase	Directorii instituțiilor locale de învățământ
		3.14. Schimbarea ușilor la ieșirile de urgență în blocurile de studii a Liceului Teoretic din s.Sărata-Galbenă	2024-2029	Se identifică	BL, MECC, surse atrase	Directorii instituțiilor locale de învățământ
		3.15. Reparații cosmetice a scărilor de la intrarea în Liceul Teoretic din s.Sărata-Galbenă	2024-2029	Se identifică	BL, MECC, surse atrase	Directorii instituțiilor locale de învățământ
		3.16. Schimbarea robinetelor și instalarea uscătoarelor p/u mâini la blocurile sanitare din Liceul Teoretic din s.Sărata-Galbenă	2024-2029	Se identifică	BL, MECC, surse atrase	Directorii instituțiilor locale de învățământ
		3.17. Instalarea plaselor de protecție contra insectelor la geamurile Liceului Teoretic din s.Sărata-Galbenă	2024-2029	Se identifică	BL, MECC, surse atrase	Directorii instituțiilor locale de învățământ

	3.18. Schimbare sistemului de iluminat a Liceului Teoretic din s.Sărata-Galbenă, inclusiv a sistemului de protecție a becurilor în sala mare de sport	2024-2029	Se identifică	BL, MECC, surse atrase	Directorii instituțiilor locale de învățământ
	3.19. Schimbarea pardoselii în sala mică de sport a Liceului Teoretic din s.Sărata-Galbenă, schimbarea panourile cu cosurile p/u baschet	2024-2029	Se identifică	BL, MECC, surse atrase	Directorii instituțiilor locale de învățământ
	3.20. Procurarea unui frigider și a unui cuptor de copt în blocul alimentară a Liceului Teoretic din s.Sărata-Galbenă	2024-2029	Se identifică	BL, MECC, surse atrase	Directorii instituțiilor locale de învățământ
	3.21. Reabilitarea gardului ce delimitează Centrul de asistență socială „Viitorul” și Grădinița de copii „Albinuța” din s.Sărata-Galbenă	2024-2029	Se identifică	BL, MECC, surse atrase	Directorii instituțiilor locale de învățământ
	3.22. Pavarea trotuarele din curtea Grădinițelor de copii „Albinuța” și „Romanița” din s.Sărata-Galbenă	2024-2029	Se identifică	BL, BR,, surse atrase	Primarul, CL, Grup de lucru
	3.23. Reparația capitală a pavilioanelor de la Grădinița de copii „Albinuța” din s.Sărata-Galbenă	2024-2029	Se identifică	BL, BR,, surse atrase	Primarul, CL, Grup de lucru
	3.24. Delimitarea terenurilor de joacă de la Grădinițele de copii „Albinuța” și „Romanița” din s.Sărata-Galbenă prin plantarea gardurilor verzi	2024-2029	Se identifică	BL, BR,, surse atrase	Primarul, CL, Grup de lucru
	3.25. Proiect,Reconstrucția acoperișului și eficientizarea energetică a Grădiniței „Albinuța,,	2025-2028	11 000000	BL, BR,, surse atrase	Primarul, CL, Grup de lucru
	3.27. Reparația scărilor Grădiniței de copii „Albinuța” din s.Sărata-Galbenă și instalarea trapului pentru copii cu desabilitati	2024-2029	Se identifică	BL, BR,, surse atrase	Primarul, CL, Grup de lucru

	3.26. Reparația blocurilor sanitare și a sistemului de canalizare a Grădiniței de copii „Albinuța” din s.Sărata-Galbenă	2024-2029	Se identifică	BL, BR,, surse atrase	Primarul, CL, Grup de lucru
	3.28. Reparația sistemului de iluminare a Grădinițele de copii „Albinuța” și „Romanița” din s.Sărata-Galbenă	2024-2029	Se identifică	BL, BR,, surse atrase	Primarul, CL, Grup de lucru
	3.29. Reparația capitală a grupelor Grădiniței de copii „Albinuța” din s.Sărata-Galbenă si dotarea lor cu utilajele necesare	2024-2029	Se identifică	BL, BR,, surse atrase	Primarul, CL, Grup de lucru
	3.30. Reparația capitală a spalatoriei Grădiniței de copii „Albinuța” din s.Sărata-Galbenă si dotarea ei cu tehnica necesara	2024-2029	Se identifică	BL, BR,, surse atrase	Primarul, CL, Grup de lucru
	3.31. Reparația capitală a birourile administrative de la Grădinița de copii „Albinuța” din s.Sărata-Galbenă si dotarea lor cu utilitățile necesare	2024-2029	Se identifică	BL, MECC, surse atrase	Directorii instituțiilor locale de învățământ
	3.32. Reparația unei încăperi neutilizate, amenajarea și dotarea unei sală pentru sport la Grădinița de copii „Albinuța” din s.Sărata-Galbenă	2024-2029	Se identifică	BL, MECC, surse atrase	Directorii instituțiilor locale de învățământ
	3.33. Proiect,,Eficientizarea energetica a Grădiniței,, Romanița,,	2025-2028	1600 000	BL, MECC, surse atrase	Directorii instituțiilor locale de învățământ
	3.34. Reparația coridoarelor si a scărilor Grădiniței de copii „Albinuța” din s.Sărata-Galbenă	2024-2029	Se identifică	BL, MECC, surse atrase	Directorii instituțiilor locale de învățământ
	3.35. Reabilitarea gardului pe tot perimetrul teritoriului Grădiniței de copii „Romanița” din s.Sărata-Galbenă	2024-2029	Se identifică	BL, MECC, surse atrase	Directorii instituțiilor locale de învățământ

		3.36. Plantarea unui gard verde decorativ ce delimiteaza terenul de joaca și terenul agricol la Gradinița de copii „Romanița” din s.Sărata-Galbenă	2024-2029	Se identifică	BL, MECC, surse atrase	Directorii instituțiilor locale de învățământ
		3.37. Construcția și dotarea a doua pavilioane la Gradinița de copii „Romanița” din s.Sărata-Galbenă	2024-2029	Se identifică	BL, MECC, surse atrase	Directorii instituțiilor locale de învățământ
		3.38. Reparația capitală a acoperișului și fațadei la Gradinița de copii „Romanița” din s.Sărata-Galbenă, instalarea perilelor la scarile de la intrare, de facut un geam la biroul directorului.	2024-2029	Se identifică	BL, BR,, surse atrase	Primarul, CL, Grup de lucru
3	Îmbunătățirea stării de sănătate a populației Comunei	3.39. Asigurarea CS cu personal medical calificat	2024- 2029	Se identifică	BL, BR, donatori, CNAM, surse atrase	CS Sărata-Galbenă, Direcția Raională de sănătate
		3.40. Întreținerea stării curente a CS	2024-2029	Se identifică	BL, BR, donatori, MSMPS, surse atrase	CS Sărata-Galbenă, Direcția Raională de sănătate
		3.41. Dotarea CS cu mobilierul și aparatajul necesar, tonometrul ocular și echipament pentru fizioterapie	2024-2029	Se identifică	BL, BR, donatori, MSMPS, CNAM, surse atrase	OMF Sărata-Galbenă, Direcția Raională de sănătate
		3.42. Lărgirea gamei de servicii medicale prestate locuitorilor Comunei la CS	2024-2029	Se identifică	BL, BR, donatori, MSMPS, surse atrase	OMF Sărata-Galbenă, Direcția Raională de sănătate
		3.43. Elaborarea și implimentarea programelor de educație sanitară pentru copii, tineri, adulți și vârstnici	2024-2029	Se identifică	BL, BR, donatori, MSMPS, surse atrase	OMF Sărata-Galbenă, Direcția Raională de sănătate

4	Asigurarea unui nivel de trai decent pentru grupurile social vulnerabile și tineri	3.44. Susținerea activității Centrului de asistență socială „Viitorul” și a Azilului de bătrâni	2024- 2029	Se identifică	BL, BR, surse atrase; MSMPS	Asistentul social, CL, ONG
		3.45. Implementarea serviciilor socio-medicale și de socializare destinate persoanelor vulnerabile, persoanelor cu dizabilități și persoanelor în etate	2024-2029	Se identifică	BL, BR, surse atrase; MSMPS	ONG, CL
		3.46. Acordarea suportului social și psihologic copiilor, părinții cărora sunt plecați peste hotare și a copiilor din familiile social vulnerabile	2024-2029	Se identifică	BL, BR, surse atrase; MSMPS	Asistentul social, CL, ONG
		3.47. Susținerea ONG orientat pe probleme sociale	2024-2029	Se identifică	BL, BR, surse atrase; MSMPS	Asistentul social, CL, ONG

Obiectiv Strategic 4. Reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și de agrement, punerea în valoare a patrimoniului cultural al localității

№	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Responsabil
1	Dezvoltarea infrastructurii necesară pentru desfășurarea activităților culturale	4.1. Întreținerea stării tehnice bune a Casei de cultură Sărata-Galbenă și a căminelor culturale	2024-2029	Se identifică	BL, alte surse	Primar, Director CCT, ONG
		4.2. Construcția unui teatru de vara în preajma stadionului de pe șes	2024-2029	Se identifică	BL, donații, alte surse	Primar, CL,
		4.3. Reabilitarea havuzului din parcul Casei de cultura din s.Sărata-Galbenă	2024-2029	Se identifică	BL, donații,	Primar, CL,
		4.4. Crearea muzeului Comunei	2024-2029	Se identifică	BL, donații,	Primar, CL,
		4.5. Asigurarea colectivelor artistice cu atributele necesare	2024-2029	Se identifică	BL, MECC, donații, alte surse	Primar, CL, grupul de lucru
2	Dezvoltarea infrastructurii de odihnă și agrement a populației	4.6. Întreținerea stadioanelor din s.Sărata-Galbenă	2024-2029	Se identifică	BL, donații, alte surse	Primar, CL,
		4.7. Amenajarea unui teren de sport polivalent, care să poată fi folosit pentru fotbal, volei, baschet și alte activități sportive. Acesta ar putea include și un spațiu pentru evenimente sportive de anvergură	2024-2029	Se identifică	BL, donații, alte surse	Primar, CL,
		4.8. Completarea cu inventarul necesar (saltele, greutati, mese de tenis, тренажоре) a sălii sportive mari de la Liceul Teoretic „Universul”	2024-2029	Se identifică	BL, donații, contribuția locuitorilor	Primar, CL,
		4.9. Amenajarea unui parc de agrement (in	2024-2029	Se identifică	BL, donații,	Primar, CL,

		centrul satului la fostul izvor, lângă gradinița nr.2 pe terenul fostei biblioteci), adaptat pentru persoane de toate generațiile și dotarea lui cu utilitățile necesare. (teren de joacă p/u copii, lumini, pavaj, banci, trenajoare)				
		4.10. Amenajarea unei zone de odihnă cu plajă pe malul iazului dn s.Cărpineanca	2024-2029	Se identifică	BL, donații,	Primar, CL,
		4.11. Construcția Taberei de odihnă pentru copii pe teritoriul fostului lagar	2024-2029	Se identifică	BL, donații,	Primar, CL,
		4.12. Amenajarea de terenuri de joacă moderne și sigure în diverse zone ale localității, oferind astfel un spațiu recreativ pentru cei mici.	2024-2029	Se identifică	BL, donații,	Primar, CL,
		4.13. Amenajarea unei zone de odihna în anexa de pe teritoriul Căminului cultural din s.Bratianovca	2024-2029	Se identifică	BL, BR, donații, alte surse	Primar, CL,
		4.14. Crearea unităților de agrement și deservire a turiștilor	2024-2029	Se identifică	BL, BR, donații, alte surse	Primar, CL,
3		4.15. Asigurarea activității colectivelor artistice	2024-2029	Se identifică	BL, contribuția populației, alte surse	Grup de lucru, Primar
	Reabilitarea și	4.16. Promovarea copiilor, tinerilor talentați prin susținerea participării lor la diferite concursuri, festivaluri la nivel național și internațional	2024-2029	Se identifică	Capital privat, BL, surse atrase	Primar, Persoane private, Agent economic

punerea în valoare a patrimoniului cultural din Comuna Sărata-Galbenă, r-nul Hîncești	4.17. Menținerea și dezvoltarea continuă a activităților sportive (fotbal, volei, trântă etc.) și dotarea cu echipament sportiv necesar, transport etc.	2024-2029	Se identifică	BL, Agenție economici, alte surse	Grup de lucru, Primar
	4.18. Asigurarea activității cercurilor pe interese	2024-2029	Se identifică	BL, surse atrase	Primar, Persoane private, Agent economic
	4.19. Organizarea și petrecerea evenimentelor cultural-artistice și sportive în localități	2024-2029	Se identifică	BL, contribuția populației, surse atrase	Director CC, Primar, CL
	4.20. Încurajarea activităților meșteșugărești, artizanale	2024-2029	Se identifică	BL, alte surse	Primar, CL
	4.21. Valorificarea patrimoniului cultural a Comunei prin organizarea festivalurilor, concursurilor, târgurilor ș.a.	2024-2029	Se identifică	BL, Direcția municipală cultură, donații, surse atrase	Primar, Director CC
	4.22. Identificarea și promovarea produselor tradiționale locale	2024-2029	Se identifică	BL, Agenți economici, sponsori	Primar, CL

Obiectiv Strategic 5. Protecția mediului ambiant, informarea și implicarea populației în vederea utilizării raționale a resurselor naturale

No	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Responsabil
1	Crearea sistemului sătesc de Management al deșeurilor în conformitate cu standardele moderne de performanță în domeniu	5.1. Amenajarea gunoiștii, împrejmuirea ei cu gard și amenajarea teritoriului adiacent	2024-2029	Se indentifică	BL, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		5.2. Întreținerea sistemului centralizat de colectare a deșeurilor menajere	2024-2029	Se indentifică	BR, alte surse;	Primar, CL, Grup de lucru
		5.3. Proiectarea și construcția platformelor de colectare a deșeurilor menajere	2024-2029	Se indentifică	BR, alte surse;	Primar, CL, Grup de lucru
		5.5. Plantarea fâșiilor forestiere de protecție în jurul gunoiștii	2024-2029	Se indentifică	BR, alte surse;	Primar, CL, Grup de lucru
		5.5. Elaborarea și implementarea unui mecanism de avertizare și sancționare a persoanelor care încalcă regulile de depozitare a deșeurilor casnice	2024-2029	Se indentifică	BR, alte surse;	Primar, CL, Grup de lucru
		5.6. Lichidarea gunoiștilor stihinice	2024-2029	Se indentifică	BL, alte surse	Secretarul CL, Secția de poliție de sector
2	Asigurarea unui mediu sănătos și ecologic curat	5.7. Curățirea și amenajarea fântânilor publice pe teritoriul Comunei	2026	Se indentifică	BL, contribuția populației, alte surse	Primar, CL
		5.8. Organizarea zilelor ecologice (curățire, amenajare și înverzire a spațiilor publice)	2024-2029	Se indentifică	BL, contribuția populației, alte surse	Primar, CL
		5.9. Curățirea și înverzirea albiei bazinelor acvatice și eliminarea canalelor de scurgere	2024-2029	Se indentifică	BL, alte surse	Primar, CL, ONG
		5.10. Construcția canalelor de scurgere a apelor pluviale	2024-2029	Se indentifică	BL, donații,	Primar, CL,

3		5.11. Curățirea, reconstrucția și amenajarea râulețului Sărata, amenajarea digurilor cu plăci de beton	2024-2029	Se identifică	BL, donații,	Primar, CL,
		5.12. Amenajarea și înverzirea șesurilor cu delimitarea de trasee și drumuri prin sadirea copacilor decorativi,	2024-2029	Se identifică	BL, donații,	Primar, CL,
		5.13. Reabilitarea izvorului din centrul satului Sărata-Galbenă	2024-2029	Se identifică	BL, ICAS, donații,	Primar, CL,
		5.14. Împădurirea terenurilor degradate și cu pericol de eroziune	2024-2029	Se identifică	BL, ICAS, donații,	Primar, CL,
		5.15. Împădurirea zonelor de protecție a bazinelor acvatice	2024-2029	Se identifică	BL, alte surse	Primar, CL, ONG
	Informarea și instruirea publicului în domeniul protecției mediului ambiant	5.16. Întreținerea și amenajare anuală a cimitirului	2024-2029	Se identifică	BL, alte surse	CL, Primar
		5.17. Marcarea fântânilor publice în funcție de indicii de calitate a apei (cerculețe verzi, galbene, roșii), actualizarea pașapoartelor	2024-2029	Se identifică	BL, FEN, alte surse	CL, Primar, Grup de lucru
		5.18. Informarea populației asupra folosirii echilibrate a resurselor de apă și prevenirea poluării mediului	2024-2029	Se identifică	BL, FEN, alte surse	CL, Primar
		5.19. Inițierea unor campanii de informare și conștientizare a publicului în vederea protecției mediului înconjurător	2024-2029	Se identifică	BL, FEN, alte surse	CL, Primar
		5.20. Combaterea tăierilor ilicite di fondul forestier	2024-2029	Se identifică	BL, ICAS, alte surse	CL, Primar
		5.21. Implementarea programelor de educație ecologică a copiilor, tinerilor etc.	2024-2029	Se identifică	BL, FEN	Director Liceul Teoretic, Director grădiniță, CL

Obiectiv Strategic 6. Implementarea în activitatea APL a unui sistem instituțional modern și transparent, implicarea civică în dezvoltarea Comunei și în procesul decizional

№	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Responsabil
1	Asigurarea transparenței în activitatea APL	6.1. Organizarea regulată sau periodică (după caz) a audierilor publice, dezbaterilor, adunărilor cu localnicii pe marginea temelor și problemelor Comunei Sărata-Galbenă	Permanent	Se identifică	BL	Primar, CL
		6.2. Menținerea panourilor informative de pe teritoriul Comunei	2024-2029	Se identifică	BL, alte surse	Secretarul CL
		6.3. Suplinirea site-ului și paginilor de pe rețelele sociale cu informații relevante Comunei	2024-2029	Se identifică	BL, alte surse	Primar, CL
2	Dezvoltarea capacităților de atragere și planificare a resurselor financiare	6.4. PLAN URBANISTIC GENERAL	2025	560000	FNDRL, APL1	Primar, CL
		6.5. Proiect,,Organizarea teritoriului. Delimitarea masivă,,	2024-2025	4000000	ASP Agenția geodezie si cartografie, Banca mondială, APL1	
		6.6. Organizarea de către Primărie sau participarea funcționarilor publici la cursuri de calificare în administrare publică	2024-2029	Se identifică	BL, alte surse	Primar, CL
		6.7. Întărirea capacităților funcționarilor publici abilitați în atragerea fondurilor, investițiilor	2024-2029	Se identifică	BL, alte surse	Primar, CL

		6.8. Instruirea personalului care are nevoie de cunoștințe adăugătoare (programe de calculator, baze de date, inginerie, etc.)	2024-2029	Se identifică	BL, alte surse	Primar, CL
3	Dezvoltarea spiritului asociativ și civic în rândul cetățenilor Comunei	6.9. Stabilirea unor parteneriate, înfrățiri cu satele/comunele din RM și de peste hotarele ei, în vederea soluționării unor probleme comune (măsuri culturale, schimb de experiență, proiecte transfrontaliere, etc.)	2024-2029	Se indentifică	APL	Primar, Secretarul CL, ONG
		6.10. Instituirea "Zilei faptelor bune"	2024-2029	Se indentifică	BL, agenți economici, populația Comunei	Primar, Secretarul CL, ONG
		6.11. Serbarea Hramului Comunei	2024-2029	Se indentifică	BL, IGP	Primar, Secretarul CL, ONG
		6.12. Instituirea "Supravegherii de vecinătate"	2024-2029	Se identifică	BL, donații,	Primar, CL,
		6.13. Instalarea camerelor de supraveghere de-a lungul traseului national	2024-2029	Se indentifică	APL	Primar, Secretarul CL, ONG
		6.14. Conștientizarea populației despre necesitatea proiectelor canalizare/gaz/apă pentru participare cu contribuții	2024-2029	Se indentifică	BL,	Primar, Secretarul CL, ONG
		6.15. Acordarea suportului pentru înființarea de ONG-uri și organizații locale (asociații de proprietari, asociații profesionale, etc.) cât și susținerea asociațiilor prezente pe teritoriul Comunei	2024-2029	Se identifică	APL	Primar, Secretarul CL, ONG

		6.16. Inițierea și derularea u cea mai curată stradă, cea ma frumoasă fântână, etc.
--	--	--